

Załącznik Nr 1
do Zarządzenia Nr 171/2023
z dnia 28 grudnia 2023 roku

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa

na lata

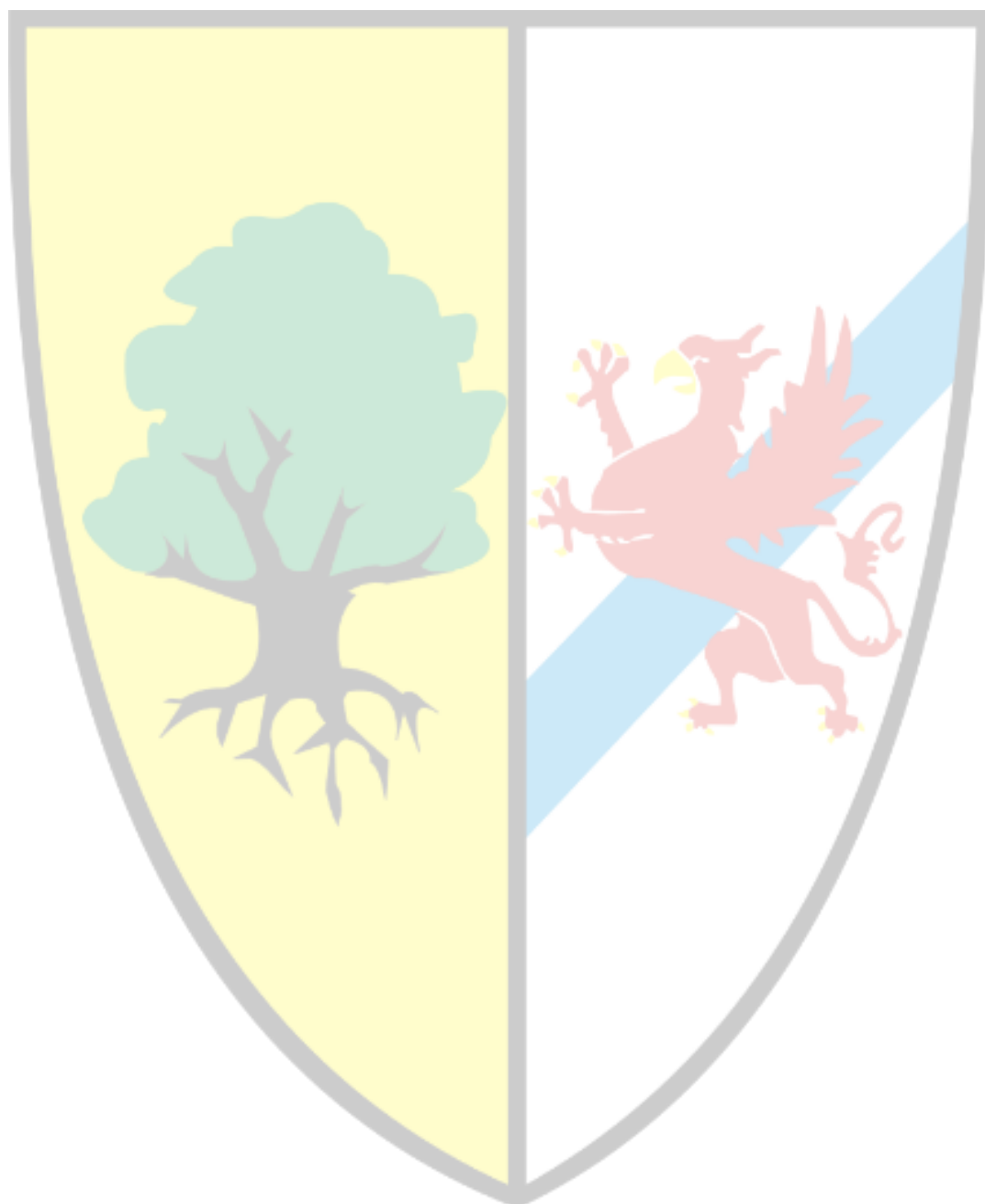
2023-2033

Gmina
Stara Dąbrowa

Gmina
Stara Dąbrowa

OPRACOWANIE:

Urząd Gminy w Starej Dąbrowie

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Autorzy opracowania:

Skład zespołu:

Irma Kuznetsova – kierownik zespołu,

Iwona Nowacka,

Małgorzata Damięcka,

Michał Hudak.

Podziękowania kierujemy dla wszystkich osób – mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, którzy przyczynili się do powstania niniejszego dokumentu.

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

 KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE.....	6
2.	DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI	8
3.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	13
3.1.	Wprowadzenie	13
3.2.	Struktura przestrzenno-funkcjonalna.....	14
3.3.	Przyczyny degradacji obszaru.....	20
3.3.1.	<i>Sfera społeczna</i>	<i>20</i>
3.3.2.	<i>Sfera gospodarcza</i>	<i>29</i>
3.3.3.	<i>Sfera środowiskowa</i>	<i>31</i>
3.3.4.	<i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna</i>	<i>33</i>
3.3.5.	<i>Sfera techniczna</i>	<i>43</i>
3.4.	Lokalne potencjały obszaru	45
3.5.	Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	47
4.	OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	50
5.	CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	52
6.	OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM	54
7.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	62
7.1.	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	63
7.2	Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	80
8.	MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	85
8.1.	Kompleksowość programu.....	85
8.2.	Koncentracja programu.....	85
8.3.	Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych	85
8.3.1.	<i>Komplementarność przestrzenna.....</i>	<i>86</i>
8.3.2.	<i>Komplementarność problemowa</i>	<i>87</i>
8.3.3.	<i>Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....</i>	<i>89</i>

8.3.4. Komplementarność międzyokresowa.....	90
8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania.....	90
9. RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	92
10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	95
10.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.....	95
10.2. Koszty zarządzania	97
10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu	97
11. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PROCESIE REWITALIZACJI.....	99
12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	102
12.1. Monitoring programu	102
12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych.....	102
12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu	103
13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO	104
14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI 105	105
15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI.....	105
16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	106
16.1. Wskazanie zakresu zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	106
16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany.....	107
17 ZAŁĄCZNIKI	108
17.1 Załącznik nr 1 i 2: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	108
17.2 Załącznik nr 2: Tabela ewaluacyjna	108
17.3 Załącznik nr 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	109
17.4 Spis tabel.....	110
17.5 Spis rycin.....	111

1 WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja ta odwołuje się do najważniejszych zasad skutecznej rewitalizacji. Przede wszystkim jest to proces wieloletni, kompleksowy, zakładający włączenie społeczne, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie oraz adresowany jest tylko do obszarów znajdujących się w głębokim kryzysie. Kluczową płaszczyzną wyboru działań rewitalizacyjnych jest sfera społeczna, która następnie musi być przedmiotem koordynacji działań w tym, i w innych obszarach: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym. Ze względu na to, że celem rewitalizacji jest jednoczesna regeneracja aspektów społecznych, gospodarczych, kulturowych, środowiskowych i przestrzennych (włączając to aspekty techniczne), nadawanie nowych funkcji, remonty lub modernizacja techniczna infrastruktury, stanowią narzędzia służące wyprowadzaniu obszarów ze stanu kryzysowego. Należy jednak pamiętać, że same działania infrastrukturalnie niepoparte działaniami społecznymi nie są rewitalizacją.

Osią działań rewitalizacyjnych jest społeczność lokalna i jej potrzeby. Należy zapewnić włączenie wszystkich zainteresowanych (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne) na każdym etapie programowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ponieważ to ich ostatecznie będą dotyczyły rezultaty rewitalizacji. Dlatego też bez ich udziału nie uda się zapewnić trwałej poprawy obszaru. Podobnie konieczne jest, by działania rewitalizacyjne nie były działaniami punktowymi, ale by ujęte były w ramy kompleksowego i zintegrowanego podmiotowo i przedmiotowo programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r. poz. 485). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą Nr L/478/2023 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Dotychczasowe działania rewitalizacyjne w Gminie nie były prowadzone w sposób kompleksowy i spójny. Często dotyczyły one różnych części Gminy, co nie pozwalało na skoncentrowanie się na obszarze, który wymagał największego wsparcia, a także rozwiązywały problemy tylko w jednej płaszczyźnie skupiając się na „rewitalizacji

technicznej” lub „rewitalizacji społecznej”, dlatego nie można było ich uznać za rewitalizację w pełnym tego słowa znaczeniu. Podejście to zmieniło się w 2022 roku, w którym zdecydowano się na przeprowadzenie diagnozy, na podstawie której zidentyfikowano obszar charakteryzujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, a z uwagi na jego istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, podjęto się przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych. Utwierdzeniem w słuszności podjętej decyzji był drzemiący potencjał w społeczności lokalnej – organizacjach pozarządowych, grupy młodzieży i seniorów, którzy aktywnie wspierają władze samorządowe w funkcjonowaniu Gminy, a także stwarzają płaszczyznę do budowania więzi międzyludzkich, zachęcając tym samym innych do angażowania się w lokalne działania. Osoby te stanowią impuls do rozwoju obszaru objętego kryzysem, co pozwala stwierdzić, że skuteczność prowadzonych działań rewitalizacyjnych będzie większa.

By móc niniejszy Program traktować jako narzędzie praktyczne i zrozumiałe, konieczne jest wyjaśnienie kluczowych pojęć z zakresu rewitalizacji, które będą pojawiać się w poszczególnych częściach dokumentu:

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 28); inni mieszkańcy gminy; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organy doradcze i konsultacyjne gminy; organy władzy publicznej; inne niż wymienione wyżej podmioty, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

KOMITET REWITALIZACJI – stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotawczą-doradczą Burmistrza, wójta albo prezydenta miasta.

OBSZAR REWITALIZACJI – to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

2. DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI

Gmina Stara Dąbrowa to gmina wiejska, położona w północnej części powiatu stargardzkiego, w środkowej części województwa zachodniopomorskiego. Gmina od północy graniczy z gminą Maszewo (powiat goleniowski), od wschodu z gminą Chociwel (powiat stargardzki), od południowego-wschodu z gminą Marianowo (powiat stargardzki), natomiast od zachodu z gminą Stargard (powiat stargardzki). Powierzchnia Gminy wynosi 112 km², co stanowi 7,4% powierzchni powiatu stargardzkiego. Populacja Gminy liczy 3 713 (stan na koniec 2021 r. wg danych GUS) mieszkańców, a jej udział w strukturze ludności powiatu wynosi 3,0%. Gęstość ludności kształtuje się na poziomie 32 os./km².

Największą miejscowością w Gminie i siedzibą władz samorządowych jest miejscowość Stara Dąbrowa. Liczy ona 618 mieszkańców (stan na 31.12.2021 r. wg danych Urzędu Gminy Stara Dąbrowa), co odpowiada 17,1% populacji Gminy. Na terenie Gminy znajduje się 10 miejscowości (oraz 6 osad i trzy kolonie), zgrupowanych w 13 sołectwach tj.: Białuń, Chlebowo, Chlebówko, Kicko, Krzywnica, Łęczycza, Łęczyna, Nowa Dąbrowa, Parlino, Stara Dąbrowa, Storkówko, Tolcz i Załęcze.

Jednym z dokumentów planistycznym obowiązującym na terenie Gminy jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stara Dąbrowa (dalej Studium). Aktualnie obowiązujący dokument został przyjęty Uchwałą Nr XXXV/343/2022 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 25 lutego 2022 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Dąbrowa.

Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Stara Dąbrowa zdominowana jest przez użytki rolne, które odpowiadają za ok. 81,8% (wg danych GUS na 2014 r.) powierzchni. Lesistość Gminy kształtuje się na poziomie ok. 35,2% (wg danych z Urzędu Gminy Stara Dąbrowa). Również mniejszy od wojewódzkiego jest odsetek wód powierzchniowych, wynika to z położenia gminy poza obszarami pojeziernymi regionu.

Podstawę prawną dla wyznaczonego w Gminie Stara Dąbrowa obszaru rewitalizacji stanowi uchwała nr L/478/2023 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa. Zgodnie z metodyką prac przyjętą na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego, w pierwszej kolejności dokonano podziału Gminy Stara Dąbrowa na niepodzielne jednostki analityczne. Granice jednostek analitycznych wyznaczono na podstawie podziału administracyjnego Gminy na obręby ewidencyjne, wprowadzając pewne modyfikacje tych granic. W przypadku miejscowości Stara Dąbrowa, która skupia najwięcej ludności Gminy, dokonano podziału na 2 mniejsze jednostki, gdzie za granicę rozdzielającą przyjęto ciągi komunikacyjne. W ten sposób powstały jednostki: „Stara Dąbrowa-północ” oraz „Stara Dąbrowa-południe”. Ze względu na niewielką liczbę mieszkańców obrębów ewidencyjnych Rosowo i Rokicie, połączono je z sąsiadującymi obrębami Chlebowo

oraz Chlebówko, tym samym otrzymując jednostki analityczne „Chlebowo-Rosowo” oraz „Chlebówko-Rokicie”. Ostatecznie na terenie Gminy wyodrębniono 12 jednostek analitycznych. Szczegółowy podział Gminy na jednostki analityczne przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Stara Dąbrowa

Lp.	Jednostka analityczna	Wykaz numerów adresowych/miejscowości
1	Stara Dąbrowa-północ	Numery adresowe: 24, 28, 29, 32-58
2	Stara Dąbrowa-południe	Numery adresowe: 1-23, 26, 27, 30, 31, 59-84
3	Białuń	Białuń
4	Chlebowo-Rosowo	Chlebowo, Rosowo
5	Chlebówko-Rokicie	Chlebówko, Rokicie, Wiry
6	Kicko	Kicko
7	Krzywnica	Krzywnica
8	Łęczycza-Załącze-Łęczyna	Łęczówka, Łęczycza, Łęczyna, Moskorze, Załącze
9	Nowa Dąbrowa	Nowa Dąbrowa
10	Parlino	Parlino
11	Storkówko	Storkówko
12	Tolcz	Tolcz

Źródło: opracowanie własne.

Podział ten podyktowany został również spełnieniem art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, iż obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców Gminy. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane odnośnie powierzchni i liczby mieszkańców w poszczególnych jednostkach. Największymi jednostkami pod względem liczby ludności są „Łęczycza-Załącze-Łęczyna” oraz „Stara Dąbrowa-południe” zamieszkałe odpowiednio przez 487 i 446 osób najmniejszą pod tym względem jednostką jest „Tolcz” na terenie, którego mieszka 116 osób. Pod względem powierzchni największą jednostką jest „Łęczycza-Załącze-Łęczyna”, o powierzchni 15,84 km² (14,1% powierzchni Gminy), a najmniejszą jest „Stara Dąbrowa-południe” o powierzchni 3,66 km² (3,3% powierzchni Gminy).

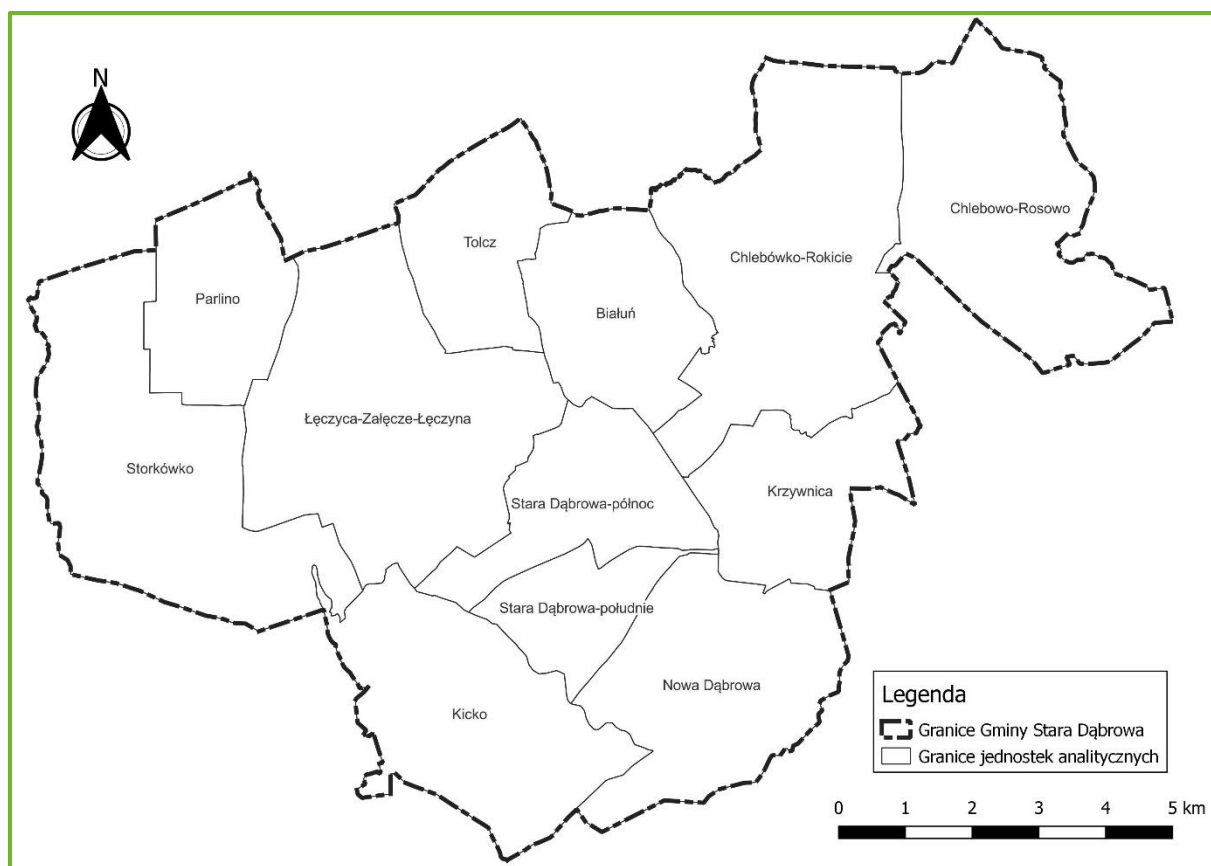
Tabela 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Stara Dąbrowa

Lp.	Jednostka analityczna	Powierzchnia jednostki (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)	Liczba mieszkańców	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców Gminy (%)
1	Stara Dąbrowa-północ	6,2	5,5%	172	4,8%
2	Stara Dąbrowa-południe	3,66	3,3%	446	12,3%
3	Białuń	6,56	5,8%	278	7,7%

4	Chlebowo-Rosowo	11,89	10,6%	342	9,5%
5	Chlebówko-Rokicie	15,7	13,9%	414	11,4%
6	Kicko	10,59	9,4%	339	9,4%
7	Krzywnica	6,32	5,6%	168	4,6%
8	Łęczycza-Zalęcze-Łęczyna	15,84	14,1%	487	13,5%
9	Nowa Dąbrowa	10,22	9,1%	291	8,0%
10	Parlino	5,79	5,1%	235	6,5%
11	Storkówko	14,17	12,6%	330	9,1%
12	Tolcz	5,65	5,0%	116	3,2%

Źródło: opracowanie własne.

Rycina 1 Jednostki analityczne na terenie Gminy Stara Dąbrowa

Źródło: opracowanie własne.

Dla wskazanych jednostek zebrano dane, a następnie obliczono wskaźniki opisujące sferę: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Na ich podstawie wyznaczono wskaźniki syntetyczne, które posłużyły do określenia natężenia zjawisk kryzysowych dla każdej ze sfer. W celu zebrania informacji niezbędnych do zbadania stopnia występowania negatywnych zjawisk w badanych jednostkach analitycznych, zwrócono się z wnioskiem o przekazanie danych do poszczególnych jednostek Urzędu Gminy, ale również do: Powiatowego Urzędu Pracy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogły zostać jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny w sferze społecznej był niższy niż 0 oraz dla których zidentyfikowano nagromadzenie negatywnych zjawisk w przynajmniej jednej z pozostałych sfer. Poniższa tabela przedstawia jednostki analityczne, które spełniały kryteria zakwalifikowania do obszaru zdegradowanego. W tabeli wskazano wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej w każdej jednostce analitycznej. Jednostkami, które na podstawie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zakwalifikowano do obszaru zdegradowanego były: **Chlebówko-Rokicie, Stara Dąbrowa-południe, Storkówko, Stara Dąbrowa-północ, Nowa Dąbrowa oraz Kicko.**

Tabela 3 Przedstawienie wyników analizy wskaźnikowej przeprowadzonej dla Gminy Stara Dąbrowa w podziale na jednostki analityczne

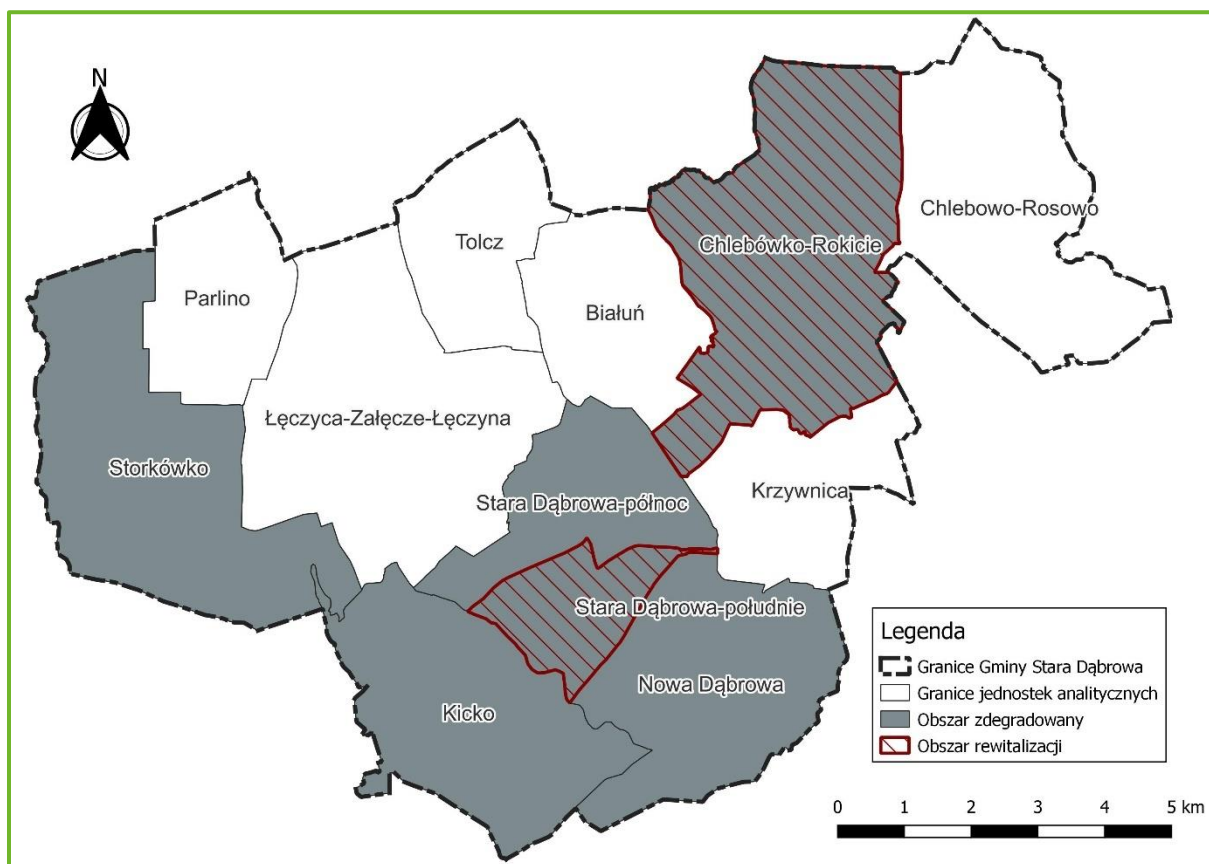
Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba ludności w jednostce analitycznej (os.)	Udział wśród całkowitej ludności Gminy (%)	Powierzchnia jednostki analitycznej (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)
Chlebówko-Rokicie	-0,415	3	414	11,4%	15,7	13,9%
Stara Dąbrowa-południe	-0,298	2	446	12,3%	3,7	3,3%
Storkówko	-0,239	2	330	9,1%	14,2	12,6%
Stara Dąbrowa-północ	-0,229	2	172	4,8%	6,2	5,5%
Nowa Dąbrowa	-0,223	2	291	8,0%	10,2	9,1%
Kicko	-0,072	1	339	9,4%	10,6	9,4%

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa.

W tak przyjętej analizie, obszar zdegradowany utworzyło sześć jednostek analitycznych, których łączna powierzchnia wynosiła 60,5 km², co stanowiło 53,8% powierzchni Gminy, a zamieszkiwały go 1 992 osoby, które odpowiadały 55,1% ogółu mieszkańców Gminy.

Wyznaczając obszar rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa kierowano się zasadą nieprzekraczalności ustawowych wartości 20% powierzchni gminy oraz 30% liczby mieszkańców. Zgodnie z przeprowadzoną analizą wskaźnikową **jako obszar rewitalizacji przyjęto jednostki analityczne „Chlebówko-Rokicie” oraz „Stara Dąbrowa-południe”**. Jednostki te cechuje największe natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej, występowanie problemów w innych sferach oraz są istotne dla dalszego rozwoju lokalnego Gminy.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi łącznie 19,4 km², stanowi to 17,2% powierzchni Gminy. Natomiast liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji wynosi 860 i stanowi to 23,7% ludności Gminy.

Rycina 2 Poglądowa mapa obszaru rewitalizacji w Gminie Stara Dąbrowa

Źródło: opracowanie własne.

3. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

3.1. WPROWADZENIE

Niniejszy rozdział przedstawia szczegółową diagnozę, dotyczącą wyznaczonego na terenie Gminy Stara Dąbrowa, obszaru rewitalizacji. Za obszar rewitalizacji przyjęto dwie odrębne jednostki analityczne: „**Chlebówko-Rokicie**” i „**Stara Dąbrowa-południe**”.

Diagnoza szczegółowa stanowi kluczowy element Programu Rewitalizacji, jej celem jest zbadanie i przedstawienie występujących na obszarze rewitalizacji zjawisk kryzysowych wraz ze wskazaniem ich przyczyn.

Podczas opracowywania diagnozy szczegółowej, zaistniałe problemy i zjawiska kryzysowe, a także powiązania między nimi oraz ich lokalizację przedstawia się w podziale na sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, funkcjonalno-przestrzenną i techniczną. Pogłębieniem wiedzy o obszarze rewitalizacji jest również wskazanie **lokalnych potencjałów**, które mogą zostać wykorzystane do zminimalizowania lub całkowitego zlikwidowania zaistniałego problemu. Dzięki tak opracowanej diagnozie szczegółowej można uzyskać pełen obraz obszaru rewitalizacji.

Warto także zaznaczyć, że do opracowania tej części dokumentu wykorzystano nie tylko problemy, trendy i tendencje opisane za pomocą twardych danych ilościowych, ale uszczegółowiono je analizą jakościową, w której wykorzystano szeroko rozumiane metody diagnostyczne (w tym wywiady, dyskusje, wizję lokalną) zapewniając tym samym **włączenie interesariuszy rewitalizacji** już na etapie diagnozowania.

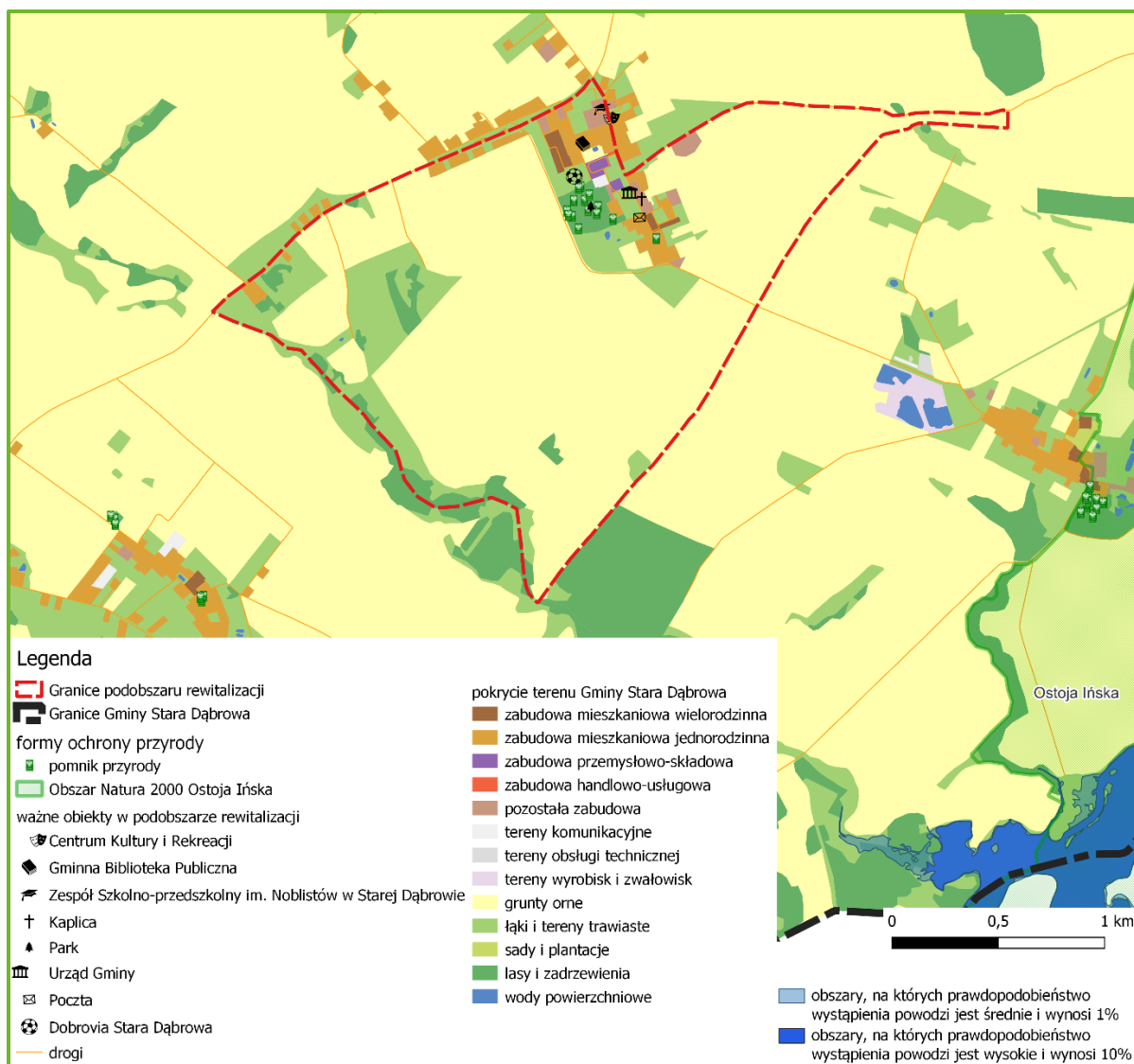
3.2. STRUKTURA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Wsie Gminy Stara Dąbrowa w większości posiadają rodowód średniowieczny. O wsi Stara Dąbrowa, na której terenie wyznaczono podobszar rewitalizacji „Stara Dąbrowa-południe” wzmiankowano już II poł. XIII w. Prawdopodobnie o metryce XIII-wiecznej jest także Chlebówko, w którego granicach wyznaczono podobszar rewitalizacji „Chlebówko-Rokicie”. Z uwagi na znaczne przekształcenia wsi związane z rozwojem folwarków w okresie nowożytnym, ich średniowieczne układy osiedleńcze są obecnie nieczytelne.

Pierwszy z wyznaczonych podobszarów rewitalizacji – „Stara Dąbrowa-południe” zajmuje centralną część Gminy, jego powierzchnia wynosi 3,7 km², co daje 3,3% obszaru całej Gminy. Obszar ten zamieszkuje 446 osób, co odpowiada 12,3% całkowitej populacji. Gęstość zaludnienia wynosi tutaj 121,9 osób na km². Podobszar pełni rolę jednostki zaspokajającej potrzeby mieszkańców z obszarów ją otaczających oraz z terenu całej Gminy jest to centrum o różnych funkcjach.

Znajduje się tu Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Noblistów Polskich, Urząd Gminy Stara Dąbrowa, Filia Urzędu Poczтового, Ochotnicza Straż Pożarna, oraz Kościół pw. Świętego Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny. We wsi Stara Dąbrowa funkcjonują trzy istotne instytucje odpowiedzialne za krzewienie walorów sportowych i kulturalnych znajdujące się na podobszarze rewitalizacji. Klub sportowy GKS "Dąbrovia" zajmuje się rozwijaniem dziedziny sportu, natomiast Gminne Centrum Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna propagują wartości kulturowe i oświatowe.

Obszar ten jest głównie zdominowany przez różnorodną zabudowę mieszkalną, obejmującą zarówno domy jednorodzinne, jak i wielorodzinne, rozmieszczone wzdłuż głównych ulic. Natomiast w otoczeniu miejscowego stadionu występuje obszar przemysłowo-składowy. Przeważającą część tego obszaru zajmują tereny rolne, jednak w centralnej części oraz na południowo-zachodnim krańcu można napotkać lasy, zadrzewienia, a także łąki i tereny trawiaste. Szczególnie interesujący jest kompleks leśny na działce o numerze 357/13, który stanowi siedlisko unikalnych pomników przyrody w postaci wyjątkowych drzew

Rycina 3 Struktura przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji - "Stara Dąbrowa-południe"

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

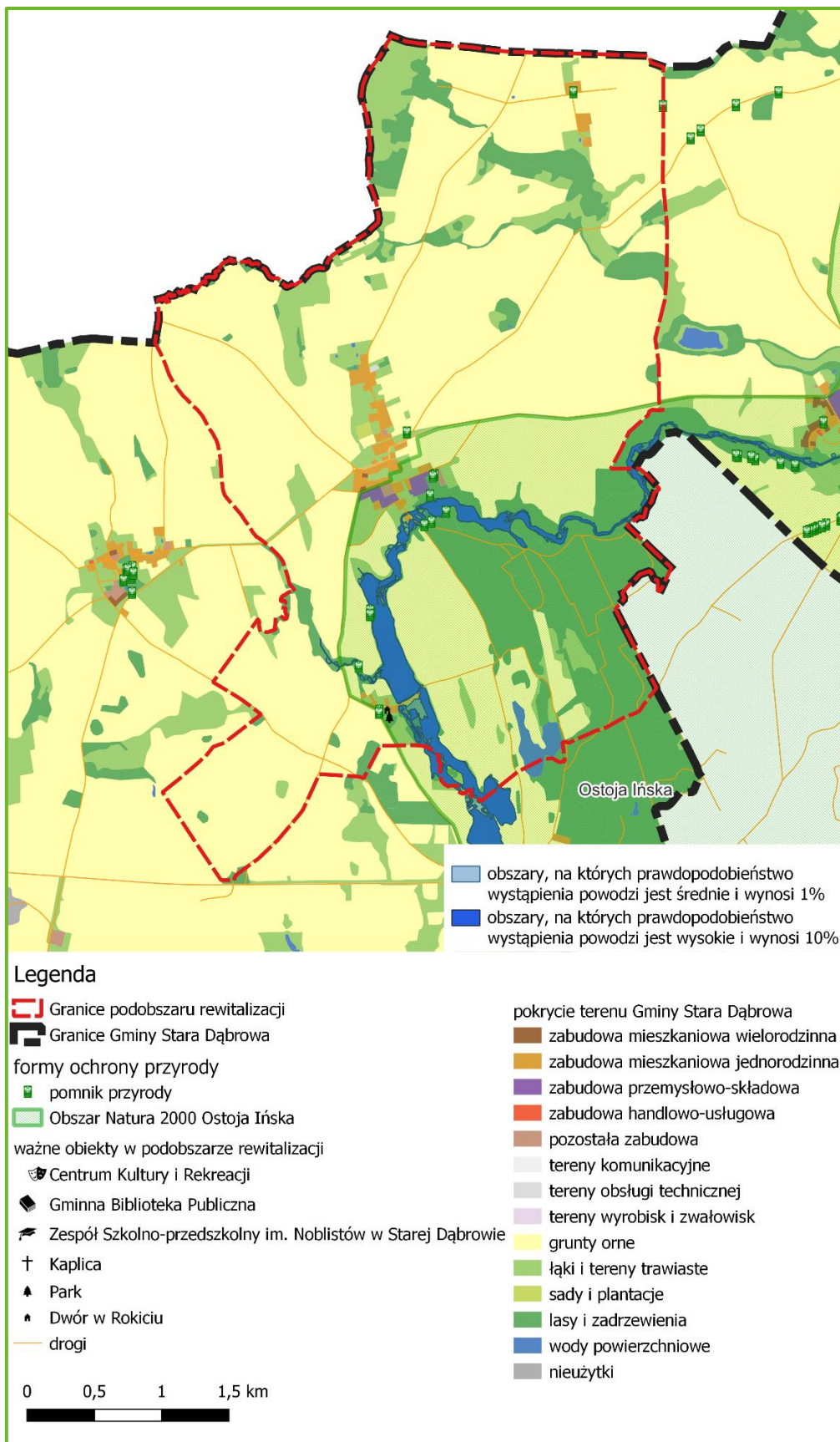
Drugim wyznaczonym podobszarem rewitalizacji jest Chlebówko-Rokicie, usytuowane w północno-wschodniej części Gminy Stara Dąbrowa. Powierzchnia tego obszaru wynosi 15,7 km², co daje 13,9% powierzchni całej Gminy. Zamieszkuje go 414 osób, co stanowi 11,4% populacji Gminy. Gęstość zaludnienia na obszarze tej jednostki wynosi 24,6 os./km². Chlebówko-Rokicie składa się z wsi Chlebówko oraz dwóch osad Rokicie i Wiry. Chlebówko to duża sołectka wieś, zbudowana w kształcie owalnicy, położona 5 km na północy wschód od Starej Dąbrowy. W miejscowości znajduje się neogotycki Kościół pw. Królowej Anielskiej, zbudowany w 1860 roku. Pierwotnie był to kościół ewangelicki, a obecnie stanowi jeden z najważniejszych zabytków i atrakcji turystycznych miejscowości. Przez wiele lat wsią władali dwaj właściciele prowadzący osobne gospodarstwa rolne, przez co do dnia dzisiejszego zachowało się tu kilkanaście obiektów folwarcznych wraz z parkami podworskimi. We wsi zlokalizowana jest także Szkoła im. Kornela Makuszyńskiego – dawniej budynek ten

stanowił dwór z 1925 roku. W sąsiedztwie obecnej szkoły znajduje się park krajobrazowy założony pod koniec XIX wieku. Rozplanowany został na wschodnim skraju wsi, z pałacem ustawionym pośrodku rozległej polany (obecnie boisko szkolne). Jego południową naturalną granicę wyznacza rzeka Krąpiel (w jej okolicy zachowały się pozostałości po grodzisku z X wieku), dalej park przechodzi w las. Z pozostałych stron park otaczają pola uprawne. Na północnym skraju wsi, po wschodniej stronie drogi wiejskiej znajduje się czynny cmentarz komunalny. Został założony najprawdopodobniej w latach 30. XX w. We wsi można również wejść na szlak, który prowadzi po regionie (74 km). Trasa eksponuje piękną i naturalną, niezmaczoną przez człowieka przyrodę i krajobrazy, pełne łagodnych wzniesień i pagórków, łąk i zagajników. W granice podobszaru rewitalizacji wchodzi także bardzo małe osady, Rokicie oraz Wiry, charakteryzujące się głównie jednorodzinną zabudową. Rokicie wyróżnia się dworem, który dawniej należał do rodziny Blankensse, a obecnie został zaadaptowany na mieszkania socjalne, otoczony jest zaniedbanym parkiem. W tej małej miejscowości jest to jeden z zaledwie czterech budynków mieszkalnych.

Część podobszaru rewitalizacji Chlebówko-Rokicie położona jest na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. Jak wspomniano wyżej, przez podobszar rewitalizacji przepływa rzeka Krąpiel, wzdłuż której położone są obszary, na których możliwe są wystąpienia powodzi. Zgodnie z mapą zagrożenia powodziowego obszar rewitalizacji znajduje się:

- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%.

Z uwagi na powyższe, jakiegokolwiek działania prowadzone w obrębie obszarów zagrożenia powodziowego będą realizowane zgodnie z odrębnymi przepisami dotyczącymi gospodarowania na tego typu terenach. Położenie obszaru rewitalizacji względem obszarów zagrożenia powodzią przedstawiono na rycinach przedstawiających strukturę funkcjonalno-przestrzenną, kolorem jasnoniebieskim i niebieskim.

Rycina 4 Struktura przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji - "Chlebówko-Rokicie "

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest 68 zabytków, dokładnie połowa z nich uwzględniona jest w Gminnej Ewidencji Zabytków, 2 z nich wpisane są do Rejestru Zabytków, natomiast dla pozostałych 32 zabytków sporządzone zostały wyłącznie Karty Zabytków. W poniższej tabeli zawarto szczegółowe informacje.

Lp.	Lokalizacja	Rodzaj	Adres/ numer działki	Rejestr Zabytków/ Gminna Ewidencja Zabytków/Karta Zabytku
1.	Chlebówko	Pałac (ob.. Szkoła podstawowa)	9	Ewidencja
2.	Chlebówko	Cmentarz przykościelny	-	Ewidencja
3.	Chlebówko	Cmentarz rodowy	-	Ewidencja
4.	Chlebówko	Cmentarz komunalny	-	Ewidencja
5.	Chlebówko	Folwark I-gorzelnia	-	Ewidencja
6.	Chlebówko	Folwark I-obora	-	Ewidencja
7.	Chlebówko	Założenie folwarczne I (wschodnie)	30/20; 30/9; 30/21	Ewidencja
8.	Chlebówko	Folwark II dom	1	Ewidencja
9.	Chlebówko	Folwark II-kolonia mieszkalna	318; 321; 322	Ewidencja
10.	Chlebówko	Stajnia koni roboczych	-	Ewidencja
11.	Chlebówko	Folwark II-magazyn zbożowy	374/5	Ewidencja
12.	Chlebówko	Folwark II-młyn wodny	398/2	Ewidencja
13.	Chlebówko	Folwark II-most drogowy	303	Karta Zabytku
14.	Chlebówko	Folwark II-most ze służą	303	Ewidencja
15.	Chlebówko	Folwark II-obora	374/5	Ewidencja
16.	Chlebówko	Folwark II-park	325	Ewidencja
17.	Chlebówko	Folwark II-pięcioraki	5	Ewidencja
18.	Chlebówko	Folwark II-trojak	3	Ewidencja
19.	Chlebówko	Założenie folwarczne II (zachodnie)	374/5	Ewidencja
20.	Chlebówko	Kościół	283	Ewidencja
21.	Chlebówko	Pomnik poległych	283	Karta Zabytku
22.	Chlebówko	Stacja transformatorowa I	259	Ewidencja
23.	Chlebówko	Stacja transformatorowa II	374/1	Karta Zabytku
24.	Chlebówko	Dom	20	Karta Zabytku
25.	Chlebówko	Dom	22	Karta Zabytku
26.	Chlebówko	Dom	29	Karta Zabytku
27.	Chlebówko	Dom	31	Karta Zabytku
28.	Chlebówko	Szkoła (obecnie dom mieszkalny)	33	Ewidencja

29.	Chlebówko	Dom	36	Karta Zabytku
30.	Chlebówko	Dom	43	Karta Zabytku
31.	Chlebówko	Dom	48	Karta Zabytku
32.	Chlebówko	Dom	49	Karta Zabytku
33.	Chlebówko	Dom	51	Karta Zabytku
34.	Chlebówko	Dom	52	Karta Zabytku
35.	Chlebówko	Dom	44	Karta Zabytku
36.	Chlebówko	Park pałacowy	32	Ewidencja
37.	Wiry	Chałupa	21	Karta Zabytku
38.	Rokicie	Aleja	11	Ewidencja
39.	Rokicie	Dom (czworak) (budynek mieszkalny 1)	2	Ewidencja
40.	Rokicie	Dom (czworak) (budynek mieszkalny 2)	-	Ewidencja
41.	Rokicie	zespół folwarczny	-	Ewidencja
42.	Rokicie	Dwór	-	Karta Zabytku
43.	Rokicie	Most drogowy	-	Karta Zabytku
44.	Rokicie	Stacja transformatorowa	-	Karta Zabytku
45.	Stara Dąbrowa	Cmentarz przykościelny	153/1; 146/3	Ewidencja
46.	Stara Dąbrowa	Kaplica grzebalna	153/1; 146/3	Ewidencja
47.	Stara Dąbrowa	Obora w zespole folwarcznym	-	Ewidencja
48.	Stara Dąbrowa	zespół folwarczny	-	Ewidencja
49.	Stara Dąbrowa	Chlewnia folwarku	357/19	Ewidencja
50.	Stara Dąbrowa	Dom (pocztą)	11	Ewidencja
51.	Stara Dąbrowa	Gorzelnia folwarku	357/20	Ewidencja
52.	Stara Dąbrowa	Kościół	146/3	Ewidencja
53.	Stara Dąbrowa	Kuznia folwarku	357/20	Ewidencja
54.	Stara Dąbrowa	Park dworski	357/13	Rejestr
55.	Stara Dąbrowa	Upamiętnienie	146/3	Karta Zabytku
56.	Stara Dąbrowa	Budynek gospodarczy 1	11	Karta Zabytku
57.	Stara Dąbrowa	Budynek gospodarczy 2	11	Karta Zabytku
58.	Stara Dąbrowa	Budynek kolejowy		Karta Zabytku
59.	Stara Dąbrowa	Chałupa	27	Karta Zabytku
60.	Stara Dąbrowa	Chałupa	29	Karta Zabytku
61.	Stara Dąbrowa	Chałupa	30	Karta Zabytku
62.	Stara Dąbrowa	Chałupa	32	Karta Zabytku
63.	Stara Dąbrowa	Plebania	21	Karta Zabytku
64.	Stara Dąbrowa	Chałupa	24	Karta Zabytku
65.	Stara Dąbrowa	Magazyn zbożowy	-	Karta Zabytku
66.	Stara Dąbrowa	Pałac (dwór)	-	Rejestr
67.	Stara Dąbrowa	Stacja transformatorowa	357/14	Karta Zabytku
68.	Stara Dąbrowa	Wiadukt drogowy autostrady (Berlinka)	143/1	Karta Zabytku

Źródło: <https://bip.staradabrowa.pl/wykaz-zabytkow>.

Z uwagi na znaczne przekształcenie układów przestrzennych wsi i stosunkowo nieliczną zachowaną pierwotną zabudowę, w Studium nie ustalono stref ochrony konserwatorskiej w tym zakresie.

3.3. PRZYCZYNY DEGRADACJI OBSZARU

3.3.1. Sfera społeczna

Wyznaczony w Gminie Stara Dąbrowa obszar rewitalizacji charakteryzuje się nagromadzeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Analiza wskaźnikowa wykonana na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykazała problemy szczególnie w zakresie **ubóstwa, alkoholizmu, osób ze szczególnymi potrzebami, kapitału społecznego i aktywności społecznej**, w których średnia wartość wszystkich lub połowy analizowanych wskaźników notowała wartości gorsze od średniej dla całej Gminy. W mniejszym stopniu zdiagnozowano również nagromadzenie negatywnych zjawisk w obszarze bezrobocia, przestępczości i poziomu edukacji. W tych obszarach część jednostek analitycznych obszaru rewitalizacji osiągnęła wartości wskaźników gorsze od średniej dla Gminy.

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie wybranych wskaźników dotyczących sfery społecznej pomiędzy podobszarami rewitalizacji, obszarem rewitalizacji, a średnią gminną.

Tabela 4 Porównanie wskaźników dla sfery społecznej podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Stara Dąbrowa

Zakres	Nazwa wskaźnika	Podobszar Stara Dąbrowa-południe	Podobszar Chlebówko-Rokicie	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,91	8,4	5,15	5,37
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	0,4	4,6	2,5	2,6
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie bezrobotnych	80	40	60	48,9
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	13,8	40	26,9	37,2
Alkoholizm	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców	0,2	0,2	0,2	0,1
Ubóstwo	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	6,5	4,8	5,65	3,4
	Odsetek osób korzystających z pomocy	1,6	1,9	1,75	1,3

	spotecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców				
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej	2297,68	3358,74	2828,21	5112,58
	Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	17,24	8,33	12,78	17,11
Przestępczość	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	0,0	24,15	12,07	18,99
Osoby ze szczególnymi potrzebami	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	1,8	1,2	1,5	1,1
Kapitał społeczny	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	19,7	22,5	21,1	21,7
	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	36,64	34,87	35,75	28,86
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	21,5	20	20,75	17,4
	Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	3,8	4,6	4,2	4,7
	Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2021/2015	98,9	91,8	95,35	98,5
Poziom edukacji	Średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty (średnia z 3 przedmiotów)	49	54	51,5	50,25
Aktywność społeczna	Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	0,22	0	0,11	0,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa.

Kapitał społeczny

Opis przyczyn degradacji obszaru należy rozpocząć od opisu kapitału społecznego. To w tym obszarze wskaźniki osiągają najgorsze wyniki i ich uśredniona wartość dla całego obszaru rewitalizacji, w każdym przypadku wypada poniżej średniej dla Gminy. Kapitał społeczny to obszerne pojęcie na pograniczu socjologii i ekonomii, które dotyczy całości stosunków społecznych w obrębie danej zbiorowości, umożliwiających w przyszłości nawiązywanie innych konstruktywnych relacji społecznych. W kontekście samorządu nie sposób mówić o kapitale społecznym w oderwaniu od kwestii tendencji demograficznych, zmian w poszczególnych grupach ekonomicznych oraz zastępowalności pokoleń na rynku pracy.

Analizę sytuacji kapitału społecznego w Gminie, podobnie jak innych aspektów, poparto badaniem wskaźnikowym. W obszarze kapitału społecznego badano: udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, ludność

w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców, dynamika zmiany liczby mieszkańców 2021/2015. Wszystkie z badanych wskaźników dla obszaru rewitalizacji wypadły gorzej od wartości uśrednionych dla całej Gminy.

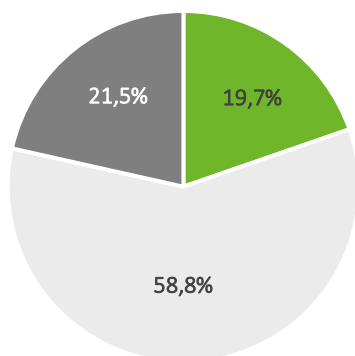
Obszar rewitalizacji w 2021 roku zamieszkiwało łącznie 860 osób co stanowi 23,7% ludności Gminy (446 osób zamieszkiwało podobszar Stara Dąbrowa utworzony z jednostki analitycznej Stara Dąbrowa-południe, a 414 osób zamieszkiwało podobszar Chlebówko - Rokicie). Analizując udział poszczególnych grup wiekowych wśród populacji obszaru rewitalizacji, można zauważyć, że zdecydowaną większość stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 58,2%, dalej osoby w wieku poprodukcyjnym – 21% oraz dzieci i młodzież w wieku przedprodukcyjnym – 20,8%. W rozbiciu na podobszary korzystniejszą strukturę ludności posiada podobszar Chlebówko-Rokicie (22,5% osób w wieku przedprodukcyjnym, 57,5% osób w wieku produkcyjnym i 20% osób w wieku poprodukcyjnym), natomiast w podobszarze Stara Dąbrowa-południe udział osób w wieku przedprodukcyjnym wyniósł w 2021 roku 19,7%, osób w wieku produkcyjnym 58,8% a udział osób w wieku poprodukcyjnym 21,5%).

W obszarze kapitału społecznego uwagę należy zwrócić na:

- niekorzystną dynamikę zmian liczby mieszkańców prowadzącą do depopulacji (Stara Dąbrowa – 98,9%, Chlebówko-Rokicie – 91,8%),
- wysoki udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zarówno w podobszarze Stara Dąbrowa jak i w podobszarze Chlebówko-Rokicie wskaźnik ten osiągnął wartości odpowiednio 36,64 i 34,87, podczas gdy średnia dla całej Gminy kształtowała się na poziomie 28,86.

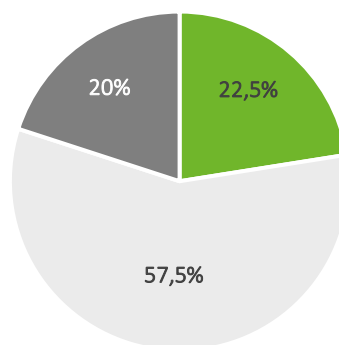
Zachodzące zmiany struktury wiekowej mieszkańców obszaru rewitalizacji, obserwowane na podstawie wartości wskaźnika dynamiki zmiany liczby mieszkańców pomiędzy 2021, a 2015 rokiem, implikują konieczność podejmowania odpowiednich kroków zarówno w zakresie usług społecznych, jak i dostosowania infrastruktury i przestrzeni do zwiększających się potrzeb starszych mieszkańców. Z ww. danych wynika, że w jednostkach obszaru rewitalizacji ubywa mieszkańców. Aby przerwać negatywne trendy demograficzne, nie należy zapominać również o młodszych grupach wiekowych. Zapewnienie odpowiednich miejsc pracy, infrastruktury do spędzania czasu wolnego oraz miejsc opieki nad dziećmi, może spowodować napływ i zwiększenie udziału osób w wieku produkcyjnym. Osiedlenie się w atrakcyjnym otoczeniu może również wpłynąć na podejmowanie decyzji o założeniu rodziny, a w konsekwencji zwiększeniu udziału najmłodszej części społeczeństwa. Szczególnie atrakcyjne do zamieszkania dla młodych ludzi są obecnie miejsca, gdzie w niewielkiej odległości można zaspokoić potrzeby związane m.in.: z opieką nad dziećmi, pracą o odpowiednim wynagrodzeniu, ale również miejsca, gdzie w niewielkiej odległości można zaspokoić potrzeby związane m.in.: z opieką nad dziećmi, pracą o odpowiednim wynagrodzeniu, ale również miejsca, gdzie można realizować swoje pasje, rozwijać się oraz spędzać aktywnie czas.

Podobszar Stara Dąbrowa
południe

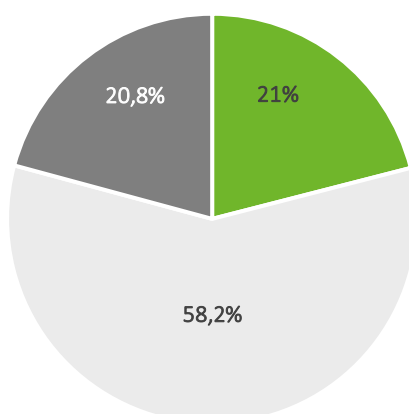
■ wiek przedprodukcyjny ■ wiek produkcyjny
■ wiek poprodukcyjny

Podobszar Chlebówko-Rokicie

■ wiek przedprodukcyjny ■ wiek produkcyjny
■ wiek poprodukcyjny

Obszar rewitalizacji

■ wiek przedprodukcyjny ■ wiek produkcyjny ■ wiek poprodukcyjny

Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa odnosi się do poziomu zaspokojenia potrzeb osób, rodzin, gospodarstw domowych do poziomu ich zaspokojenia przez innych członków społeczeństwa. Odnosi się ono do zjawisk takich jak niedostatek i bieda, czego skutkiem jest m.in. bezradność, brak motywacji, wykluczenie społeczne i obniżenie poziomu życia. Oznacza to, że ubóstwo charakteryzują nadmierne rozpiętości w poziomie zaspokojenia potrzeb w społeczeństwie.

Problem ubóstwa w Gminie Stara Dąbrowa został zbadany za pomocą czterech wskaźników. Porównano udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców, odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców, kwotę wypłaconych zasiłków

w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej oraz liczbę uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów.

Największe skupisko niekorzystnych zjawisk związanych z ubóstwem występuje w obszarze Stara Dąbrowa-południe. Spośród czterech badanych wskaźników, trzy wartości dla tego obszaru są niższe (co oznacza niekorzystne warunki) niż średnia dla całej gminy. W przypadku obszaru Chlebówko-Rokicie dwie wartości wskaźników są gorsze od średniej gminnej. Najbliższe średniej gminnej są wyniki wskaźnika "odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców" (wartości w poszczególnych jednostkach mieszczą się między 1,6% a 1,9%, podczas gdy średnia w gminie wynosi 1,3%). W przypadku wskaźnika "udziału osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców" różnice między średnią dla gminy a wynikami obszarów rewitalizacji są znacznie większe.

W obszarze ubóstwa szczególną uwagę należy zwrócić na:

- wysoki, przekraczający znacznie średnią dla Gminy udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców, w tym blisko dwukrotnie wyższy poziom wartości tego wskaźnika w przypadku podobszaru Stara Dąbrowa-południe,
- wyższy od średniej dla Gminy poziom wskaźnika odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców w całym obszarze rewitalizacji.

Pogłębiające się zjawisko ubóstwa niesie za sobą wiele negatywnych skutków, które są odczuwane nie tylko przez osoby bezpośrednio nim dotknięte, ale także przez ogół społeczności lokalnej. Rosnąca frustracja w związku z trudną sytuacją życiową może prowadzić do występowania patologii społecznych, konfliktów rodzinnych, a w skrajnych przypadkach także przemocy. Skutki takich zachowań są również negatywnie odczuwane przez społeczeństwo. Sytuacja ta jest szczególnie niekorzystna w przypadku, gdy ubóstwem dotknięta jest większa grupa mieszkańców, która często koncentruje się w niektórych obszarach na terenie Gminy. Skupiska osób ubogich sprzyjają występowaniu m.in. kradzieży, napadów lub innych przestępstw, które przyczyniają się do obniżenia bezpieczeństwa w danych przestrzeniach publicznych. W konsekwencji obszary te są dotknięte wykluczeniem, a także swego rodzaju stygmatyzacją, która dodatkowo pogłębia negatywne zjawiska.

Przestępczość

Analizując obszar przestępczości, skoncentrowano się na liczbie stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców. Z uzyskanych danych wynika, że istnieje wyraźny problem z wysokim poziomem przestępczości w podobszarze rewitalizacji Chlebówko-Rokicie. Wartość badanego wskaźnika dla tego obszaru wyniosła 24,15 przestępstw na 1000 mieszkańców, podczas gdy średnia dla całej Gminy oscyluje wokół 19 przestępstw na 1000 mieszkańców. Wskazuje to na istnienie istotnej dysproporcji między poziomem przestępczości w obszarze Chlebówko-Rokicie a średnią dla całej Gminy. Podwyższony wskaźnik w tym obszarze sygnalizuje zwiększone ryzyko wystąpienia przestępstw w porównaniu z innymi częściami gminy. Na terenie

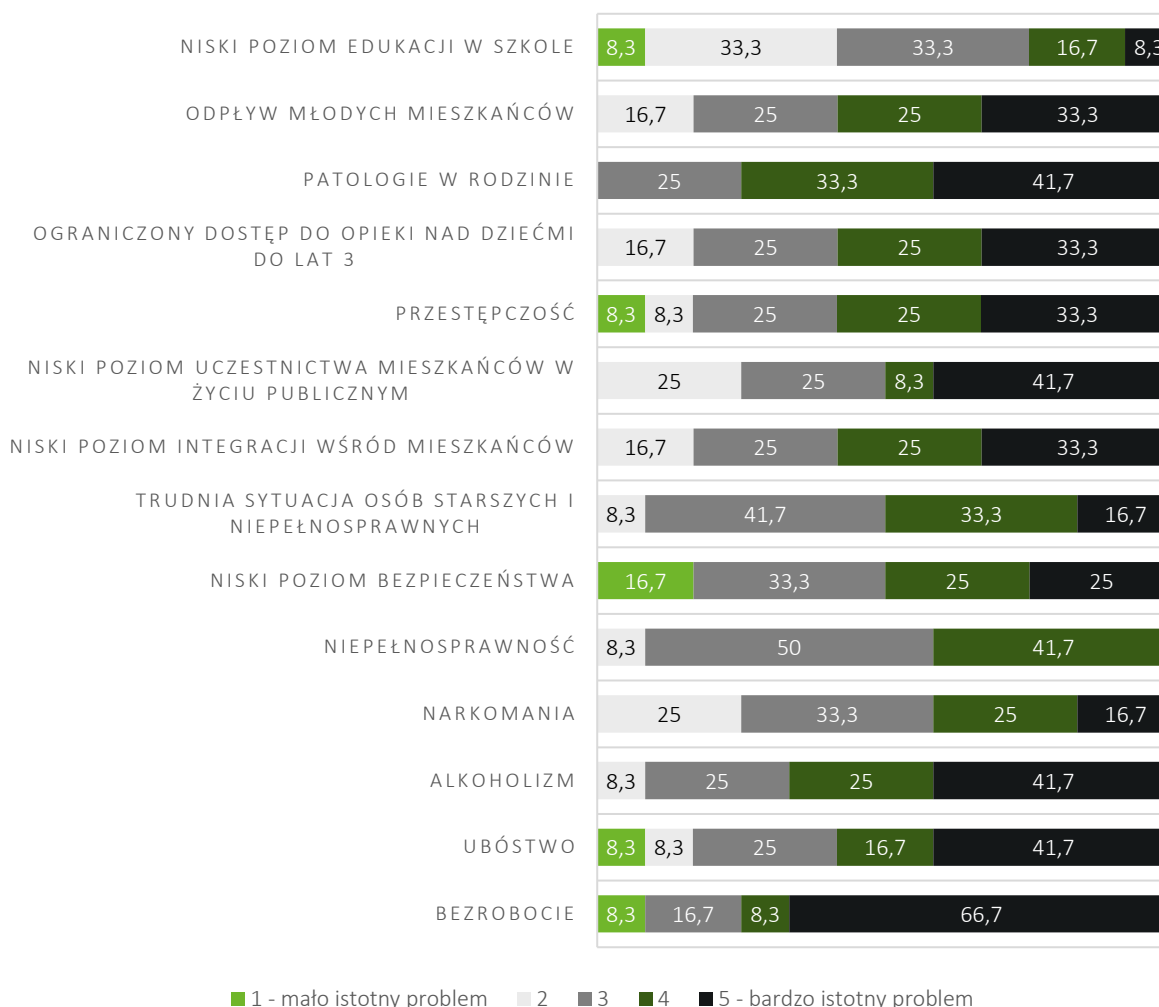
podobszaru rewitalizacji Stada Dąbrowa-południe nie stwierdzono problemów z przestępczością.

Aktywność społeczna

Aktywność społeczna mieszkańców objawia się między innymi poprzez ilość i regularność inicjatyw, jak również liczbę uczestników tych wydarzeń. Jednakże, na pewno ma na nią wpływ również funkcjonowanie stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, a konkretnie atrakcyjność i jakość oferty, jaką proponują różnym grupom mieszkańców. To zróżnicowanie wynika z różnych czynników, takich jak wiek osób zaangażowanych w życie publiczne, ich poziom zamożności, status społeczny, otoczenie oraz indywidualne zainteresowania. Aspekt aktywności społecznej dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji zbadano za pomocą wskaźnika liczby kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców. Wskaźnik ten osiągnął wartości na poziomie 0,22 w Starej Dąbrowie-południe, 0,00 w Chlebowku-Rokiciu, natomiast dla średniej gminnej wyniósł 0,28. Oznacza to, że w Chlebowku-Rokiciu nie funkcjonuje żadne koło gospodyń wiejskich. O aktywności społecznej wypowiedzieli się także interesariusze rewitalizacji biorący udział w wywiadzie pogłębionym z dnia 26 lipca 2023 roku. Podczas wywiadu zwracano uwagę na brak lokalnych liderów, często prezentowaną przez mieszkańców bierną postawę i apatię objawiającą się brakiem chęci zmiany, podejmowania działań na rzecz osobistego rozwoju i pozytywnego wpływania na innych.

Do oceny aktywności społecznej mogą posłużyć także wyniki zorganizowanej w ramach konsultacji społecznych projektu uchwały ws. obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Łącznie ankietę wypełniło 12 osób co stanowi 0,3% populacji Gminy. Najwięcej respondentów wypełniło ankietę w odniesieniu do jednostki analitycznej „Chlebowko-Rokicie” (7 ankiet), wobec 5 ankiet dla Starej Dąbrowy-południe. Z uwagi na tak nieliczne odpowiedzi część poświęcona wynikom ankiet jest jedynie informacją statystyczną.

Zdaniem ankietowanych jako najbardziej istotne problemy w sferze społecznej wskazano bezrobocie (blisko 67 % ankietowanych wskazało ten aspekt jako bardzo istotny problem), a także: patologie w rodzinie, niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym, alkoholizm i ubóstwo. W przypadku ww. zjawisk poziom wskazań „bardzo istotny problem” wyniósł 41,7%. Z drugiej strony jako mało istotny problem ankietowani wskazali problem niepełnosprawności (brak wskazań „bardzo istotny problem”) i niski poziom edukacji w szkole (8,3% wskazań „bardzo istotny problem”). Poniżej przedstawiono szczegółowe wyniki ankiet.

Rycina 5 Rozkład procentowy odpowiedzi nt. oceny problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze społecznej

Źródło: opracowanie własne.

Bezrobocie

W diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, podsumowując analizę wskaźnikową w obszarze bezrobocia, wskazano, że sytuacja na rynku pracy w gminie Stara Dąbrowa jest stosunkowo dobra. W 2021 roku stopa bezrobocia w Gminie wyniosła 5,55% jest to wynik znacznie lepszy niż dla powiatu stargardzkiego (7,7%).

Na potrzeby analizy wskaźnikowej obszar bezrobocia został zbadany za pomocą czterech wskaźników: liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, udziału osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym, odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie bezrobotnych oraz odsetka osób korzystających

z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej.

Obszar rewitalizacji traktowany jako całość notuje wartości uśrednione gorsze od średnich dla całej Gminy jedynie w zakresie odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie bezrobotnych. Natomiast jeżeli chodzi o pozostałe wskaźniki, wyniki dla całego obszaru rewitalizacji osiągają wartości lepsze od średniej w Gminie. Oceniając każdy z podobszarów z osobna, w przypadku podobszaru Stara Dąbrowa-południe zwraca uwagę wysoki wynik odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie bezrobotnych (80%). Wartości pozostałych wskaźników na podobszarze Stara Dąbrowa-południe osiągnęły poziomy niższe zarówno od średnich dla całego obszaru rewitalizacji jak i dla całej Gminy. W przypadku podobszaru Chlebówko-Rokicie sytuacja wygląda odwrotnie, tzn. wyższe od średnich dla obszaru rewitalizacji i dla Gminy są wyniki, jeżeli chodzi o: liczbę osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym oraz odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej. Natomiast niższy od średniej dla obszaru rewitalizacji i od wyniku dla całej Gminy jest wynik odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie bezrobotnych (40%).

Oceniając rynek pracy przez pryzmat ofert pracy pojawiających się na popularnych portalach z ogłoszeniami, zwraca uwagę uboga oferta wolnych miejsc pracy. Oferty pracy dotyczą oferujących pracę jako pracownik magazynowy, pracownik produkcji, kierowca. Zdecydowanie większe możliwości zatrudnienia daje oddalone około 13 km od Starej Dąbrowy miasto powiatowe – Stargard. Miasto cechuje większa liczba ofert pracy, a także różnorodność oferowanych stanowisk i poziom oferowanego wynagrodzenia.

W obszarze bezrobocia uwagę należy zwrócić na:

- wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie bezrobotnych na podobszarze Stara Dąbrowa (80%),
- wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej na podobszarze Chlebówko-Rokicie (40%)
- znaczący udział liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na podobszarze Chlebówko-Rokicie (8,4% wobec 5,37% w Gminie).

Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, za osobę ze szczególnymi potrzebami uznaje się osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Problem zaspokojenia potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zbadano w oparciu o wskaźnik odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców.

Zarówno na podobszarze Stara Dąbrowa-południe jak i na podobszarze Chlebówko-Rokicie wartość omawianego wskaźnika osiągnęła wartości wyższe od średniej dla Gminy. W konsekwencji również średnia wartość dla obszaru rewitalizacji jest wyższa od średniej dla Gminy. Najwyższa wartość ww. wskaźnika wystąpiła na podobszarze Chlebówko-Rokicie.

Z uwagi na nagromadzenie osób ze specjalnymi potrzebami w podobszarze Chlebówko-Rokicie kluczowe jest w przyszłości zaplanowanie odpowiednich działań zapewniających kompleksowe wsparcie. Wysoki udział osób ze szczególnymi potrzebami powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi opieki zdrowotnej, w szczególności opieki specjalistycznej (np. rehabilitacji) czy też usług opiekuńczych lub opieki wytchnieniowej dla rodzin osób niepełnosprawnych. Dodatkowo konieczne jest dostosowanie przestrzeni dla tych osób, gdyż w przeciwnym wypadku grozi to narażeniem na wykluczenie społeczne.

Alkoholizm

Problem uzależnienia od alkoholu zbadano za pomocą wskaźnika odsetka osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców.

Wartość badanego wskaźnika na obszarze rewitalizacji jest dwukrotnie wyższa od wartości średniej dla Gminy. Uzależnienie od alkoholu może być przyczyną jak i skutkiem problemów występujących w innych dziedzinach życia. Po alkohol sięgają osoby w różnym wieku. Wśród młodych obywateli często jest to spowodowane modą i presją otoczenia, aby nie zostać wykluczonym z grupy znajomych. Wczesna inicjacja może być powodem problemów w nauce, trudnych relacji a także brakiem poszanowania dla obowiązujących w społeczeństwie zasad i norm. Objawem tego często są obserwowane w przestrzeni publicznej akty wandalizmu w postaci graffiti i zniszczeń na elewacjach budynków, ogrodzeń, na wiatkach przystankowych czy obiektach małej architektury, a także pozostawiane po spożyciu puste opakowania po napojach. W późniejszym wieku nadużywanie alkoholu częściej jest już ucieczką od problemów zawodowych, rodzinnych czy osobistych.

3.3.2. Sfera gospodarcza

Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano występowanie negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej. Sytuację gospodarczą w obszarze rewitalizacji zbadano na etapie analizy wskaźnikowej z zakresu aktywności gospodarczej. W tym celu wykorzystano wskaźniki: liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym, liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym, liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem, liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym, liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem, liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2021 roku. W przypadku wskaźników: liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym, liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem oraz liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2021 roku wartości średnie dla całego obszaru rewitalizacji wypadły gorzej od średniej dla Gminy.

Uwagę szczególnie zwraca, że zarówno uśrednione wartości dla całego obszaru rewitalizacji jak i dla poszczególnych podobszarów w zakresie wskaźników dotyczących wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych są około dwukrotnie wyższe od średnich dla Gminy.

Jako przyczynę problemów dotyczących sfery gospodarczej można wskazać m.in. niedostateczne wsparcie małych przedsiębiorstw i brak wiedzy nt. np. możliwości skorzystania z dofinansowania dla prowadzonej działalności, albo na jej rozpoczęcie. Trudności w dotarciu do rzetelnych informacji oraz ich weryfikacji na konkretnych przykładzie wskazywana była jako czynnik ograniczający aktywność gospodarczą.

Tabela 5 Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Stara Dąbrowa

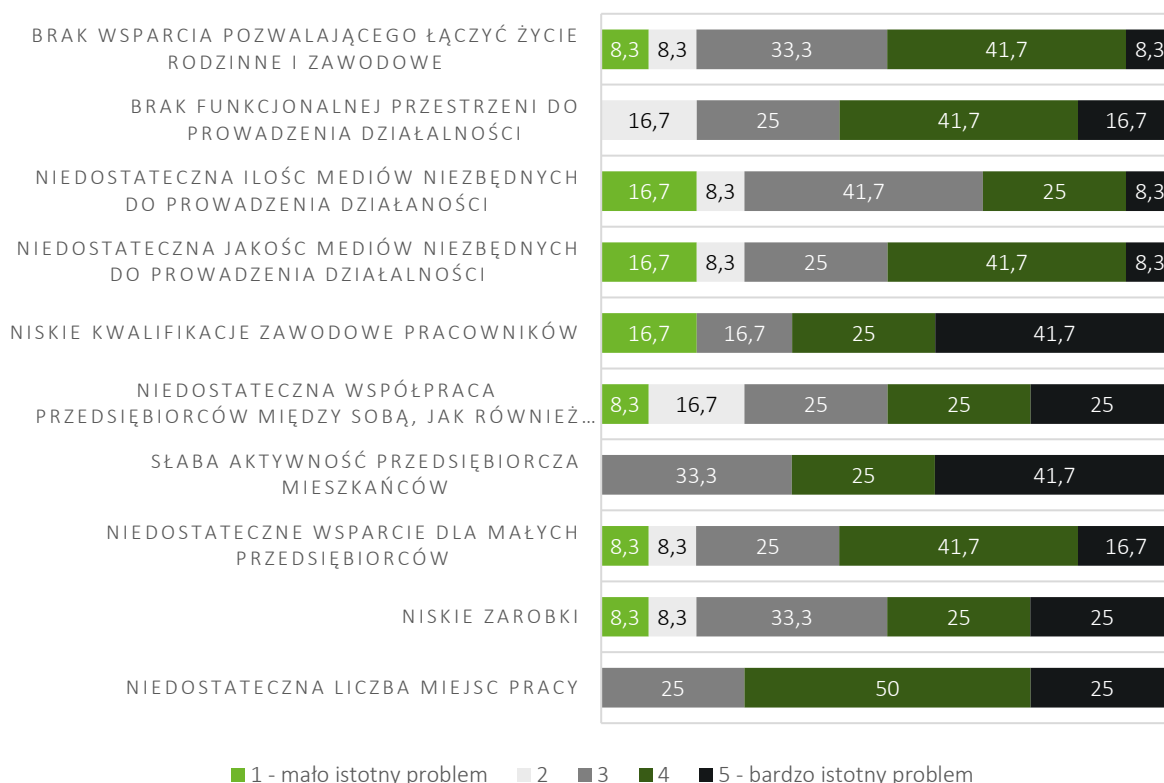
Zakres	Nazwa wskaźnika	Podobszar Stara Dąbrowa-południe	Podobszar Chlebówko-Rokicie	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
Aktywność gospodarcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym	6,49	4,2	5,34	5,38
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	0,38	0,84	0,61	0,43
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem	5,9	20	12,95	7,7

Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	0,38	0,42	0,4	0,19
Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem	5,9	10	7,95	4,4
Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku w stosunku do podmiotów zarejestrowanych w 2021 roku	1	0,5	0,75	0,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa.

Przeprowadzone badanie ankietowe wskazuje, że zdaniem mieszkańców do głównych przyczyn negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej zalicza się: niskie kwalifikacje zawodowe pracowników oraz słaba aktywność przedsiębiorcza mieszkańców. Obie odpowiedzi uzyskały w badaniu równą liczbę głosów (41,7% podało to jako bardzo istotny problem). Poza tym, zdaniem ankietowanych, duże znaczenie mają: niedostateczna współpraca przedsiębiorców między sobą, jak również z mieszkańcami i władzami, niskie zarobki oraz niedostateczna liczba miejsc pracy. Wymienione odpowiedzi uzyskały w badaniu po 25% wskazań jako bardzo istotny problem.

Rycina 6 Rozkład procentowy odpowiedzi nt. oceny problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze gospodarczej

Źródło: opracowanie własne.

Do największych przedsiębiorstw zlokalizowanych w granicach Gminy Stara Dąbrowa należą:

- Shadowline Sp. z o.o. (Łęczyna) – produkcja żaluzji i rolet;
- Agrochleb Sp. z o.o. (Chlebówko) – magazyny zbożowe;
- Rolpol Sp. z o.o. (Łęczyna) – uprawy rolne;
- Gumalit Haas (Parlino) – producent wyrobów z gumy i poliuretanu;
- Ampol-Merol Sp. z o.o. (Łęczyna) – kompleksowe zaopatrzenie rolnictwa;
- Dino Polska S.A. (Stara Dąbrowa) – supermarket spożywczo-przemysłowy.

Wśród podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Stara Dąbrowa, najwięcej realizuje swoją działalność w sekcji budownictwa oraz handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle.

3.3.3. Sfera środowiskowa

Analiza wskaźnikowa służąca delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykazała również problemy w obszarze środowiska. Porównując uśrednione wartości wskaźników dla obszaru rewitalizacji i całej Gminy, szczególnie koncentracja stanów kryzysowych ma miejsce w obszarze pokrycia azbestem w zakresie wskaźnika powierzchni materiałów zawierających azbest na 100 budynków oraz w obszarze jakości powietrza. Szczegółowe wartości wskaźników przedstawia tabela poniżej.

Tabela 6 Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Stara Dąbrowa

Zakres	Nazwa wskaźnika	Podobszar Stara Dąbrowa-południe	Podobszar Chlebówko-Rokicie	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
Pokrycie azbestem	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych	13,8%	35,9%	24,85%	27,7%
	Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 budynków	753,33	3624,26	2188,8	1960,95
Jakość powietrza	Liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miat, ekogroszek) w ogólnej liczbie budynków	91,5	92,9	92,2	77,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa.

Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji pozwoliła jednak wyodrębnić dodatkowe problemy w sferze środowiskowej przyczyniające się do jego degradacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, Gmina Stara Dąbrowa znajduje się w strefie zachodniopomorskiej (kod strefy: PL3203) – dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości: ozonu, dwutlenku siarki, dwutlenku

azotu, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz zawartego w tym pyłe ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu.

W poniższej tabeli przedstawiono stan powietrza atmosferycznego w strefie zachodniopomorskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2021, opracowaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

OCHRONA ZDROWIA LUDZI											
Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C

klasa A – stężenia zanieczyszczenia nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych
klasa B – stężenia zanieczyszczenia przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji

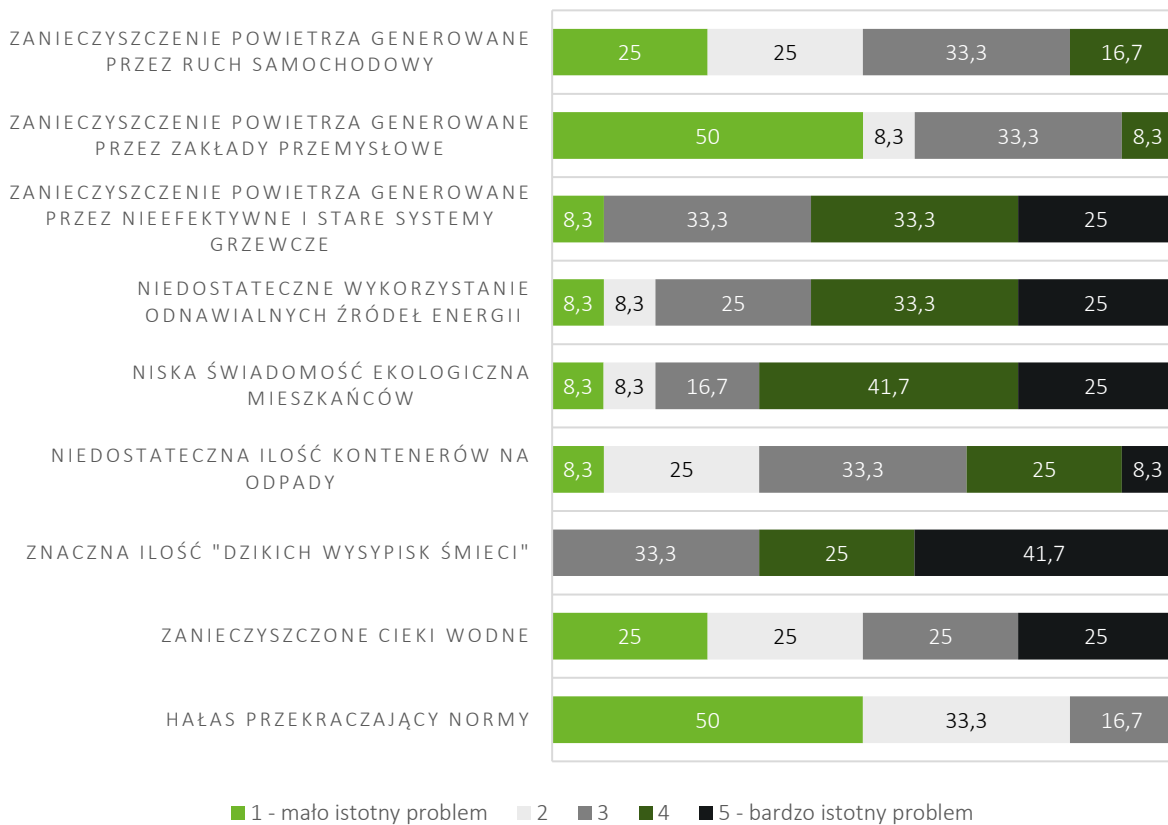
klasa C – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2021”, opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie.

Zgodnie z roczną oceną jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2021, opracowaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, w strefie zachodniopomorskiej stwierdzono jedynie przekroczenie stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 (klasa C). Niemniej jednak benzo(a)piren, (w skrócie BaP) jest jednym z najbardziej toksycznych składników smogu - mgły zawierającej zanieczyszczenia powietrza, a konkretnie pyłu zawieszonego, który potrafi przenikać do układu oddechowego i krwioobiegu, zwiększając wystąpienie groźnych chorób. Związek ten jest emitowany przez rury samochodowe, papierosy, a przede wszystkim piece i kotły. W Polsce większość (ponad 80 proc.) benzo(a)pirenu w powietrzu pochodzi z gospodarstw domowych - z pieców, kotłów na węgiel, zwłaszcza tych przestarzałych, o niskim standardzie. Przekroczenia zawartości przedmiotowego związku w powietrzu prowadzą także jednocześnie do wniosku o jeszcze niedostatecznym wykorzystaniu, np. do ogrzewania budynków mieszkalnych, domowych odnawialnych źródeł energii.

Problem zanieczyszczeń powietrza z niskiej emisji został również podniesiony przez mieszkańców biorących udział w ankiecie dotyczącej problemów w sferze środowiskowej. Natomiast wskazali oni, iż najistotniejszym problemem w sferze środowiskowej na obszarze rewitalizacji jest znaczna ilość „dzikich wysypisk śmieci (bardzo istotny problem dla 41,7% badanych). Według danych Urzędu Gminy, obecnie, miejscem nielegalnego składowania odpadów jest działka nr 305/21 zlokalizowana w miejscowości Załęcze, w obrębie Łęczycy.

W takim samym stopniu co problem zanieczyszczeń powietrza z niskiej emisji wskazano także niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz niską świadomość ekologiczną mieszkańców (wszystkie trzy odpowiedzi uzyskały po 25% wskazań).

Rycina 7 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze środowiskowej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Na obszarze rewitalizacji obejmującym swym zakresem jednostkę Chlebówko-Rokicie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębne. Niezależnie od odniesienia do przepisów odrębnych, w przypadku realizacji na tym obszarze przedsięwzięć, projekty należy realizować w technologii uwzględniającej możliwość zalania wodami powodziowymi, minimalizującej starty powodziowe z zapewnieniem swobodnego przepływu wód powodziowych.

3.3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna na obszarze rewitalizacji poddana była analizie wskaźnikowej w ujęciu dostępności infrastruktury publicznej, dostępności terenów zieleni, dostępności komunikacyjnej oraz jakości terenów publicznych. Poza dostępnością komunikacyjną w pozostałych przypadkach, choć jeden wskaźnik dla obszaru rewitalizacji odbiegał od średniej dla Gminy. Szczegóły przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 7 Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Stara Dąbrowa

Zakres	Nazwa wskaźnika	Podobszar Stara Dąbrowa-południe	Podobszar Chlebówko-Rokicie	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
Dostępność infrastruktury publicznej	Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców	1,57	0,97	1,27	1,41
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	1,14	1,08	1,11	2,49
	Liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców	1,12	0	0,56	0,39
	Liczba placówek oświatowych (szkół przedszkoli wraz z filiami) na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	2,27	1,08	1,67	0,42
Dostępność terenów zieleni	Powierzchnia ogólnodostępnych terenów zieleni na 100 mieszkańców	1001,79	136,96	569,37	720,1
Dostępność komunikacyjna	Liczba czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców	1,35	0,97	1,16	0,93
Jakość terenów publicznych	Liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców	0	0,24	0,12	0,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa.

Pod względem dostępności infrastruktury publicznej obszar rewitalizacji najmniej korzystnie wypadły w zakresie dostępności obiektów infrastruktury sportowej i placów zabaw. W obu przypadkach średnia dla obszaru rewitalizacji wskazuje na gorszą dostępność niż średnia dla całej Gminy. Wyjątkiem jest wynik dostępności obiektów infrastruktury sportowej w podobszarze Stara Dąbrowa, gdzie omawiany wskaźnik osiągnął wartość powyżej średniej dla Gminy. W zakresie liczby centrów aktywności dobra sytuacja w podobszarze Stara Dąbrowa-południe kontrastuje z brakiem tego typu placówek na podobszarze Chlebówko-Rokicie. W dużo lepszym świetle stawiają obszar rewitalizacji wyniki dostępności placówek oświatowych (średnia dla obszaru rewitalizacji wyniosła 1,67 na 100 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym wobec 0,42 dla Gminy).

W zakresie dostępności terenów zieleni zwraca uwagę dysproporcja pomiędzy podobszarami rewitalizacji w wynikach badanego wskaźnika. W przypadku podobszaru Stara Dąbrowa na 100 mieszkańców przypada ponad 1000m² powierzchni terenów zieleni, podczas gdy na 100 mieszkańców podobszaru Chlebówko-Rokicie zaledwie 137m². Średnia dla obszaru rewitalizacji kształtuje się na poziomie blisko 570m² i jest niższa od średniej dla Gminy, która wyniosła 720m² powierzchni terenów zieleni na 100 mieszkańców.

Sytuację w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na etapie delimitacji obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji przeanalizowano również na podstawie dostępności komunikacyjnej mierzonej za pomocą wskaźnika liczby czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców. Każdy z podobszarów rewitalizacji wypadł lepiej od średniej dla Gminy. Zarówno Stara Dąbrowa jak i Chlebówko to dwie największe miejscowości w Gminie. Potrzeba dobrego skomunikowania tych miejscowości np. z pozostałymi miejscowościami w Gminie wynika z funkcji jaką pełnią te miejscowości w strukturze osadniczej Gminy. Stąd wartości omawianego wskaźnika sytuują podobszary rewitalizacji jako jedne z najlepszą dostępnością komunikacyjną.

Ostatnim obszarem badanym w sferze przestrzenno-funkcjonalnej była jakość terenów publicznych. Oceny dokonano na podstawie wyników wskaźnika liczby punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców. W zakresie dostępności punktów sprzedaży alkoholu na podobszarach rewitalizacji wart odnotowania jest fakt, że wyniki dla podobszarów nie wskazują na lepszą dostępność tego typu punktów usługowych od średniej dla Gminy. W przypadku podobszaru Stara Dąbrowa-południe mowa o jednym miejscu, w którym możliwy jest zakup alkoholu – mały sklep spożywczo-przemysłowy. Należy dodać, że podobszar Stara Dąbrowa-południe to wydzielona na etapie delimitacji południowa część tej miejscowości. Najwięcej punktów handlowych oferujących sprzedaż alkoholu zlokalizowanych jest w północnej części miejscowości tj. poza granicami podobszaru rewitalizacji Stara Dąbrowa-południe. W przypadku drugiego podobszaru wynik omawianego wskaźnika zrównał się z wartością średnią dla całej Gminy.

Na podobszarze rewitalizacji Stara Dąbrowa-południe zlokalizowane są najważniejsze instytucje publiczne pełniących funkcje administracyjne, kulturalno-oświatowe czy bezpieczeństwa i porządku publicznego w Gminie. W granicach podobszaru mieści się bowiem Urząd Gminy, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Starej Dąbrowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a także Strażnica Ochotniczej Straży Pożarnej, filia Urzędu Poczтового oraz Kościół pw. Świętego Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny.

W budynku Urzędu Gminy pod adresem Stara Dąbrowa 20 swoją siedzibę ma także Rada Gminy oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. To centrum administracyjne Gminy, w którym mieszkańcy mogą załatwić większość najważniejszych spraw obywatelskich.

Rycina 8 Budynek Urzędu Gminy Stara Dąbrowa

Źródło: materiały ze strony bip.staradabrowa.pl

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Starej Dąbrowie – to jedna z dwóch tego typu placówek oświatowych w Gminie. W zespole naukę pobierają dzieci z miejscowości Stara dąbrowa, Parlina Tolcza, Łęczycy, Łęczówka, Załęcza, Moskorza, Storkówka, Nowej Dąbrowy, Krzywnicy i Kicka. W zespole funkcjonuje także publiczne przedszkole.

Rycina 9 Budynek Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Starej Dąbrowie

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 26.07.2023 r.

Stadion Sportowy GKS Dąbrovia Stara Dąbrowa – to największy obiekt sportowy w Gminie, który tworzy boisko trawiaste do gry w piłkę nożną wraz z niezbędną infrastrukturą. Obiekt jest siedzibą istniejącego od 1979 roku Gminnego Klubu Sportowego Dąbrovia Stara Dąbrowa gości także inne mniej formalne grupy sportowe. Pomimo dużego znaczenia obiektu o czym świadczy jego intensywne użytkowanie obiekt dotąd nie doczekał się modernizacji, a potrzeby w tym zakresie są bezsporne. Remontu wymaga cały obiekt od płyty boiska przez trybuny po budynek klubowy. Zły stan techniczny obiektu może być przyczyną nie tylko utrudnień w użytkowaniu zgodnego z przeznaczeniem obiektu ale także, dodatkowo, za sprawą braku odpowiedniego zabezpieczenia i dozoru sprzyjać zachowaniom nieporządanym takim jak dewastacji mienia i spotykaniu się osób w różnym wieku na konsumpcji alkoholu.

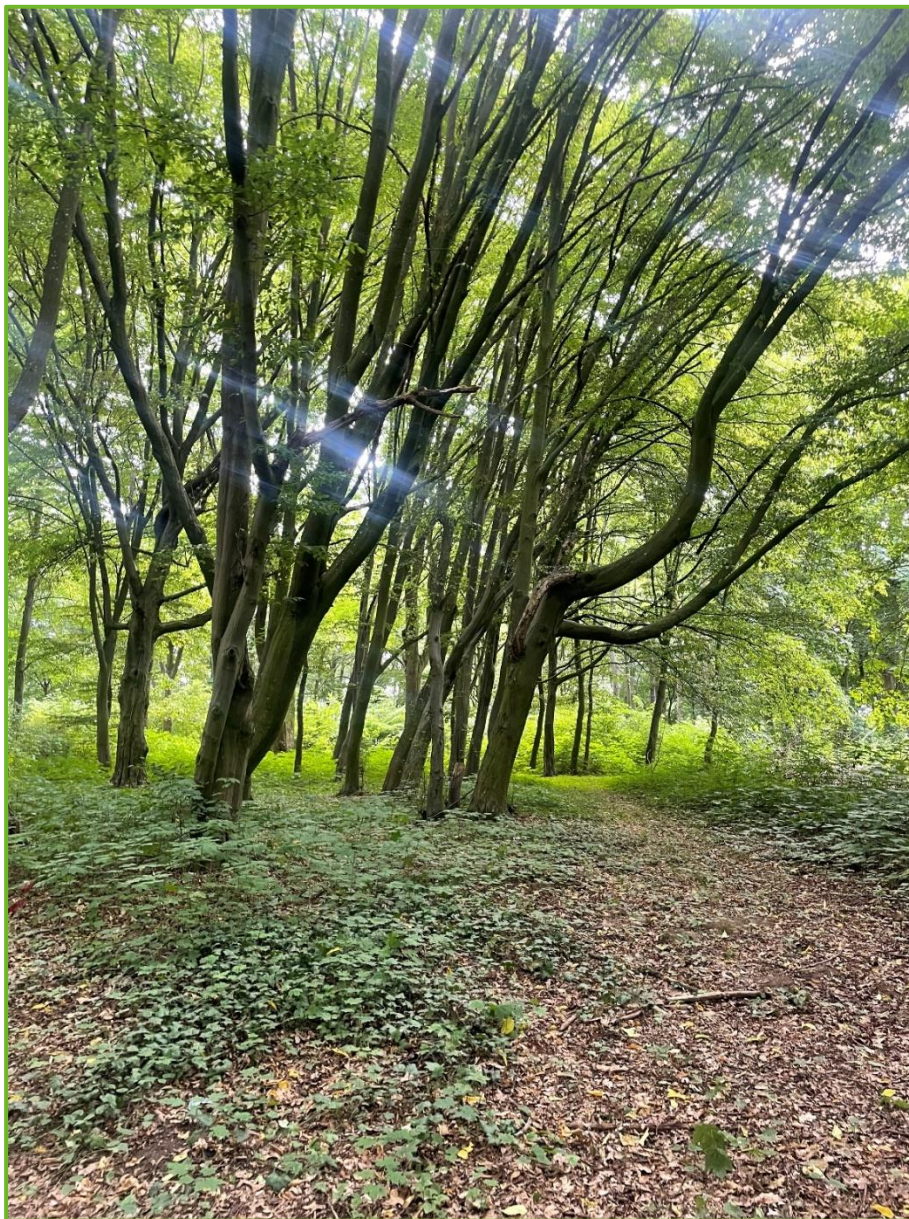

Rycina 10 Stadion sportowy GKS Dąbrowia Stara Dąbrowa

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 26.07.2023 r.

Park podworski w Starej Dąbrowie – położony w centrum miejscowości blisko pięciohektarowy park to istotny walor miejscowości. Odrestaurowany stanowić może miejsce codziennego odpoczynku i rekreacji dla mieszkańców Starej Dąbrowy a także wizytówkę Gminy. Aby tak się stało obiekt musi przejść proces odnowy. Począwszy od

inwentaryzacji elementów przyrodniczych i historycznych przez prace projektowe z aktywnym udziałem mieszkańców a kończąc na ich realizacji.

Rycina 11 Park Podworski w Starej Dąbrowie

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 26.07.2023 r.

Stara Gorzelnia – jednym z budynków wchodzących w skład dawnego założenia dworskiego jest budynek starej gorzelnii. Obiekt jest w bardzo złym stanie technicznym, nieużytkowany, niszczy się. Budynek chociaż widoczny z ulicy, przy której mieści się również Urząd Gminy stwarza wrażenie niedostępnego a to za sprawą dziko rosnących krzewów i drzew które szczelnie otoczyło cały budynek. Jednym z największych walorów gorzelnii jest jej lokalizacja tj. w centrum miejscowości.

Rycina 12 Stara Gorzelnia w Starej Dąbrowie

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 26.07.2023 r.

W podobszarze Chlebówko-Rokicie za ważne w strukturze przestrzenno-funkcjonalnej obiekty i przestrzenie wskazać należy w pierwszej kolejności Szkołę podstawową w Chlebówku. Naukę w szkole pobierają dzieci z północnej części Gminy. Szkoła jest jedynym w miejscowości obiektem stwarzającym potencjał do integracji społeczności lokalnej. Budynek wkomponowany jest w zieleń parkową.

Rycina 13 Szkoła Podstawowa w Chlebówku

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 26.07.2023 r.

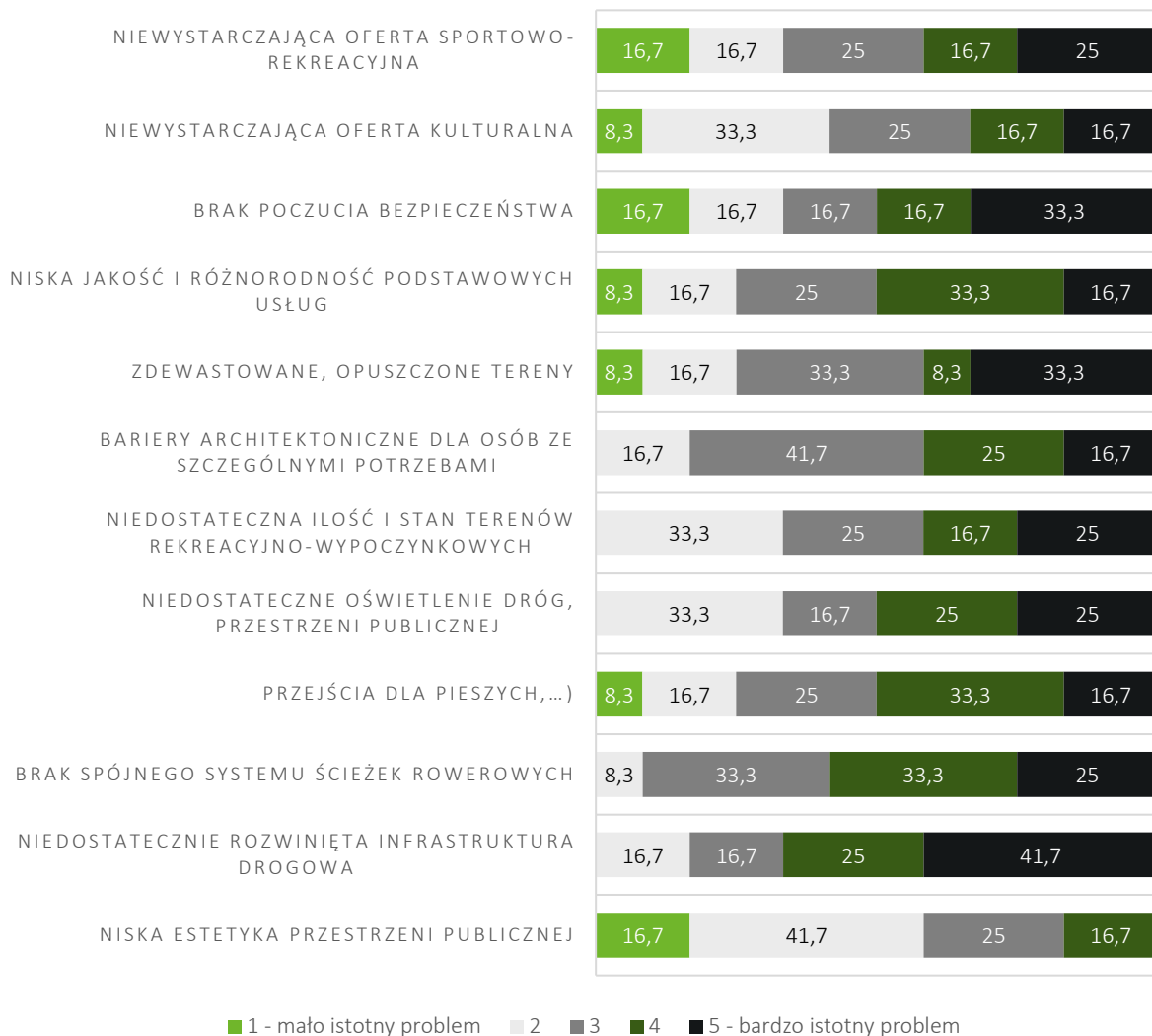
Dwór w Rokiciu – kolejnym wartym wskazania obiektem w podobszarze Chlebówko-Rokicie jest zabytkowy pałac w Rokiciu. Obiekt niegdyś należał do rodziny Blankensse. Współcześnie stanowi on składnik zasobów komunalnych Gminy Stara Dąbrowa. Pomieszczenia dworu zaadaptowano na mieszkania socjalne. W tej małej miejscowości jest to jeden z zaledwie czterech budynków mieszkalnych. Stan techniczny obiektu wymaga przeprowadzenia niezbędnych prac remontowych. Jednocześnie do dworu przylegał **park**. Współcześnie również i on wymaga działań rewitalizacyjnych. Przestrzeń parku mogłaby stanowić, tak jak pierwotnie, niezwykle cenną przestrzeń odpoczynku i rekreacji dla mieszkańców dworu i okolicznych mieszkańców.

Rycina 14 Dwór w Rokiciu oraz w tle park

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 26.07.2023 r.

Ponadto wyniki badań ankietowych odnoszących się do obszaru rewitalizacji wykazały, że mieszkańcy za najbardziej istotne problemy w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej uważają: niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę drogową (blisko 42% ankietowanych wskazało ten problem jako bardzo istotny), na drugim miejscu wskazano brak poczucia bezpieczeństwa oraz fakt zdewastowanych, opuszczonych terenów (obie odpowiedzi uzyskały ponad 33% wskazań). Spostrzeżenia z przeprowadzonej wizji lokalnej również prowadzą do wniosków, że istotnym wyzwaniem na wyznaczonym obszarze rewitalizacji jest przywrócenie do funkcjonalności terenów zapomnianych, niejako już opuszczonych, i przez dekady zaniedbań wynikających zapewne m. in. z powodu braku środków finansowych niezdolnych do pełnienia swojej funkcji.

Rycina 15 Ocena problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

3.3.5. Sfera techniczna

Problemy w sferze technicznej występujące w obszarze rewitalizacji są ściśle powiązane z problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Analiza wskaźnikowa skupiająca się na stanie technicznym przestrzeni publicznej wykazała, że w podobszarach Stara Dąbrowa-południe i Chlebówko-Rokicie znaczna część obiektów komunalnych wymaga remontów (od 75% w podobszarze Stara Dąbrowa-południe do ponad 85% na podobszarze Chlebówko-Rokicie). Jeszcze gorsza sytuacja kształtuje się pod względem konieczności termomodernizacji obiektów komunalnych. W całym obszarze rewitalizacji wszystkie obiekty komunalne wymagają termomodernizacji.

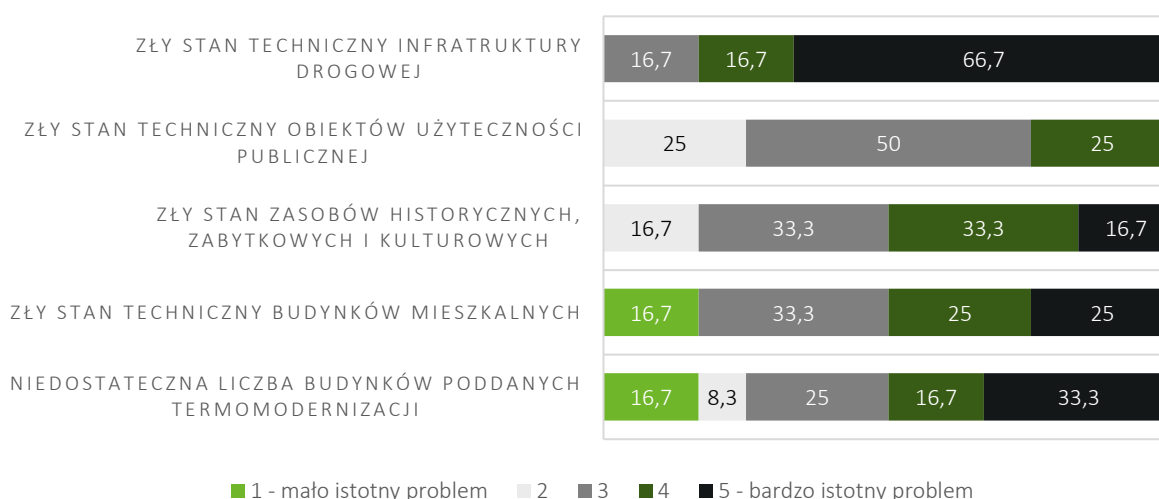
Tabela 8 Porównanie wskaźników dla sfery technicznej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru oraz Gminy Stara Dąbrowa

Zakres	Nazwa wskaźnika	Podobszar Stara Dąbrowa-południe	Podobszar Chlebówko-Rokicie	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
Stan techniczny przestrzeni publicznej	Liczba obiektów Komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) w ogólnej liczbie obiektów komunalnych	75%	85,7%	80,35%	38,4%
	Liczba obiektów zabytkowych w złym stanie technicznym wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków w ogólnej liczbie obiektów zabytkowych	22,2%	0%	11,1%	13,3%
Efektywność energetyczna	Liczba obiektów Komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) w ogólnej liczbie obiektów komunalnych	100%	100%	100%	41,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa.

Obiekty i przestrzenie ważne dla lokalnej społeczności w podziale na poszczególne podobszary opisane zostały w podrozdziale traktującym o sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Wyniki badań ankietowych wykazały, że największym problemem w całym obszarze rewitalizacji w sferze technicznej jest zły stan techniczny infrastruktury drogowej (ponad 66% ankietowanych nadało tej odpowiedzi status bardzo istotnego problemu), drugim w kolejności była niedostateczna liczba budynków poddanych termomodernizacji (ponad 33% ankietowanych wskazało ten aspekt jako bardzo istotny problem).

Rycina 16 Ocena problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze technicznej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzona wizja lokalna potwierdza skalę potrzeb w zakresie podniesienia stanu technicznego wielu budynków. Niszczące obiekty pogarszają odbiór przestrzeni publicznej i wizerunek miejsca, w którym się znajdują. Stan techniczny budynków jest zewnętrznym objawem problemów mających swoje źródło w kwestii zarządzania i finansowania nieruchomości. Stan techniczny i co za tym idzie wizualny budynków wpływa także na sferę społeczną.

3.4. LOKALNE POTENCJAŁY OBSZARU

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji lokalne potencjały, czyli silne strony i możliwości danego obszaru, powinny zostać zawarte w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji. Potencjały te widoczne są w różnych analizowanych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej czy środowiskowej. Zidentyfikowane potencjały przyczyniają się do pobudzenia lokalnego rozwoju obszaru rewitalizacji, nie zawsze występujące wyłącznie na jego obszarze.

W Gminie Stara Dąbrowa działają instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe, które wspierają rozwój lokalnej społeczności, poszerzają dostęp do kultury, rozrywki, aktywnych form spędzania czasu oraz wspierają osoby potrzebujące, znajdujące się w równej sytuacji życiowej. W Gminie funkcjonują następujące jednostki, stanowiące duży potencjał dla możliwości rozwiązywania problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji:

Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie (CKiR)

- siedziba ośrodka mieści się pod adresem Stara Dąbrowa 30 BA. To miejsce, które otwarte jest na mieszkańców i ich potrzeby. To placówka kulturalna, która pozwala mieszkańcom aktywnie działać dając poczucie realnego wpływu na wydarzenia lokalne.

**Centrum Kultury i Rekreacji
w Starej Dąbrowie**

Pod skrzydłami CKiR Stara Dąbrowa funkcjonują następującej sekcje:

- Klub Seniora,
- sekcja taneczno-ruchowa,
- sekcja teatralna.

Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Dąbrowie – Biblioteka zajmuje dwa pomieszczenia w budynku Gminnego Centrum Kultury i Rekreacji. Wyodrębniono tam miejsce z regałami z wolnym dostępem do księgozbioru oraz czytelnię. Dodatkowo można skorzystać z dwóch stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, ksero, drukarki oraz skanera. Czytelnia prowadzi prenumeratę prasy codziennej. Biblioteka nie prowadzi dodatkowych zajęć kulturalnych, ale współpracuje z Gminnym Centrum Kultury i Rekreacji.

Zespół Szkolno-przedszkolny im. Noblistów Polskich w Starej Dąbrowie, mieszczący się pod adresem Stara Dąbrowa 31. Jest jedną z dwóch placówek oświatowych świadczących nauczanie na poziomie podstawowym w Gminie i jednym z dwóch na obszarze rewitalizacji. Jako placówka oświatowa odpowiadająca za nauczanie dzieci z obszaru rewitalizacji, ma ona znaczący wpływ na poziom nauczania, w tym na

zakres nabywanej wiedzy oraz kształtowanie umysłów młodych mieszkańców sporej części Gminy. Działaniami opartymi o lokalną infrastrukturę oraz za pomocą nawiązywania współpracy z różnymi podmiotami stanowi duży potencjał rozwojowy dla obszaru.

Stadion Sportowy GKS Dąbrowia Stara Dąbrowa – obiekt został opisany w podrozdziale 3.3.4 sfera przestrzenno-funkcjonalna.

Kaplica Grzebalna – zabytkowa Kaplica znajdująca się w odległości 30 m od wschodniego narożnika Kościoła św. Józefa Oblubieńca w Starej Dąbrowie. Stanowi ona element dziedzictwa i tożsamości lokalnej, powstała w 2 połowie XIX w. jako kaplica grzebalna. Po wojnie została zrujnowana i pomimo późniejszych prób naprawczych, obecnie jest to obiekt nieczynny. Dach kaplicy jest popękany, cegły odpadają, przez kopuła dachu przecieka, a do środka dostaje się woda. Obecny stan techniczny obiektu i terenu wokół sprzyja aktom wandalizmu i obniża poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Park podworski w Starej Dąbrowie – w centrum Starej Dąbrowy, niedaleko starej gorzelnii znajduje się około 5 hektarowy park. Założenie dworsko-parkowe zaczęło się rozwijać w końcu XVIII w. i kształtowało się do początku XX w. Na przestrzeni lat dwór został silnie zdewastowany, a park niszczyje do dziś. Chcąc odmienić losy parku konieczna będzie jego kompleksowa odnowa, przywracająca jego dawną świetność.

Park podworski w Rokiciu – na terenie podobszaru rewitalizacji Chlebówko-Rokicie znajduje się park podworski przy dawnym dworze rodziny Blankensse. Obecnie w budynku znajdują się mieszkania socjalne, natomiast jego otoczenie, czyli park, pozostaje mocno zaniedbane. Planuje się zmienić dotychczasowy wizerunek parku przywracając jego dawne walory.

Dużym potencjałem w sferze społecznej, poza działaniami ww. jednostek i miejsc, jest **aktywność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych** funkcjonujących na terenie Gminy. Na terenie Starej Dąbrowy-Południe są nimi: Koło Gospodyń Wiejskich, Ochotnicza Straż Pożarna, Stowarzyszenie „Gmina Stara Dąbrowa otwarta na Nowe”, Gminny Klub Sportowy „Dąbrowia”, Akademia Piłkarska Gieksa, Klub sportowy Sokół OldBoje Stara Dąbrowa. Ich przedmiotowa działalność najczęściej koncentruje się na zagadnieniach z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji seniorów, sportu, kultury, rekreacji i edukacji. Głównym zadaniem organizacji pozarządowych jest kształtowanie wśród mieszkańców świadomych postaw prospołecznych, promocja działań związanych z upowszechnianiem aktywności fizycznej i kulturalnej, działanie na rzecz lokalnej społeczności oraz dbanie i zachęcanie do poznawania zasobów dziedzictwa kulturowego. Zadanie te realizowane są za pomocą akcji tematycznych, spotkań edukacyjnych, warsztatów zajęciowych i treningów, wyjazdów integracyjnych oraz innych organizowanych wydarzeń.

Gmina Stara Dąbrowa kładzie również duży nacisk na kultywowanie lokalnej tradycji, historii i legend. Ze źródeł historycznych wiadomo, że ziemie należące obecnie do Gminy były własnością znamienitych rodów, takich jak np. von Wedel, a początki niektórych z nich sięgają XIII wieku. W 2020 roku narodził się pomysł projektu, mającego na celu stworzenie trasy turystycznej wiodącej przez będące sołectwami

wsie gminy Stara Dąbrowa. Przewodnikami w tej podróży byli przedstawiciele fikcyjnego rodu Damerow, zamieszkującego te okolice na przestrzeni wieków. Do rodu należeli przedstawiciele różnych zawodów, od piekarzy po ludwisarzy, ale również miłośnicy sztuki itp. Miejscowa ludność nazwała ich „Dąbrusiami”, podkreślając w ten sposób wzajemne zażyłości, ale i sympatię dla członków tejże rodziny. W związku z czym powstało wiele legend o tutejszych Dąbrusiach. Poprzez takie inicjatywy Gmina Stara Dąbrowa przyczynia się do zachowania i promocji lokalnej historii, co pozytywnie wpływa na jej odbiór wśród mieszkańców i nie tylko, a także podkreśla jej unikalny charakter.

3.5. SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Prace przeprowadzone na poszczególnych etapach opracowywania dokumentu takie jak delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przeprowadzona analiza wskaźnikowa, warsztaty rewitalizacyjne, wizja lokalna, konsultacje społeczne wraz z badaniem ankietowym, a także pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji potwierdziły koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w graniach obszaru rewitalizacji, które znacząco hamują rozwój wszystkich podobszarów rewitalizacji, jak i całej gminy. Zatem potwierdziła się zasadność wyznaczenia obszaru rewitalizacji w jednostkach: **Stara Dąbrowa-południe** oraz **Chlebówko-Rokicie**.

W Chlebówku-Rokiciu zidentyfikowano w szczególności problemy z zakresu:

- bezrobocia,
- alkoholizmu,
- ubóstwa,
- przestępczości,
- osób ze szczególnymi potrzebami,
- kapitału społecznego,
- poziomu uczestnictwa w życiu publicznym,
- aktywności gospodarczej,
- pokrycia azbestem,
- jakości powietrza,
- dostępności terenów zieleni,
- dostępności infrastruktury publicznej,
- jakości terenów publicznych,
- stanu technicznego przestrzeni publicznej,
- efektywności energetycznej.

Z kolei w **Starej Dąbrowie-południe** zdiagnozowano w szczególności problemy z zakresu:

- bezrobocia,
- alkoholizmu,
- ubóstwa,
- osób ze szczególnymi potrzebami,

- kapitału społecznego,
- poziomu edukacji,
- poziomu uczestnictwa w życiu publicznym,
- aktywności gospodarczej,
- jakości powietrza,
- dostępności infrastruktury publicznej,
- stanu technicznego przestrzeni publicznej,
- efektywności energetycznej.

Warto zwrócić uwagę, że problemy, które zaobserwowano, nie są przypadkowe, ale stanowią ciąg powiązanych ze sobą wydarzeń. Na przykład brak integracji mieszkańców oraz ograniczone zaangażowanie społeczności w życie publiczne często mają swoje źródło w innych istotnych problemach, takich jak brak dostępnych miejsc do spędzania czasu wolnego czy niedostateczna liczba zajęć pozalekcyjnych. Z kolei niewłaściwe dostosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami lub zaniedbania w utrzymaniu infrastruktury prowadzą do obniżenia jakości otoczenia jako całości. Rozumienie tych związków pomaga lepiej diagnozować i rozwiązywać trudności, z którymi borykają się mieszkańcy Gminy Stara Dąbrowa.

Na podstawie przeprowadzonych analiz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych określono następująco:

1. Z uwagi na istniejące problemy związane z brakiem miejsc do spotkań i spędzania czasu wolnego, a także niskie zaangażowanie społeczne oraz ograniczoną aktywnością mieszkańców, istnieje potrzeba kształtowania więzi między ludźmi a miejscem, w którym mieszkają. Warto stworzyć przestrzenie, które umożliwią mieszkańcom budowanie poczucia przynależności do swojego otoczenia. Te przestrzenie pełnią funkcję miejsc, gdzie ludzie mogą spotykać się, wymieniać poglądy, informacje i doświadczenia oraz wspólnie dbać o miejsce, w którym żyją. Dzięki temu można przeciwdziałać obojętności wobec wspólnego dobra i przekonać ludzi, że dobro społeczne zależy od każdego z osobna, a razem można osiągnąć znacznie więcej. Działania, które mają na celu tworzenie nowych, bezpiecznych i przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców, pomagają również zapobiegać nadmiernemu spożywaniu alkoholu i innych używek w tych miejscach. Zadbana przestrzeń przyczynia się do tego, że osoby korzystające z niej przestają tolerować nieodpowiednie zachowania, które mogły tam wcześniej występować.
2. W kontekście tworzenia nowych przestrzeni dla mieszkańców oraz promowania integracji społecznej, ważne jest dostosowanie oferty zajęć spędzania czasu wolnego do indywidualnych potrzeb mieszkańców, uwzględniając również osoby o specjalnych potrzebach. Obecnie coraz częściej obserwuje się, że mieszkańcy mają dostęp do ograniczonej i niewystarczająco zróżnicowanej oferty zajęć. Dlatego konieczne jest podejmowanie działań, które zachęcą ludzi do aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności. W tym celu

należy wykorzystać potencjał Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Noblistów Polskich w Starej Dąbrowie oraz Szkoły Podstawowej im. K. Makuszyńskiego w Chlebówku i rozszerzyć ich ofertę kulturalno-edukacyjną.

3. W badanych podobszarach rewitalizacji zdiagnozowano wysoki udział osób ze szczególnymi potrzebami, dlatego proponuje się sukcesywnie dostosowywać infrastrukturę publiczną do ich potrzeb, zwłaszcza budynki użyteczności publicznej, a także m.in. budynek dworu w Rokiciu.
4. Problemem zdiagnozowanym na całym obszarze rewitalizacji było także bezrobocie. Aby temu zaradzić proponuje się inwestowanie w edukację i kulturę już od najmłodszych lat. Dążenie do stworzenia ciekawej oferty edukacyjno-kulturowej może w przyszłości zaowocować w postaci młodej zdolnej młodzieży, która będzie siłą napędową do dalszego rozwoju. Działania te przełożą się także na podniesienie poziomu edukacji na podobszarach rewitalizacji.
5. W zakresie środowiskowym należy zadbać o powierzchnie zielone (np. zaniedbane parki). Działania te nie tylko wpłyną pozytywnie na odbiór przestrzeni przez mieszkańców poprawiając estetykę przestrzeni, ale także przyczynią się do poprawy jakości środowiska oraz zwiększenia poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców.
6. Aby kształtować przestrzeń zgodnie z zasadami ekologii należy także wdrażać rozwiązania OZE. Do poprawy sytuacji złej jakości powietrza związanej z tzw. niską emisją zaleca się wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej z zastosowaniem technologii grzewczych wykorzystujących OZE. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych przyczyni się do ograniczenia zużycia energii ze źródeł kopalnych oraz zmniejszenia emisji zanieczyszczeń.
7. Z uwagi na lokalizację obszaru rewitalizacji w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, podczas planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych, należy każdorazowo uwzględniać wymagania i przepisy prawne dotyczące gospodarowania na tego typu obszarach.
8. Kolejnym problemem, który występuje na całym obszarze rewitalizacji, jest degradacja miejsc ogólnodostępnych oraz zły stan techniczny budynków publicznych. Aby poradzić sobie z tym wyzwaniem, sugeruje się przeprowadzenie prac remontowych i modernizacyjnych, które przywrócą tym obiektom ich pierwotny stan. Jednocześnie warto zastosować podejście projektowe, które uwzględni potrzeby różnych grup społecznych, aby zniwelować ryzyko wykluczenia społecznego. Działania te pomogą przywrócić życie i funkcjonalność tym przestrzeniom, co przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

4. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do 2033 roku brzmi:

Obszar rewitalizacji składający się z podobszarów: Stara Dąbrowa-południe i Chlebówko-Rokicie, stanowią obecnie tereny, których priorytetem jest zapewnienie wysokiej jakości edukacji i wsparcie dla wszystkich mieszkańców, niezależnie od ich pochodzenia, zdolności czy warunków życia. Wobec tego obszar rewitalizacji zamieszkuje społeczeństwo oparte na wiedzy i edukacji. W ramach działań rewitalizacyjnych poprawie uległa także jakość przestrzeni publicznej. Przywrócono do życia podworskie parki, stadion sportowy, a dawna, zapomniana stara gorzelnia cieszy się popularnością jako miejsce integracji mieszkańców. Dzięki temu społeczeństwo łączy głębokie więzi sąsiedzkie, a podejmowane w odnowionych przestrzeniach działania motywują do dalszego rozwoju.

Dzięki przeprowadzonym działaniom rewitalizacyjnym, mieszkańcy całego obszaru rewitalizacji stanowią teraz świadome i zaangażowane społeczeństwo. Dzieci zyskały przestrzeń i lepsze warunki do poszerzania swojej wiedzy i nabywania kluczowych umiejętności przyszłości. Natomiast całe społeczeństwo, nie tylko mieszkańcy podobszarów rewitalizacji, zyskali nowo utworzone przestrzenie przeznaczone na cele społeczne takie jak: reprezentacyjny plac przed Urzędem Gminy, Starą Gorzelnię przekształconą na miejsce spotkań, warsztatów i podejmowania nowych inicjatyw, dwa ponownie zagospodarowane parki podworskie, rozbudowany stadion sportowy, odnowione Centrum Kultury i Rekreacji, prężnie działający Klub Seniora. Zadbano także o osoby potrzebujące pomocy – uruchomiono Mobilny Dom Pomocy Społecznej, dzięki czemu mieszkańcy z problemami poruszania się lub innymi czynnikami ograniczającymi, mają dostęp do specjalistycznej opieki. Ponadto zadbano także o ważne przestrzenie sakralne – odnowiono kaplicę grzebalną znajdującą się w Starej Dąbrowie.

Obszary, które wcześniej były zaniedbane, teraz pełnią nowe funkcje społeczne – zostały zagospodarowane w sposób atrakcyjny i zrównoważony z zachowaniem zasad dostępności dla osób o szczególnych potrzebach, dzięki czemu powstałe tereny są przyjazne dla wszystkich.

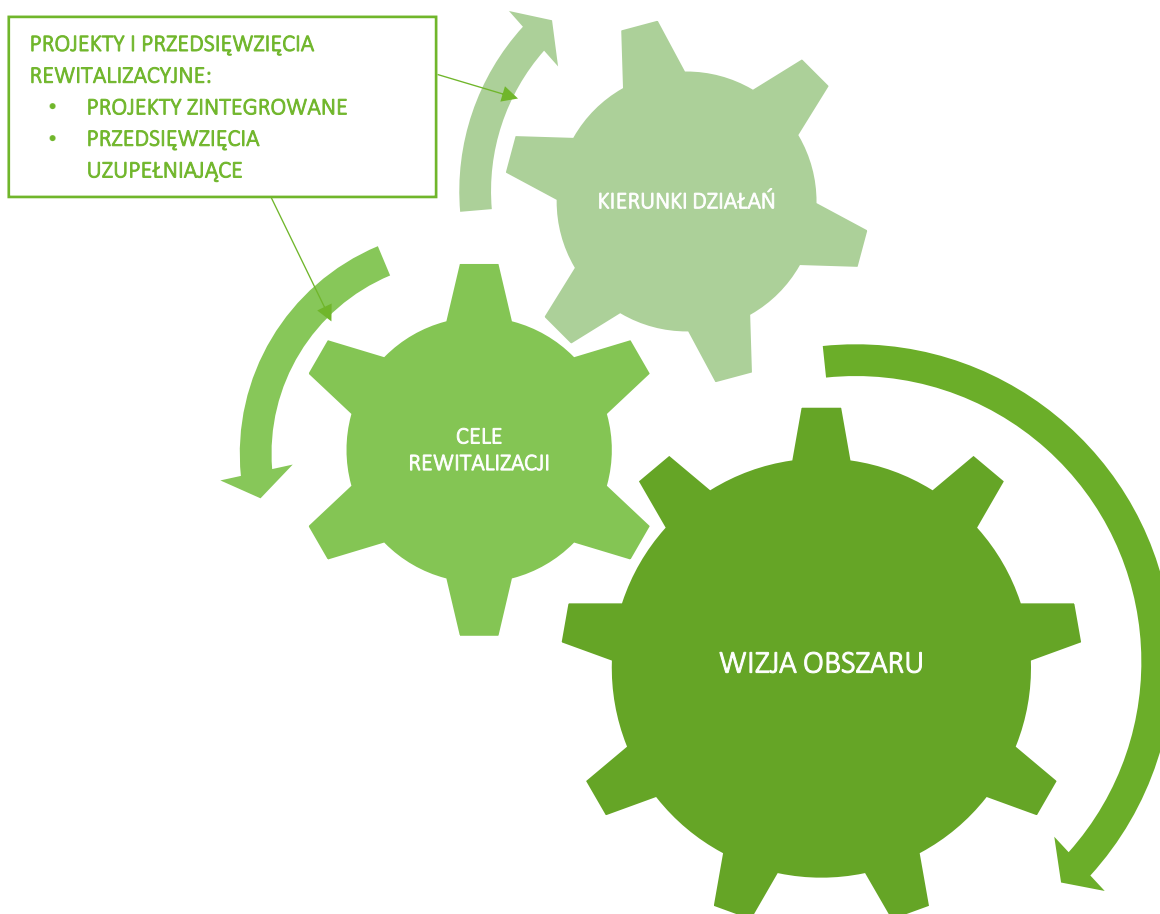

5. CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ

Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2033 roku będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas warsztatów rewitalizacyjnych i wizji lokalnej umożliwiających zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji.

Cele i kierunki rewitalizacji będą osiągnięte poprzez realizację konkretnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazanych w rozdziale 7. Poniżej przedstawiono strukturę programowej części procesu rewitalizacji.

Rycina 17 Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 10 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

Tabela 9 Cele i kierunki rewitalizacji

CEL 1: Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Gminnej	
Kierunek 1.1.	Poprawa dostępu do zieleni i terenów rekreacyjnych
Kierunek 1.2.	Optymalizacja wykorzystania przestrzeni
Kierunek 1.3.	Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji, w tym modernizacja obiektów użyteczności publicznej
CEL 2: Społeczeństwo obywatelskie jako klucz do rozwoju społecznego	
Kierunek 2.1.	Wspieranie integracji i aktywności społecznej
Kierunek 2.2.	Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów
Kierunek 2.3.	Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców i wzmacnianie więzi sąsiedzkich
CEL 3: Przeciwdziałanie wyzwaniom społecznym dla lepszej jakości życia	
Kierunek 3.1.	Inicjowanie działań kulturalnych i edukacyjnych
Kierunek 3.2.	Rozwijanie szans na zdobycie wykształcenia
Kierunek 3.3.	Podnoszenie kompetencji społecznych mieszkańców
Kierunek 3.4.	Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku ubóstwa i przemocy w rodzinie

Źródło: opracowanie własne.

6. OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033 ma przede wszystkim wymiar lokalny. Dokument odpowiada na problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji (podobszar Stara Dąbrowa-południe i Chlebówko-Rokicie), kreując tym samym rozwój na poziomie jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest Stara Dąbrowa. W poniższej tabeli przedstawiono analizę spójności niniejszego Programu z dokumentami obowiązującymi w Gminie Stara Dąbrowa, a także wskazano w jaki sposób cele i kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji wpływają na realizację celów i założeń programów i dokumentów na poziomie regionalnym i krajowym.

Tabela 10 Opis dokumentów powiązanych z Gminnym Programem Rewitalizacji

Dokumenty na poziomie krajowym
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR
<p>Głównym celem SOR jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców kraju przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarach: społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Jednym z kluczowych czynników wpływających na realizację tego celu jest zapewnienie skutecznie działającego państwa i instytucji służących wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.</p> <p>W SOR przedstawiono nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Podejście to opiera się na indywidualnym potencjale terytorialnym, inwestycjach, innowacjach, rozwoju, eksporcie oraz wysoko przetworzonych produktach. Fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.</p> <p>W SOR wyznaczono trzy cele szczegółowe:</p> <p>I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna).</p> <p><u>II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie).</u></p> <p><u>III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE).</u></p>
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL)
<p>Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Odpowiada to celowi szczegółowemu II Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR).</p>

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 wyznacza cztery cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.

Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.

Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.

Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS)

Celem głównym SRKS 2030 jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Odnosi się on bezpośrednio do realizacji celów SOR.

Cel główny SRKS 2030 jest doprecyzowany przez trzy cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne.

Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich.

Cel szczegółowy 3: Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)

Celem głównym KSRR jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,

Cel szczegółowy 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Dokumenty na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

W dokumencie tym określono misję:

„Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców.”

Zawarto w tu również 4 cele rozwojowe:

I Cel: Otwarta Społeczność. Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności – otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości

1.1 Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny

1.2 Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu

1.3 Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego

II Cel: Dynamiczna gospodarka. Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmocnianie konkurencyjności regionu

- 2.1 Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje
- 2.2 Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu
- 2.3 Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu

III Cel: Sprawny samorząd. Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych

- 3.1 Rozwój głównych ośrodków miejskich
- 3.2 Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych
- 3.3 Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury
- 3.4 Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych
- 3.5 Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem

IV Cel: Partnerski region. Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych

- 4.1 Wzmocnienie pozycji regionu w Basenie Morza Bałtyckiego
- 4.2 Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską
- 4.3 Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego

Przestrzeń województwa jest zróżnicowana pod względem społecznym, gospodarczym i przyrodniczym. Z tego powodu cele i działania polityki przestrzennej województwa muszą być również zróżnicowane – odpowiednie do zastanych uwarunkowań, istniejących potencjałów i barier rozwojowych, zidentyfikowanych na poszczególnych terytoriach.

Cel I. Wzmacnianie powiązań zewnętrznych województwa

Kierunek 1. Rozwój współpracy w dziedzinie planowania przestrzennego i polityki regionalnej w Regionie Morza Bałtyckiego

Kierunek 2. Rozwój współpracy transgranicznej z Republiką Federalną Niemiec w dziedzinie planowania przestrzennego i polityki regionalnej

Kierunek 3. Współpraca i koordynacja polityki przestrzennej z sąsiednimi województwami

Cel II. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego

Kierunek 1. Zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i przeciwdziałanie negatywnym skutkom antropopresji

Kierunek 2. Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom klimatycznym oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery

Kierunek 3. Ochrona i racjonalne korzystanie z zasobów wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunek 4. Ochrona i racjonalne wykorzystanie strefy brzegowej morza

Kierunek 5. Ochrona powierzchni ziemi i racjonalne wykorzystanie gleb

Kierunek 6. Wykorzystanie kopalin uwzględniające potrzeby gospodarcze oraz ochronę środowiska

Kierunek 7. Ochrona i powiększenie powierzchni obszarów leśnych oraz zadrzewionych

Kierunek 8. Zachowanie różnorodności biologicznej i rozwój systemu obszarów chronionych oraz jego integracja z systemami pozaregionalnymi

Cel III. Rozwój potencjału ludnościowego

Kierunek 1. Wzrost atrakcyjności zamieszkania przez poprawę jakości życia mieszkańców

Kierunek 2. Wzmocnienie potencjału demograficznego województwa

Kierunek 3. Dostosowanie do zmian demograficznych

Kierunek 4. Przeciwdziałanie depopulacji centralnej i południowo-wschodniej części województwa

Cel IV. Przekształcenia sieci osadniczej

Kierunek 1. Rozwój i poprawa powiązań głównych biegunów wzrostu województwa (SOM i KKBOF) zdolnych do konkutowania w przestrzeni krajowej i europejskiej

Kierunek 2. Rozwój policentrycznej sieci osadniczej województwa, umożliwiającej procesy dyfuzji rozwoju z biegunów wzrostu do pozostałych ośrodków i poprawę spójności przestrzennej wewnątrz województwa

Cel V. Ochrona dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

Kierunek 1. Zahamowanie degradacji obiektów zabytkowych i dóbr kultury współczesnej, poprawa ich stanu i sposobu wykorzystania

Kierunek 2. Obszarowa ochrona obiektów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

Cel VI. Rozwój infrastruktury społecznej

Kierunek 1. Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych i procesu rozwoju mieszkalnictwa

Kierunek 2. Rozwój ilościowy i jakościowy szkolnictwa oraz sfery naukowo-badawczej

Kierunek 3. Poprawa jakości i dostępności do usług opieki zdrowotnej

Kierunek 4. Poprawa wykorzystania potencjału uzdrowiskowego

Kierunek 5. Poprawa dostępu i podniesienie jakości usług kulturalnych

Cel VII. Wzrost i rozwój gospodarczy

Kierunek 1. Wzrost aktywności ekonomicznej i poziomu innowacyjności w gospodarce województwa

Kierunek 2. Rozbudowa potencjału gospodarki morskiej w oparciu o porty morskie

Kierunek 3. Jakościowy i ilościowy rozwój rynku pracy

Kierunek 4. Wspieranie wzrostu gospodarczego poprzez rozwój turystycznego potencjału endogenicznego województwa

Kierunek 5. Wykorzystanie potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej województwa do rozwoju gospodarki żywnościowej i produkcji specjalistycznej

Kierunek 6. Prowadzenie trwale zróżnicowanej gospodarki leśnej

Cel VIII. Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego

Kierunek 1. Wzmacnianie i kształtowanie systemu ponadregionalnych i transgranicznych powiązań drogowych województwa

Kierunek 2. Usprawnianie systemu dróg wojewódzkich, spójnego przestrzennie z systemem dróg krajowych

Kierunek 3. Kształtowanie systemu zewnętrznych i wewnętrznych kolejowych powiązań transportowych

Kierunek 4. Rozwój transportu zbiorowego

Kierunek 5. Rozwój transportu morskiego

Kierunek 6. Poprawa żeglowności na Odrze

Kierunek 7. Rozwój i zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania transportu lotniczego

Kierunek 8. Rozwój transportu intermodalnego

Cel IX. Rozbudowa infrastruktury technicznej, poprawa gospodarki wodno-ściekowej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej

Kierunek 1. Budowa i rozwój konwencjonalnych źródeł energii

Kierunek 2. Rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń elektroenergetycznych

Kierunek 3. Budowa i rozbudowa sieci gazowych

Kierunek 4. Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz rozwój systemu rozproszonych źródeł energii

Kierunek 5. Działania na rzecz wykorzystania potencjału województwa w sektorze biogospodarki dla rozwoju energetyki odnawialnej

Kierunek 6. Zwiększenie dostępności oraz zdolności wykorzystania technologii teleinformatycznych

Kierunek 7. Racjonalne wykorzystanie zasobów wód do celów komunalnych, gospodarczych i przyrodniczych

Kierunek 8. Budowa i rozbudowa systemów oczyszczania ścieków zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków

Kierunek 9: Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego oraz przeciwdziałanie skutkom suszy

Kierunek 10. Usprawnienie systemu gospodarki odpadami

Cel X. Rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa

Kierunek 1. Utrzymanie, funkcjonowanie i rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa

Dokumenty na poziomie ponadlokalnym

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Stargardzkiego na lata 2021-2027

Strategia zawiera wskazanie wizji i misji rozwoju powiatu stargardzkiego.

Wizja: POWIAT STAROGARDZKI MIEJSCEM ZRÓWNOWAŻONEGO I BEZPIECZNEGO ŻYCIA.

Misja: Rozwijamy potencjał społeczny i gospodarczy naszego Powiatu dla dobra jego mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów – poprzez poprawę dostępu do infrastruktury, pełne wykorzystanie lokalnych zasobów i szans rozwojowych, umacnianie dobrego poziomu oświaty i ochrony zdrowia, dbając o środowisko przyrodnicze w myśl zasad zrównoważonego rozwoju oraz integracji społeczności lokalnej z udziałem samorządu kierującego się zasadami współdziałania i partnerstwa.

Realizacja strategii będzie przebiegała poprzez spełnienie określonych celów:

Cel strategiczny 1. Poprawa stanu i warunków bezpieczeństwa środowiskowego oraz energetycznego

Cel operacyjny 1.1 Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń środowiska i ochrona dziedzictwa naturalnego

Działanie 1.1.1 Ograniczenie emisji komunalno-bytowej i technologicznej

Działanie 1.1.2 Ograniczenie emisji liniowej – komunikacyjnej

Działanie 1.1.3 Obniżanie emisji lokalnej i napływowej oraz powstającej w czasie pożarów lasów i wypalania łąk, ściernisk, pól

Działanie 1.1.4 Promocja postaw ekologicznych

Cel strategiczny 2. Rozwój gospodarczy i infrastrukturalny powiatu

Cel operacyjny 2.1 Rozwijanie infrastruktury powiatu

Działanie 2.1.1 Budowa i modernizacja dróg, mostów, chodników, ścieżek rowerowych i parkingów oraz budynków użyteczności publicznej

Cel operacyjny 2.2 Tworzenie warunków dla nowych inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości

Działanie 2.2.1 Przygotowanie terenów inwestycyjnych

Cel operacyjny 3.1 Wspieranie i wzmacnianie rynku pracy

Działanie 3.1.1 Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy

Cel strategiczny 3. Rozwój ochrony zdrowia i polityki społecznej

Cel operacyjny 3.1 Promocja i profilaktyka zdrowia

Działanie 3.1.1 Zapobieganie występowaniu zachorowań i uzależnień przez realizację programów profilaktycznych i zdrowotnych.

Cel operacyjny 3.2 Zintegrowana polityka społeczna

Działanie 3.2.1 Rozwój, wzmacnianie zasobów i potencjału usług pomocy społecznej oraz wsparcie rodziny.

Cel operacyjny 3.3 Infrastruktura ochrony zdrowia i placówek pomocy społecznej

Działanie 3. 3.1 Realizacja projektów inwestycyjnych ukierunkowanych na poprawę jakości i dostępności do świadczeń ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej.

Cel operacyjny 3.4 Usuwanie skutków pandemii covid-19 i nowe wyzwania pandemiczne

Działanie 3.4.1 Interwencja w obszary życia społeczno-gospodarczego dotkniętego pandemią

Cel strategiczny 4. Rozwój edukacji i kapitału społecznego

Cel operacyjny 4.1 Poprawa infrastruktury, warunków oraz jakości i dostępności edukacji

Działanie 4.1.1 Systematyczne unowocześnianie infrastruktury edukacyjnej wymiana sprzętu, pomocy naukowych, wyposażenia placówek edukacyjnych Powiatu.

Cel operacyjny 4.2 Wzmocnienie doradztwa zawodowego

Działanie 4.2.1 Rozwój systemu doradztwa zawodowego i diagnozy predyspozycji zawodowych

Cel operacyjny 4.3 Społeczeństwo Obywatelskie

Działanie 4.3.1 Rozwój świadomości i postaw społeczeństwa obywatelskiego

Działanie 4.3.2 Upowszechnianie kultury i turystyki w Powiecie

Cel operacyjny 4.4 Ochrona i kształtowanie dziedzictwa kulturowego powiatu

Działanie 4.4.1 Rozwój kompleksowej współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Stargardzkim na lata 2021 - 2025

Powiat stargardzki wykorzystuje wszelkie dostępne narzędzia i zasoby własne oraz pochodzące ze źródeł zewnętrznych, prowadzi aktywną politykę społeczną. Misją tejże polityki i jednocześnie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Stargardzkim na lata 2021-2025 jest zaspokajanie potrzeb obywateli społeczności lokalnej oraz minimalizowanie zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Strategia wyznacza nadrzędne cele strategiczne, które pozwalają na racjonalizację lokalnej polityki społecznej:

Cel 1: Wspieranie rodziny i rozwój pieczy zastępczej

Cel 2: Wspieranie i wyrównywanie szans osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Cel 3: Przeciwdziałanie patologiom i dysfunkcjom występującym wśród osób i rodzin, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i uzależnieniom.

Dokumenty na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2030

Wizja rozwoju: Gmina Stara Dąbrowa jest miejscem atrakcyjnym, dynamicznie rozwijającym się, łączącym tradycję z nowoczesnością, prężnym pod względem gospodarczym, turystycznym, z czystym środowiskiem, w którym każdy znajdzie przestrzeń do życia i pracy. To gmina potrafiąca sprostać sytuacjom kryzysowym.

Dokument zawiera następujące cele strategiczne i operacyjne:

CEL I: Rozbudowana infrastruktura i atrakcyjna przestrzeń w Gminie Stara Dąbrowa

1.1 Spójna i funkcjonalna infrastruktura

1.2 Wysoka jakość stanu środowiska naturalnego

1.3 Atrakcyjna i dostępna przestrzeń

CEL II: Przedsiębiorcza i atrakcyjna turystycznie Gmina Stara Dąbrowa

2.1 Przyjazne warunki do rozwoju przedsiębiorczości

2.2 Atrakcyjna oferta turystyczna

2.3. Pozytywny wizerunek Gminy oraz wzmacnianie tożsamości lokalne

CEL III: Wysoka jakość życia mieszkańców Gminy Stara Dąbrowa

3.1. Rozwinięta oferta edukacyjna oraz opiekuńcza dla dzieci i młodzieży

3.2 Wysoka jakość funkcjonowania usług zdrowotnych oraz społecznych

3.3 Aktywni oraz zintegrowani mieszkańcy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Dąbrowa

Najnowsza zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Dąbrowa została przyjęta uchwałą Nr XXXV/343/2022 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 25 lutego 2022 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Dąbrowa.

W Studium wyszczególniono strategiczne cele generalne:

- 1) Zapewnienie korzystnych warunków życia mieszkańcom gminy;
- 2) Ochrona wartości kulturowych, przyrodniczych i krajobrazowych;
- 3) Aktywizacja gospodarcza i rozwój przedsiębiorczości lokalnej; tworzenie nowych miejsc
- 4) pracy w funkcjach pozarolniczych.
- 5) Stymulowanie funkcji rolniczej gminy jako funkcji wiodącej oraz optymalizacja rolniczej
- 6) przestrzeni produkcyjnej pod kątem tworzenia nowoczesnej i efektywnej struktury
- 7) Racjonalne wykorzystanie przestrzeni z zachowaniem wymogów ekorozwoju.

oraz strategiczne cele podstawowe opisane szerzej pod hasłem:

- 1) Różnorodność biologiczna i krajobrazowa
- 2) Europejska Sieć Ekologiczna NATURA 2000
- 3) Ochrona gleb
- 4) Gospodarka zasobami leśnymi
- 5) Gospodarka odpadami
- 6) Stosunki wodne i jakość wód
- 7) Jakość powietrza

Podstawową funkcją w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Stara Dąbrowa jest i pozostanie funkcja rolnicza uzupełniona funkcją leśną (obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy położone są w północnej części gminy, w rejonie wsi Tolcz, Białuń, Chlebowo). Preferowanymi funkcjami uzupełniającymi są: funkcja turystyczno-rekreacyjna, funkcja usługowa, funkcja osadnicza, funkcja produkcyjno-przemysłowa w działalności pozarolniczej, energia wiatru i energia słońca.

Podobszar rewitalizacji Stara Dąbrowa-południe charakteryzują funkcje: mieszkaniowa, obsługa ludności w tym administracja, oświata, opieka zdrowotna, usługi produkcyjne, rzemiosło i drobna wytwórczość, rolnictwo oraz obsługa tras komunikacyjnych. Natomiast podobszar rewitalizacji Chlebówko-Rokicie określają funkcje takie jak: rolnictwo, mieszkaniowa, rekreacyjno-turystyczna, usługi produkcyjne i drobna wytwórczość.

W Studium ustala się następujące zasady preferencji:

- ścisłe przestrzeganie wymogów zawartych w decyzjach o strefach sanitarnych, w odniesieniu do inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska i objętych ochroną; koncentracji terenów komercyjnych usług w obecnych zurbanizowanych strukturach funkcjonalno-przestrzennych;
- rozwoju usług, głównie pod kątem obsługi ruchu tras komunikacyjnych, w tym ruchu turystycznego na wyznaczonych terenach wokół drogi nr 142 i 144;
- zachowania wymogów ochrony dziedzictwa kulturowego w obszarach objętych ochroną
- konserwatorską w stosunku do obiektów modernizowanych, remontowanych, jak i nowo wznoszonych;
- rekultywacji i rewitalizacji zabytkowych układów ruralistycznych i komponowanej zieleni.

Objaśnienie: podkreślone cele i kierunki działań wykazują spójność z celami i kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033 wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych wskazanych w powyższych dokumentach. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji pozostają spójne z zapisami przeanalizowanych dokumentów programowych i strategicznych.

7. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Stara Dąbrowa zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano szeroki katalog działań, na który składają się cztery podstawowe projekty zintegrowane oraz osiem projektów uzupełniających (pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych). Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast projekty uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, niemniej jednak zlokalizowane są na obszarze rewitalizacji, a ich realizacja również przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych, jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji (np. funkcji rekreacyjnej), umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane będą przez Gminę we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w ich realizacji. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

7.1. LISTA PLANOWANYCH PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Tabela 11 Opis projektu zintegrowanego nr 1

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1
<p>Inwestycja w edukację, inwestycją w naszą wspólną przyszłość – wsparcie infrastruktury szkolnictwa ogólnego</p>
<p>Inwestycja w edukację zawsze się opłaca, warto inwestować w nią od samego początku, kiedy kształtują się postawy, charakter i zainteresowania młodych obywateli. Inwestycja w edukację to także inwestycja w infrastrukturę do nauki, a więc w budynek szkoły i jej otoczenie. Szkoła jako ważny obiekt w każdej miejscowości, ma potencjał do integracji społeczności lokalnej. W wielu przypadkach nie jest on w pełni wykorzystywany. Poza prowadzonymi w jej murach zajęciami edukacyjnymi dla dzieci i młodzieży mogą odbywać się tu także zajęcia dodatkowe skierowane do wszystkich grup wiekowych. Współczesna szkoła może służyć mieszkańcom przez cały dzień łącząc edukację dzieci z ofertą wydarzeń dla pozostałych mieszkańców.</p>
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Stara Dąbrowa
Potencjalni partnerzy
<p>Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Noblistów Polskich w Starej Dąbrowie Szkoła Podstawowa im. K. Makuszyńskiego w Chlebówku Sołectwo Stara Dąbrowa i Chlebówko Lokalni przedsiębiorcy Organizacje pozarządowe</p>
Lokalizacja przedsięwzięcia
<p>Podobszar rewitalizacji Stara Dąbrowa, Chlebówko-Rokicie: - działka nr 164/3 i 165/2 obręb Stara Dąbrowa (pow. 2,5 ha), - działka nr 23 i 40/5 obręb Chlebówko (pow. 2,4 ha)</p>
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<p>Przygotowana na potrzeby diagnozy analiza wskaźnikowa wykazała występowanie szeregu problemów społecznych ze szczególną koncentracją w jednostkach analitycznych „Stara Dąbrowa-południe” i „Chlebówko-Rokicie”. Wyniki egzaminów ósmoklasistów z języka polskiego i języka angielskiego w szkołach na terenie Gminy Stara Dąbrowa w 2022 r. wypadły poniżej średniej dla powiatu stargardzkiego i województwa zachodniopomorskiego. Korzystniejszą sytuację odnotowano w przypadku wyników egzaminu z matematyki, gdzie zarówno w porównaniu do powiatu jak i województwa uczniowie Gminy Stara Dąbrowa osiągnęli lepsze wyniki. Porównując wyniki dwóch szkół podstawowych działających na terenie gminy słabsze wyniki notują absolwenci SP w Starej Dąbrowie. Niemniej działania skierowane na poprawę warunków kształcenia w obu placówkach są jak najbardziej uzasadnione.</p> <p>Inną wspólną cechą podobszarów rewitalizacji jest także wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców. Towarzyszą temu relatywnie wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym i niski udział dzieci w wieku do 3 lat w ogólnej liczbie</p>

mieszkańców. W sferze gospodarczej warto zwrócić uwagę na niekorzystne statystyki dotyczące ewidencji podmiotów gospodarczych (w 2021 r. w obu podobszarach zanotowano więcej podmiotów wyrejestrowujących swoją działalność niż rejestrujących). Natomiast w sferze technicznej w omawianych podobszarach rewitalizacji sygnalizuje się potrzeby remontów i termomodernizacji obiektów komunalnych.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu zintegrowanego nr 1 jest poprawa warunków funkcjonowania placówek oświatowych i kształcenia dzieci, a także poszerzenie i rozwój usług społecznych organizowanych w murach szkół podstawowych w Starej Dąbrowie i Chlebówku. Przeprowadzone w budynkach prace remontowe i modernizacyjne umożliwią wielofunkcyjne wykorzystanie obiektów, dostosowane do potrzeb mieszkańców.

Zakres realizowanych zadań

W ramach projektu planowane są działania infrastrukturalne i społeczne. W pierwszej kolejności potrzebne jest przeprowadzenie niezbędnych remontów i modernizacja obiektów. Po przeprowadzeniu ww. kroków będzie można przystąpić do realizacji działań w odnowionej przestrzeni.

W efekcie zakres rzeczowy projektu zintegrowanego podzielono na trzy powiązane ze sobą moduły, na które składają się zarówno działania infrastrukturalne, jak i społeczne:

Moduł I: Remont i modernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Noblistów Polskich w Starej Dąbrowie

Moduł I polegał będzie na przeprowadzeniu prac budowlanych takich jak:

- ocieplenie i otynkowanie budynku,
- wymiana źródła ogrzewania budynku,
- remont pomieszczeń wewnątrz budynku,
- wymiana stolarki drzwiowej i okiennej,
- odnowienie wejść do budynku i dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- budowa systemu zagospodarowania wody opadowej z dachu budynku, oraz montaż paneli fotowoltaicznych (błękitna i zielona infrastruktura),
- wyposażenie na potrzeby organizacji zajęć dodatkowych i warsztatów.

Po ukończeniu ww. działań planuje się podjęcie współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie, Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie, Gminną Biblioteką Publiczną w celu organizacji zajęć dla mieszkańców w każdym wieku. Ponadto przewidywana jest współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz sołectwem w celu organizacji wydarzeń kulturalnych. W dokładny proces planowania zaangażowani zostaną mieszkańcy, którzy w ramach konsultacji społecznych będą mogli decydować o planowanych do organizacji wydarzeniach, cyklicznych zajęciach lub przekazywać swoje pomysły.

Moduł II: Remont i modernizacja Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Chlebówku

Moduł II polegał będzie na przeprowadzeniu prac budowlanych takich jak:

- ocieplenie i otynkowanie budynku,
- wymiana źródła ogrzewania budynku,
- remont pomieszczeń wewnątrz budynku,
- wymiana stolarki drzwiowej i okiennej,
- odnowienie wejść do budynku i dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych,

- budowa systemu zagospodarowania wody opadowej z dachu budynku, oraz montaż paneli fotowoltaicznych (błękitna i zielona infrastruktura),
- zakup i montaż placu zabaw przy Szkole i parku w Chlebówku,
- wyposażenie na potrzeby organizacji zajęć dodatkowych i warsztatów.

Po ukończeniu ww. działań planuje się podjęcie współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie, Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie, Gminną Biblioteką Publiczną w celu organizacji zajęć dla mieszkańców w każdym wieku. Ponadto przewidywana jest współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz sołectwem w celu organizacji wydarzeń kulturalnych. W dokładny proces planowania zaangażowani zostaną mieszkańcy, którzy w ramach konsultacji społecznych będą mogli decydować i przekazywać swoje pomysły o planowanych wydarzeniach i cyklicznych zajęciach.

Moduł III: Rozszerzenie oferty edukacyjnej, społecznej i spędzania czasu wolnego dla uczniów i lokalnej społeczności

Działania w zakresie trzeciego modułu będą obejmowały stworzenie oferty edukacyjnej, społecznej i kulturalnej skierowanej do uczniów i pozostałych mieszkańców obszaru rewitalizacji. W ramach modułu trzeciego planuje się:

- poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół podstawowych, w tym we współpracy z Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie, Gminną Biblioteką Publiczną, służących rozwojowi nowych kompetencji i zainteresowań,
- zajęcia dla rodzin z dziećmi,
- warsztaty umiejętności rodzicielskich,
- szkolenia dla osób chcących założyć własną działalność gospodarczą lub chcących poszerzyć swoją wiedzę w tym zakresie,
- zakup wyposażenia rtv, agd niezbędnego do organizacji spotkań, seminariów, warsztatów, ćwiczeń.

Poza zajęciami przewidzianymi dla dzieci i młodzieży planuje się również udostępnianie sal w godzinach pozalekcyjnych dla prowadzenia zajęć dla osób dorosłych organizowanych przez inne jednostki organizacyjne Gminy, m.in. w zakresie wzmocnienia funkcji rodziny czy aktywizacji zawodowej.

Stworzenie takiej oferty będzie wymagało opracowania i udostępnienia grafiku, umożliwiającego zapoznanie się z bieżącą ofertą zajęć dla uczniów oraz osób dorosłych. Harmonogram będzie udostępniony na stronie szkół oraz stronie Urzędu Gminy. Przedstawione formy współpracy nie stanowią zamkniętego katalogu – współpraca ma być odpowiedzią na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców. W związku z tym, zgłoszone uwagi, propozycje czy opinie mieszkańców dotyczące prowadzonych zajęć, ich tematyki czy wymiaru czasowego będą rozpatrywane i w miarę możliwości uwzględniane.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Niniejszy projekt zintegrowany łączy w sobie działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne. Będzie on realizowany w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach, na płaszczyźnie inwestycyjnej i nieinwestycyjnej. Zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne, umożliwiające swobodne korzystanie z obiektów i świadczonych w nich usługach jak największej liczbie osób:

- projekt będzie atrakcyjny i użyteczny dla osób o różnych możliwościach i umiejętnościach,
- uwzględni szeroki zakres indywidualnych preferencji i możliwości odbiorców,
- przestrzeń będzie dostępna dla osób dotkniętych różnymi formami niepełnosprawności (ruchowa, sensoryczna, intelektualna, komunikacyjna) oraz dla osób starszych, osób z wózkami dziecięcymi, ciężkim bagażem itp.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji		
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:		
CEL 1: Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Gminnej Kierunek 1.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji, w tym modernizacja obiektów użyteczności publicznej		
CEL 2: Społeczeństwo obywatelskie jako klucz do rozwoju społecznego Kierunek 2.1. Wspieranie integracji i aktywności społecznej Kierunek 2.2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów Kierunek 2.3. Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców i wzmacnianie więzi sąsiedzkich		
CEL 3: Przeciwdziałanie wyzwaniom społecznym dla lepszej jakości życia Kierunek 3.1. Inicjowanie działań kulturalnych i edukacyjnych Kierunek 3.2. Rozwijanie szans na zdobycie wykształcenia Kierunek 3.3. Podnoszenie kompetencji społecznych mieszkańców		
Ramy realizacji przedsięwzięcia		
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 2 000.000,00 zł Moduł II: 2 000.000,00 zł Moduł III: 500.000,00 zł Łącznie: 4.500.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2026 Moduł II: 2024-2026 Moduł III: 2026-2033
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
<ul style="list-style-type: none">• zapewnienie bezpłatnej i atrakcyjnej oferty zajęć pozalekcyjnych dla uczniów,• zwiększenie atrakcyjności i skuteczności prowadzonych zajęć szkolnych,• pobudzenie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji,• zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne,• zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców odpowiadającej szerokiej grupie odbiorców oraz zwiększenie dostępności do nich,• poprawa wyglądu, estetyki, bezpieczeństwa i trwałości otoczenia.		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba budynków poddanych modernizacji	2 szt.	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
Powierzchnia obszaru poddanego rewitalizacji	4,5 ha	Dokumentacja techniczna
Wskaźnik rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródła danych
Liczba organizowanych cyklicznych zajęć,	20 szt./rok	Informacje od organizatorów

warsztatów i kursów w budynkach		
Liczba uczniów i dzieci korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury	100 uczniów/rok	Ankietyzacja dzieci raz w roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 12 Opis projektu zintegrowanego nr 2

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2
Rewitalizacja Starej Dąbrowy
<p>Stara Dąbrowa to największa miejscowość w Gminie, będąca centrum lokalnego życia społecznego. Mieszczą się tutaj najważniejsze instytucje gminne takie jak Urząd Gminy, Zespół Szkolno-Przedszkolny, Centrum Kultury i Rekreacji, Gminna Biblioteka Publiczna czy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Oprócz wskazanych instytucji Gmina posiada szereg innych potencjałów, jednak nie wszystkie są aktualnie wykorzystywane. W centrum miejscowości znajdują się zapomniane tereny dawnej posiadłości rodziny von Wedłów, na którą składa się parterowy dwór z XVIII wieku (obecnie zagospodarowany na prywatne mieszkanie), towarzyszące zabudowania gospodarcze w tym stara gorzelnia oraz podworski park o powierzchni 4,75 ha. Do parku od północy przylega największy obiekt sportowy w Gminie, którym jest stadion sportowy GKS Dąbrovia Stara Dąbrowa. Inwestycje w ten obiekt z pewnością pozytywnie wpłyną na jakość i liczbę organizowanych na nim zajęć i wydarzeń sportowych.</p> <p>Działania w ramach projektu zintegrowanego nr 2 koncentrują się na podniesieniu jakości przestrzeni publicznej i wykorzystaniu dziedzictwa Starej Dąbrowy. Efekty przeprowadzonych działań wpłyną zarówno na sferę społeczną, ale także na sferę przestrzenno-funkcjonalną i techniczną jak również na wizerunek samej miejscowości.</p>
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Stara Dąbrowa
Potencjalni partnerzy
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Klub Sportowy GKS Dąbrovia Stara Dąbrowa Sołectwo Stara Dąbrowa Lokalni przedsiębiorcy Organizacje pozarządowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Stara Dąbrowa: - działka nr 357/15 i 357/20 obręb Stara Dąbrowa (teren przed urzędem gminy), - budynek starej gorzelnii zlokalizowany na terenie działki nr 357/20 obręb Stara Dąbrowa, - działka nr 357/13 obręb Stara Dąbrowa (park podworski), - działka nr 357/1 obręb Stara Dąbrowa (stadion)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
<p>Jednym z wniosków z przeprowadzonego wywiadu pogłębionego jest problem braku miejsca w Gminie przystosowanego do organizacji większych imprez integrujących lokalną społeczność jak np. dożynki gminne. Miejsc, które mogłyby stanowić centrum życia społeczno-gospodarczego.</p>

Ponadto przygotowana na potrzeby diagnozy analiza wskaźnikowa wykazała występowanie szeregu problemów społecznych ze szczególną koncentracją m.in. w Starej Dąbrowie. W sferze społecznej wskazać należy na relatywnie wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców, odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców oraz odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa i niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców. Towarzyszą temu relatywnie wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym i niski dzieci w wieku do 3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców. W sferze gospodarczej warto zwrócić uwagę na niekorzystne statystyki dotyczące ewidencji podmiotów gospodarczych (w 2021 r. w obu podobszarach zanotowano więcej podmiotów wyrejestrowujących swoją działalność niż rejestrujących). W sferze technicznej natomiast w podobszarach rewitalizacji sygnalizuje się potrzeby remontów i termomodernizacji obiektów komunalnych.

Cel przedsięwzięcia

Poprawa jakości przestrzeni publicznej, odrestaurowanie podworskiego parku, remont i modernizacja stadionu sportowego, remont i włączenie funkcjonalne starej gorzelnii oraz utworzenie miejsca przystosowanego do organizacji większych wydarzeń gminnych to założenia przedmiotowego projektu zintegrowanego, które skutkować będą większą integracją miejscowości w wymiarze przestrzennym i funkcjonalnym. Ale nie tylko. Celem przedsięwzięcia jest aktywizacja społeczna mieszkańców m. in. poprzez promocję aktywności fizycznej na świeżym powietrzu, wsparcie aktywności kulturalnej, społecznej i pracy nad sobą, swoim zdrowiem i swoimi kompetencjami, rozwijaniem swoich zainteresowań. Celem projektu zintegrowanego nr 2 jest także poprawa wizerunku miejscowości jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania, bezpiecznego i stwarzającego możliwości spędzania czasu po szkole czy pracy. To również ważny aspekt w kontekście zapobieganiu m. in. negatywnym zmianom demograficznym.

Zakres realizowanych zadań

Zakres planowanych działań rewitalizacyjnych został podzielony pomiędzy cztery moduły. Każdy z modułów poświęcony został innemu obiektowi (przestrzeni) ważnemu dla mieszkańców Starej Dąbrowy. Moduł łączy zadania stricte infrastrukturalne z działaniami społecznymi i kulturalnymi w oparciu o powstałą, zmodernizowaną infrastrukturę. W efekcie zakres rzeczowy projektu zintegrowanego podzielono na cztery moduły:

Moduł I: Zagospodarowanie przestrzeni przed urzędem na cele reprezentacyjne, kulturalne i infrastrukturalne.

Zakres prac obejmował będzie prace budowlane, których celem będzie uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni do pełnienia nowych funkcji.

Zakres prac obejmować będzie:

- budowę amfiteatru/ sceny z widownią na około 300 osób wraz z zapleczem miejsc postojowych,
- wprowadzenie zieleni urządzonej,
- stworzenie ogrodu deszczowego,
- budowę oświetlenia, monitoringu,
- utworzenie strefy wolnego dostępu do Internetu,

W nowej przestrzeni możliwa będzie:

- organizacja dożynek gminnych, spektaklów, koncertów, obchodów świąt i wydarzeń patriotycznych,

- organizacja kina plenerowego,

Stworzenie takiej przestrzeni wymagać będzie zakupu wyposażenia w postaci m.in. oświetlenia i nagłośnienia, sprzętu informatycznego. Udostępnienie natomiast bezprzewodowego internetu wymagać będzie rozbudowy niezbędnej infrastruktury, ale być może zachęci to do przebywania na wolnym powietrzu nawet najbardziej zapatrzoną w ekrany smartfonów młodzież.

Moduł II: Remont i adaptacja budynku starej gorzelni do pełnienia funkcji kulturalnych i społecznych.

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie kompleksowy remont historycznego obiektu położonego w centrum Starej Dąbrowy i dostosowanie obiektu do pełnienia nowych funkcji, zwiększenie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni wokół.

Zakres prac obejmować będzie:

- gruntowny remont obiektu:
- prace zewnętrzne i wewnętrzne,
- odpowiednie wyposażenie pomieszczeń – umeblowanie, utworzenie zaplecza sanitarnego,
- zagospodarowanie terenu wokół budynku – wyposażenie w obiekty małej architektury,
- utworzenie przestrzeni do spotkań edukacyjnych i integracyjnych, prowadzenia zajęć i warsztatów, udostępnianej dla organizacji społecznych i kulturalnych działających na rzecz dzieci, młodzieży, seniorów, osób ze szczególnymi potrzebami i innych,
- zakup sprzętu informatycznego, multimedialnego

W nowej przestrzeni możliwe będzie:

- prowadzenie zajęć plastycznych, warsztatów pieczenia chleba, animacji,
- utworzenie nowej siedziby klubu seniora,
- Stworzenie bazy dla mobilnego domu pomocy społecznej,
- stworzenie miejsca organizacji zajęć rehabilitacyjnych wraz z bazą sprzętu rehabilitacyjnego,
- wydzielenie lokalu (lokali) przeznaczonego na wynajem (np. na gabinet specjalistyczny),
- organizacja spotkań terapeutycznych od uzależnień,
- wydzielenie pomieszczenia dla organizacji społecznych i wolontariatu.

Moduł III: Rewitalizacja parku podworskiego

Prawie 5 ha ogólnodostępnego parku w centrum miejscowości to walor nie do przecenienia. Aby uwolnić potencjał drzemiący w tym miejscu potrzebna jest jego kompleksowa odnowa, a następnie uwzględniając zidentyfikowane potrzeby i warunki środowiskowe zagospodarowanie tak, by służyło wszystkim mieszkańcom i stanowiło wizytówkę miejscowości.

W ramach modułu III planuje się:

- inwentaryzację i pielęgnację zieleni parkowej wraz z dokonaniem uzupełniających nasadzeń,
- urządzenie alejek spacerowych i budowy infrastruktury parkowej (oświetlenie, mała architektura),
- urządzenie ścieżki edukacyjno-ekologicznej prezentującą historię tego miejsca,
- urządzenie strefy street workout oraz siłowni zewnętrznej,
- utworzenie ekologicznego placu zabaw,
- odtworzenie stawu (mała retencja),
- utworzenie strefy wolnego dostępu do internetu.

Odrestaurowany park stanie się popularnym miejscem spędzania wolnego czasu przez wszystkich mieszkańców Starej Dąbrowy w szczególności poprzez:

- możliwość zabawy i spotkania z rówieśnikami,
- możliwość uprawiania aktywności fizycznej (nordic walking, bieganie, indywidualne ćwiczenia)
- możliwość odpoczynku na świeżym powietrzu.

Moduł IV: Rozbudowa infrastruktury sportowej stadionu w Starej Dąbrowie.

W ramach modułu IV planuje się zwiększenie poziomu wyposażenia istniejącego obiektu sportowego, a co za tym idzie zwiększenie możliwości jego wykorzystania na potrzeby lokalnej społeczności.

W ramach modułu IV planuje się:

- remont szatni i trybuny,
- budowę oświetlenia obiektu,
- budowę systemu monitoringu.

W nowej przestrzeni możliwe będzie:

- organizacja różnorodnych zajęć sportowych, rehabilitacyjnych, rekreacyjnych (np. joga na murawie itp.)

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Niniejszy projekt zintegrowany łączy w sobie działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne. Będzie on realizowany w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach, na płaszczyźnie inwestycyjnej i nieinwestycyjnej. Zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne, umożliwiające swobodne korzystanie z obiektów i świadczonych w nich usługach jak największej liczbie osób:

- projekt będzie atrakcyjny i użyteczny dla osób o różnych możliwościach i umiejętnościach,
- uwzględni szeroki zakres indywidualnych preferencji i możliwości odbiorców,
- przestrzeń będzie dostępna dla osób dotkniętych różnymi formami niepełnosprawności (ruchowa, sensoryczna, intelektualna, komunikacyjna) oraz dla osób starszych, osób z wózkami dziecięcymi, ciężkim bagażem itp.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Gminnej

Kierunek 1.1. Poprawa dostępu do zieleni i terenów rekreacyjnych

Kierunek 1.2. Optymalizacja wykorzystania przestrzeni

Kierunek 1.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji, w tym modernizacja obiektów użyteczności publicznej

CEL 2: Społeczeństwo obywatelskie jako klucz do rozwoju społecznego

Kierunek 2.1. Wspieranie integracji i aktywności społecznej

Kierunek 2.2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów

Kierunek 2.3. Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców i wzmacnianie więzi sąsiedzkich

CEL 3: Przeciwdziałanie wyzwaniom społecznym dla lepszej jakości życia

Kierunek 3.1. Inicjowanie działań kulturalnych i edukacyjnych

Ramy realizacji przedsięwzięcia		
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1 000 000,00 zł Moduł II: 4 000 000,00 zł Moduł III: 1 000 000,00 zł Moduł IV: 1 000 000,00 zł Łącznie: 7.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Stara Dąbrowa - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2027 Moduł II: 2026-2030 Moduł III: 2024-2027 Moduł IV: 2027-2030
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i grupy społecznej, • zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców, • zwiększenie dostępu do terenów zielonych, • poprawa wyglądu, estetyki i trwałości najbliższego otoczenia budynku • pobudzenie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, • zapewnienie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego dla osób w różnym wieku, • zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne, 		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba obiektów poddanych modernizacji	3 szt.	Protokoły odbioru
Powierzchnia terenu poddanego rewitalizacji	5 000 m ²	Protokół odbioru, dokumentacja techniczna
Liczba utworzonych ścieżek edukacyjnych	1 szt.	Protokoły odbioru
Wskaźnik rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródła danych
Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	1 000 os./rok	Prowadzona lista uczestników
Liczba wydarzeń organizowanych w budynku	40 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z pomieszczeń budynku	5 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 13 Opis projektu zintegrowanego nr 3

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 3	
Rewitalizacja zespołu dworskiego w Rokiciu	
<p>W maleńkim Rokiciu wszystko ma znaczenie. Ta niewielka, licząca tylko 31 mieszkańców miejscowość skupiona jest wokół dawnego dworu rodziny Blankensse. Budynek stanowi aktualnie własność Gminy a w jego wnętrzu znajdują się mieszkania socjalne. Zabytkowy dwór jest jednym z czterech budynków mieszkalnych w całym Rokiciu. W tak małej społeczności kondycja i cechy indywidualne dosłownie każdego mieszkańca ma niebagatelne znaczenie dla obrazu całej społeczności. Podobnie jest z zabudową. Spora część obiektów jest z złym stanem technicznym, los ten podziela także zabytkowy dwór i jego otoczenie. Rewitalizacja zespołu dworskiego wpłynie wymiennie na wizerunek miejscowości i stworzy lepsze warunki do życia jego lokatorom.</p>	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Stara Dąbrowa	
Potencjalni partnerzy	
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
Lokalizacja przedsięwzięcia	
Podobszar rewitalizacji Chlebówko-Rokicie: - dwór w Rokiciu położony na działce nr 17/5 i 22/1 obręb Rokicie, - działka nr 17/7 i 17/8 obręb Rokicie (park)	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
<p>Na etapie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w jednostce w skład, której wchodzi Rokicie rozpoznano szereg problemów w sferze społecznej. Dotyczyły one alkoholizmu, ubóstwa, problemów osób ze szczególnymi potrzebami, kapitału społecznego. Rewitalizacja zespołu dworskiego odpowiadać będzie także na problemy zdiagnozowane w sferze środowiskowej poprzez np. wymianę przestarzałego systemu ogrzewania budynku oraz technicznej (stan techniczny budynku wymaga pilnego remontu). Zły stan techniczny dworu oraz niezadowolający stan zagospodarowania najbliższego otoczenia budynku potwierdziła także wizja lokalna, która miała miejsce 25 lipca 2023 r.</p>	
Cel przedsięwzięcia	
<p>Celem przedsięwzięcia jest remont i podniesienie standardów technicznych zabytkowego dworu. Budynek ten, współcześnie użytkowany jako budynek komunalny, został przystosowany w niezbędnym zakresie na mieszkania komunalne. Aktualnie stanowi lokum dla trzech rodzin i z biegiem lat coraz bardziej wymaga gruntownego remontu. Ostatnie ekspertyzy wskazywały na zły stan techniczny całego obiektu i potrzebny jest remont dachu. W budynku dworu planuje się także utworzyć mieszkanie dla osoby niepełnosprawnej (chronione/wspomagane).</p> <p>Ponadto planowane jest uatrakcyjnienie przestrzeni wokół budynku na potrzeby lokalnych mieszkańców i aktywizację fizyczną i turystyczną tej części Gminy m.in. poprzez utworzenie w parku alejek upamiętniających dawnych gospodarzy tego miejsca.</p>	

Zakres realizowanych zadań

W ramach projektu planowane są działania w trzech modułach.

Moduł I: Remont dworu w Rokiciu

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie poprawa stanu technicznego, w tym termomodernizacja budynku, remont budynku poprawa dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami.

1. Prace przygotowawcze:
 - opracowanie audytu energetycznego budynku,
 - opracowanie dokumentacji projektowej (lub programu funkcjonalno-użytkowego) dotyczącej remontu budynku oraz adaptacji budynku do pełnienia nowych funkcji oraz przystosowanej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
2. Roboty budowlane:
 - osuszenie budynku, zabezpieczenie przed zawilgoceniem,
 - termomodernizacja budynku, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii,
 - remont konstrukcji dachu i pokrycia dachowego,
 - wymiana stolarki drzwiowej i okiennej,
 - remont i adaptacja pomieszczeń,
 - remont instalacji elektrycznej oraz odgromowej,
 - dostosowanie obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

W ramach modułu I przeprowadzone zostaną także zewnętrzne prace porządkowe i infrastrukturalne, mające na celu zagospodarowanie otoczenia budynku w taki sposób, aby zapewnić bezpieczne i łatwe dotarcie do niego mieszkańcom oraz atrakcyjną formę rekreacji na świeżym powietrzu. Realizacja przedsięwzięcia zwiększy poziom bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, pozwoli na dostosowanie miejsc publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami, a także zwiększy estetykę i funkcjonalność obszaru. Prace obejmować będą:

- wykonanie oświetlenia wokół obiektu,
- budowę małego placu zabaw,
- montaż obiektów małej architektury, w tym wiaty, ławek i koszy na śmieci,
- realizację nowych nasadzeń.

Moduł II: Utworzenie mieszkania chronionego/ wspomaganego dla osoby niepełnosprawnej.

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie utworzenie mieszkania chronionego lub wspomaganego przeznaczonego dla osoby niepełnosprawnej. Prace obejmować będą:

- adaptację wejścia do budynku umożliwiającą poruszanie się osobie niepełnosprawnej,
- adaptację łazienki i kuchni/aneksu kuchennego do potrzeb osoby niepełnosprawnej.

Moduł III: Rewitalizacja parku podworskiego.

Niniejszy moduł obejmował będzie rewitalizację parku podworskiego w Rokiciu.

W ramach modułu III planuje się:

- inwentaryzacja i pielęgnacja zieleni parkowej wraz z dokonaniem uzupełniających nasadzeń,
- urządzenie alejek spacerowych i budowy infrastruktury parkowej (oświetlenie, mała architektura),

- budowa placu zabaw,
- budowę ścieżki rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą (stojaki rowerowe, punkt naprawy rowerów ławka piknikowa),
- budowę ścieżki przyrodniczo-historycznej m.in. upamiętniającej działalność rodziny von Wedel,
- utworzenie questu/ gry terenowej zachęcającej do odwiedzenia parku i popularyzującej wiedzę o historii zespołu dworskiego w Rokiciu i jego pierwszych właścicieli.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Niniejszy projekt zintegrowany łączy w sobie działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne. Będzie on realizowany w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach, na płaszczyźnie inwestycyjnej i nieinwestycyjnej. Zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne, umożliwiające swobodne korzystanie z obiektów i świadczonych w nich usługach jak największej liczbie osób:

- projekt będzie atrakcyjny i użyteczny dla osób o różnych możliwościach i umiejętnościach,
- uwzględni szeroki zakres indywidualnych preferencji i możliwości odbiorców,
- przestrzeń będzie dostępna dla osób dotkniętych różnymi formami niepełnosprawności (ruchowa, sensoryczna, intelektualna, komunikacyjna) oraz dla osób starszych, osób z wózkami dziecięcymi, ciężkim bagażem itp.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Gminnej

Kierunek 1.1. Poprawa dostępu do zieleni i terenów rekreacyjnych

Kierunek 1.2. Optymalizacja wykorzystania przestrzeni

Kierunek 1.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji, w tym modernizacja obiektów użyteczności publicznej

CEL 2: Społeczeństwo obywatelskie jako klucz do rozwoju społecznego

Kierunek 2.1. Wspieranie integracji i aktywności społecznej

Kierunek 2.2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów

Kierunek 2.3. Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców i wzmacnianie więzi sąsiedzkich

CEL 3: Przeciwdziałanie wyzwaniom społecznym dla lepszej jakości życia

Kierunek 3.1. Inicjowanie działań kulturalnych i edukacyjnych

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 4.000.000,00 zł Moduł II: 500.000,00 zł Moduł III: 500.000,00 zł Łącznie: 5.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Stara Dąbrowa - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2027 Moduł II: 2027-2033 Moduł III: 2027-2033

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości i standardu życia mieszkańców, • zwiększenie integracji mieszkańców wcześniej narażonych na wykluczenie społeczne, • zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców, • zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, • poprawa wyglądu, estetyki i trwałości budynku i jego najbliższego otoczenia. 		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba wyremontowanych obiektów	1 szt.	Protokoły odbioru
Powierzchnia terenu poddanego rewitalizacji	5 ha	Protokół odbioru, dokumentacja techniczna
Liczba utworzonych ścieżek edukacyjnych	1 szt.	Protokoły odbioru
Długość utworzonej ścieżki rowerowej	2 km	Protokoły odbioru
Wskaźnik rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródła danych
Poprawa efektywności energetycznej obiektu – zmniejszenie zużycia energii	Minimum 25%	Dokumentacja projektowa, audyt energetyczny
Liczba zaadaptowanych pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba powstałych placów zabaw	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba zamontowanych obiektów małej architektury	5 szt.	Protokoły odbioru

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 14 Opis projektu zintegrowanego nr 4

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 4
<p>Kultura w rozkwicie - modernizacja i rozbudowa Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie</p>
<p>W Starej Dąbrowie mieści się Centrum Kultury i Rekreacji, które jest miejscem zachęcającym do rozszerzania pasji i zainteresowań wszystkich mieszkańców Gminy, a także przestrzenią spełniającą różnego rodzaju potrzeby kulturalne. W 2023 r. zakończono I etap prac odnawiania tej przestrzeni. Dobudowano wówczas halę garażową dla OSP z zapleczem sanitarnym oraz kotłownię. Aby miejsce to mogło w pełni wykorzystywać swój potencjał i spełniać potrzeby wszystkich mieszkańców konieczne są dale prace zakładające zarówno przedsięwzięcia infrastrukturalne jak i społeczne.</p>
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Stara Dąbrowa
Potencjalni partnerzy
<p>Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie Ośrodek Pomocy Społecznej Sołectwo Stara Dąbrowa Lokalni przedsiębiorcy</p>

Organizacje pozarządowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Przeprowadzona analiza wskaźnikowa pozwoliła zdiagnozować na całym obszarze rewitalizacji problemy z zakresu aktywności społecznej. Został on potwierdzony przez osoby ankietowane, które jako bardzo istotny problem najczęściej wskazywały niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym, a także niski poziom integracji wśród mieszkańców. Niski poziom aktywności społecznej spowodowany może być przez różne czynniki. Podstawowym problemem jest brak odpowiedniej przestrzeni do pełnienia funkcji społecznych. Taką przestrzenią w Gminie Stara Dąbrowa jest Centrum Kultury i Rekreacji. Obecny obiekt ten nie spełnia współczesnych standardów, dlatego konieczna jest modernizacja tego budynku i dostosowanie do nowoczesnych potrzeb kulturalnych i rekreacyjnych społeczności. Brak odpowiedniej przestrzeni łączy się także ze słabo rozwiniętą ofertą kulturalną.
Cel przedsięwzięcia
Głównym celem projektu jest stworzenie nowoczesnej, dostępnej i dynamicznej przestrzeni, która nie tylko spełni oczekiwania mieszkańców, ale również stanie się sercem kulturalnego i rekreacyjnego życia całej społeczności. Będzie to punkt spotkań dla mieszkańców, umożliwiający integrację społeczności oraz wzmacnianie więzi lokalnych. Nowa przestrzeń CKiR będzie wspierała różne inicjatywy, promując aktywność społeczną i kulturalną.
Zakres realizowanych zadań
<p>W ramach projektu planowane są działania w dwóch modułach. Moduł I obejmuje działania infrastrukturalne obejmujące prace budowlano-remontowe w budynku CKiR oraz jego otoczeniu w granicach działek o numerach: 165/1 i 164/3.</p> <p>Moduł I: Prace remontowo-budowlane w CKiR oraz jego otoczeniu</p> <p>Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie stworzenie nowoczesnej infrastruktury kulturalnej spełniającej obecne standardy - teren działki o numerze 165/1. Prace obejmować będą:</p> <ul style="list-style-type: none">- rozbudowę i przebudowę istniejącego Centrum Kultury i Rekreacji,- wykonanie instalacji wod.-kan. - szczegóły wg projektu branżowego,- wykonanie wentylacji pomieszczeń - szczegóły wg projektu branżowego,- wykonanie instalacji c.o. - szczegóły wg projektu branżowego,- wykonanie instalacji elektrycznej - szczegóły wg projektu branżowego. <p>W budynku projektuje się:</p> <ol style="list-style-type: none">a) dwie sale konferencyjne,b) komunikację,c) pokoje biurowe,d) świetlicę,e) zmywalnię,

- f) wydawalnię + kuchnię,
- g) pokój socjalny,
- h) bibliotekę,
- i) WC dla personelu,
- j) WC M,
- k) WC N+D,
- l) szatnię.

Prace remontowo-budowlane dotyczyć będą również działki o numerze 164/3. Ich zakres obejmował będzie:

- rozbiórkę istniejącego budynku gospodarczego
- wykonanie instalacji wod.-kan. - szczegóły wg projektu branżowego,
- wykonanie wentylacji pomieszczeń - szczegóły wg projektu branżowego,
- wykonanie instalacji c.o. - szczegóły wg projektu branżowego,
- wykonanie instalacji elektrycznej - szczegóły wg projektu branżowego.

Roboty budowlane, w tym rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, remont wraz z zakupem niezbędnych urządzeń budowlanych, realizowany będzie wyłącznie w już istniejących obiektach budowlanych. W ramach przedsięwzięcia planowany jest zakup wyposażenia na potrzeby prowadzenia edukacji kulturalnej. Prace przewidziane w ramach projektu będą związane z rozbudową i dostosowania obiektu do wymogów nowych funkcji kulturalnych.

Moduł II: Działamy społecznie – utworzenie Klubu Seniora, objazdowej Biblioteki, świetlicy wsparcia dziennego

W ramach niniejszego modułu planowane są działania społeczne, prowadzone w odnowionej przestrzeni Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie. Zakres prac obejmował będzie utworzenie trzech przestrzeni 1. Klubu Seniora, 2. Objazdowej Biblioteki, 3. Świetlicy Wsparcia Dziennego.

Klub Seniora:

- Zakres działań obejmuje utworzenie Klubu Seniora, będącego miejscem spotkań, integracji i kulturalnych wydarzeń.
- Organizacja warsztatów edukacyjnych, zajęć artystycznych, a także regularnych wyjść i wycieczek dla członków Klubu.
- Zapewnienie dostępu do porad psychologicznych i specjalistycznych zajęć fizycznych dostosowanych do potrzeb seniorów.

Biblioteka Objazdowa:

- Stworzenie mobilnej biblioteki, która będzie docierać do wszystkich mieszkańców.
- Bogata oferta książek, czasopism i pozostałej literatury, dostosowana do różnych zainteresowań czytelników.
- Regularne spotkania autorskie, dyskusje literackie oraz kulturalne wydarzenia z udziałem lokalnych artystów.

Świetlica Wsparcia Dziennego:

- Utworzenie przestrzeni dziennego wsparcia.
- Zapewnienie wsparcia psychologicznego i fizycznego.
- Organizacja zajęć terapeutycznych, rehabilitacyjnych oraz aktywności społecznych, mających na celu utrzymanie zdrowia psychicznego i fizycznego.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Niniejszy projekt zintegrowany łączy w sobie działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne. Będzie on realizowany w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach, na płaszczyźnie inwestycyjnej i nieinwestycyjnej. Zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne, umożliwiające swobodne korzystanie z obiektów i świadczonych w nich usługach jak największej liczbie osób:

- projekt będzie atrakcyjny i użyteczny dla osób o różnych możliwościach i umiejętnościach,
- uwzględni szeroki zakres indywidualnych preferencji i możliwości odbiorców,
- przestrzeń będzie dostępna dla osób dotkniętych różnymi formami niepełnosprawności (ruchowa, sensoryczna, intelektualna, komunikacyjna) oraz dla osób starszych, osób z wózkami dziecięcymi, ciężkim bagażem itp.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Gminnej

Kierunek 1.2. Optymalizacja wykorzystania przestrzeni

Kierunek 1.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji, w tym modernizacja obiektów użyteczności publicznej

CEL 2: Społeczeństwo obywatelskie jako klucz do rozwoju społecznego

Kierunek 2.1. Wspieranie integracji i aktywności społecznej

Kierunek 2.2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów

Kierunek 2.3. Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców i wzmacnianie więzi sąsiedzkich

CEL 3: Przeciwdziałanie wyzwaniom społecznym dla lepszej jakości życia

Kierunek 3.1. Inicjowanie działań kulturalnych i edukacyjnych

Kierunek 3.3. Podnoszenie kompetencji społecznych mieszkańców

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 3.500.000,00 zł Moduł II: na tym etapie nie jest możliwe oszacowanie kosztów Łącznie: 3.500.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Stara Dąbrowa - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2026 Moduł II: 2026-2033

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- zwiększenie aktywności społecznej i zacieśnianie więzi sąsiedzkich,
- rozwój zainteresowań i pasji wśród mieszkańców całej Gminy,
- poszerzenie obecnej oferty kulturalnej – wzrost dostępu do edukacji i kultury,
- podniesienie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- wykorzystanie lokalnych potencjałów w postaci budynku CKiR.

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	2 szt.	Dokumentacja budowlana
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	1 szt.	Dokumentacja budowlana
Powierzchnia terenu poddanego rewitalizacji	531,04 m ²	Protokół odbioru
Liczba utworzonych miejsc w siedzibie CKiR, pełniących funkcje społeczne	3 szt.	Dokumentacja fotograficzna
Wskaźnik rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródła danych
Liczba zaadaptowanych pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji	1 szt.	Dokumentacja budowlana
Liczba uczestników korzystających z CKiR	500 os./rok	Dokumentacja pracownicza

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

7.2 CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Tabela 15 Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 1

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 1
Kontynuacja działalności Klubu Seniora
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Stara Dąbrowa
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Stara Dąbrowa
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Sukces powołanych w Parlnie i Łęczycy Klubów Seniora wskazują na zwiększające się potrzeby organizacji różnych form aktywności dla osób starszych.
Cel przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest kontynuacja programu zajęć dla seniorów.
Zakres realizowanych zadań
W ramach Klubu Seniora organizowane będą m. in. - spotkania z dietetykiem, - zajęcia z gimnastyki rekreacyjnej, plastyczne, literackie, - warsztaty kosmetyczne, komputerowe, - lekcje tańca, nauka języków obcych, - wspólne oglądanie filmów, - spotkania z psychologiem, lekarzem, - zajęcia psychoedukacyjne - zapewnienie transportu do Klubu Seniora.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami
W ramach prac obiekt zostanie przystosowany do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: CEL 1: Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Gminnej Kierunek 1.3. Stworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego i rekreacji, w tym modernizacja obiektów użyteczności publicznej CEL 2: Społeczeństwo obywatelskie jako klucz do rozwoju społecznego

<p>Kierunek 2.1. Wsparcie integracji i aktywności społecznej</p> <p>Kierunek 2.2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów</p> <p>Kierunek 2.3. Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców i wzmacnianie więzi sąsiedzkich</p> <p>CEL 3: Przeciwdziałanie wyzwaniom społecznym dla lepszej jakości życia</p> <p>Kierunek 3.1. Inicjowanie działań kulturalnych i edukacyjnych</p> <p>Kierunek 3.3. Podnoszenie kompetencji społecznych mieszkańców</p>
Szacowany koszt przedsięwzięcia
Na tym etapie nie jest możliwe określenie kosztów tego przedsięwzięcia.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 16 Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 2

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 2
Powołanie mobilnego domu pomocy społecznej
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Stara Dąbrowa
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Stara Dąbrowa: - budynek starej gorzelnii w Starej Dąbrowie
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy usługi na rzecz lokalnej społeczności. Podopiecznymi ośrodka są osoby dotknięte problemami utrudniającymi lub ograniczającymi im prawidłowe funkcjonowanie. Spektrum problemów jest bardzo szerokie, mobilny dom pomocy społecznej powołany zostanie w celu poprawy dostępności usług na rzecz osób z niepełnosprawnościami, którym trudno jest dotrzeć do siedziby GOPS lub innej placówki (np. usług zdrowia).
Cel przedsięwzięcia
Mobilny dom pomocy społecznej powołany zostanie w celu poprawy dostępności usług na rzecz osób z niepełnosprawnościami którym trudno jest dotrzeć do siedziby GOPS lub innej placówki (np. usług zdrowia).
Zakres realizowanych zadań
W ramach przedsięwzięcia planuje się: - zakupienie i adaptację pojazdu do funkcji Mobilnego Domu Pomocy Społecznej, - stworzenie zaplecza na sprzęt i akcesoria Mobilnego DPS.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami
Brak różnic poziomów i barier architektonicznych zapewni osobom ze szczególnymi potrzebami dostęp do usługi.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: CEL 3: Przeciwdziałanie wyzwaniom społecznym dla lepszej jakości życia 3.4. Przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku ubóstwa i przemocy w rodzinie
Szacowany koszt przedsięwzięcia
15 000 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 17 Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 3

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 3
Remont kaplicy grzebalnej
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Stara Dąbrowa
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Stara Dąbrowa: - budynek zabytkowej kaplicy grzebalnej
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Zabytkowa Kaplica stanowi element dziedzictwa i tożsamości lokalnej, jednak stan techniczny obiektu i terenu wokół może sprzyjać aktom wandalizmu i obniżeniu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.
Cel przedsięwzięcia
<u>Celem przedsięwzięcia jest poprawa estetyki przestrzeni publicznej i zwiększenie bezpieczeństwa.</u>
Zakres realizowanych zadań
W ramach przedsięwzięcia planuje się: - remont obiektu - wykonanie prac porządkowych w otoczeniu kaplicy, oraz przystosowanie do możliwości zwiedzania przez osoby ze specjalnymi potrzebami. - montaż tablicy informacyjnej o obiekcie.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami
W ramach prac teren zostanie przystosowany do zwiedzania przez osoby ze specjalnymi potrzebami.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: CEL 1: Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Gminnej Kierunek 1.2. Optymalizacja wykorzystania przestrzeni
Szacowany koszt przedsięwzięcia
100 000 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 18 Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 4

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 4
Integracja społeczna poprzez gry i zabawy z historią rodziny Von Wedłów i Blankensse w tle
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Stara Dąbrowa
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Stara Dąbrowa: - park podworski w Starej Dąbrowie Podobszar rewitalizacji Chlebówko-Rokicie: - park podworski w Rokiciu
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Projekt uzupełniający nr 4 przeciwdziałać będzie dezintegracji pokoleniowej, braku poczucia więzi z miejscem zamieszkania i jego historią.
Cel przedsięwzięcia
Celem działań zaplanowanych w ramach projektu uzupełniającego nr 4 jest stworzenie płaszczyzny do możliwości spędzenia razem czasu przez osoby w różnym wieku. Treści historyczne mają za zadanie popularyzację wszystkim mieszkańcom historii miejscowości, w których żyją, a atrakcyjna i lekka forma zabawy ma pozwolić wciągnąć w tę aktywność również najmłodszych.
Zakres realizowanych zadań
W ramach przedsięwzięcia planuje się:

<ul style="list-style-type: none">- utworzenie questów zachęcających do spaceru po Stare Dąbrowie i Rokiciu i popularyzującej wiedzę o historii miejscowości i ich znanych mieszkańcach.- utworzenie gry historycznej dla dzieci i seniorów,- montaż figurek Dąbrusia jako przewodnika,- wydanie legendy do „Dąbrusi” w postaci książeczki Gmina Stara Dąbrowa Dąbrusiami Stoł.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami
Brak różnic poziomów i barier architektonicznych zapewni osobom ze szczególnymi potrzebami dostęp do usługi.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: CEL 2: Społeczeństwo obywatelskie jako klucz do rozwoju społecznego Kierunek 2.1. Wspieranie integracji i aktywności społecznej Kierunek 2.2. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i seniorów Kierunek 2.3. Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców i wzmacnianie więzi sąsiedzkich CEL 3: Przeciwdziałanie wyzwaniom społecznym dla lepszej jakości życia Kierunek 3.1. Inicjowanie działań kulturalnych i edukacyjnych
Szacowany koszt przedsięwzięcia
50 000 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

8. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

8.1. KOMPLEKSOWOŚĆ PROGRAMU

Przez rewitalizację należy rozumieć proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, **prowadzony w sposób kompleksowy**, poprzez zintegrowane działania szczególnie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten jest skoncentrowany terytorialnie oraz prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji zgodnie z przyjętym programem rewitalizacji. Założeniami procesu rewitalizacji są: interdyscyplinarność, kompleksowość, partnerstwo oraz reakcja na kryzys.

Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na **aspekcie społecznym z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego**. Planowane przedsięwzięcia uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie warunkujące osiągnięciem kompleksowości interwencji. W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.

8.2. KONCENTRACJA PROGRAMU

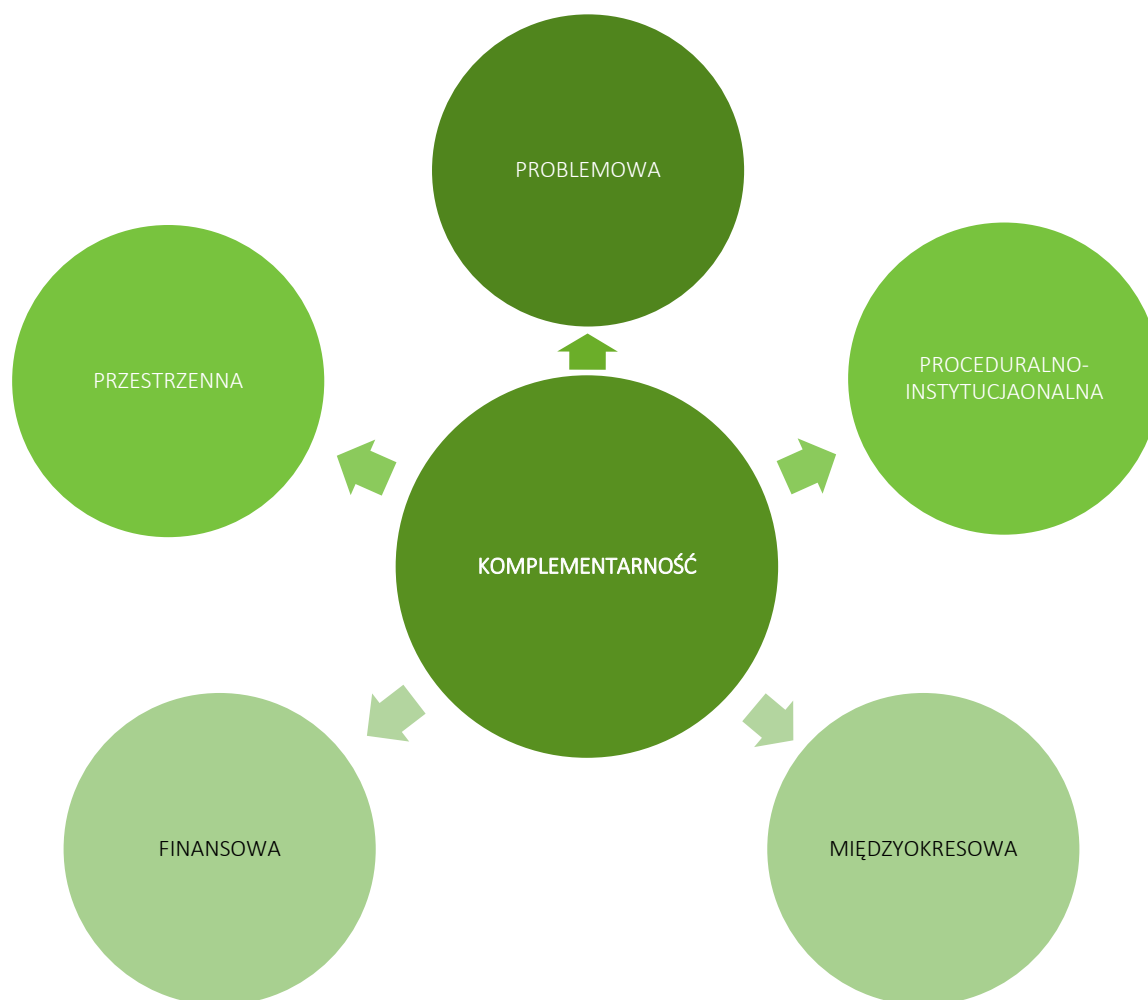
Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Stara Dąbrowa zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, ale również w gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Z kolei diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji dodatkowo pozwoliła na identyfikację negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej i środowiskowej.

Wszystkie planowane podstawowe i pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą prowadzone na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji.

8.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033 wspierają proces rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie i zewnętrznie. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest widoczna w obecnie wdrażanych działaniach o charakterze rewitalizacyjnym lub planowanych do realizacji.

Zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

8.3.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane są w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Pomimo, iż działania są prowadzone w różnych częściach obszaru, to znacząco oddziałują pomiędzy sobą prowadząc do efektu synergii.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej powinno wiązać się z wprowadzeniem mechanizmów analizy następstw decyzji przestrzennych w skali gminy i otoczenia dla skuteczności Programu Rewitalizacji. Warto zaznaczyć, że realizowane projekty będą

oddziaływały na cały obszar dotknięty kryzysem, a nie wyłącznie punktowo. Zakładają one możliwość korzystania z nowej infrastruktury publicznej nie tylko przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i całej Gminy. Należy również zaznaczyć, że realizacja zaplanowanych przedsięwzięć nie będzie skutkować przenoszeniem się problemów na inne obszary, co mogłoby prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna czy marginalizacja.

Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych zobrazowana została w załącznikach nr 1-2 do Gminnego Programu Rewitalizacji.

8.3.2. Komplementarność problemowa

Prowadzone działania rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033 mają dążyć do założonej w Programie wizji oraz przyczynić się do realizacji celów rewitalizacji. Powiązania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji, a także ich pożądane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny przedstawiono w rozdziale 7.1. Z kolei spójność pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z kierunkami działań, które realizują, została przedstawiona w rozdziale 7.2. Komplementarność problemową przedsięwzięć powinno się również zapewniać stosując mechanizm powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy w innych sferach, co wpłynie na lepszą koordynację tematyczną oraz sprawną organizację działań.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały również opracowane w myśl wzajemnego oddziaływania i dopełnienia tematycznego. W rezultacie będą one stanowiły odpowiedź na występujące problemy w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Tabela 19 Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Oddziaływanie na problemy w sferze:				
		społecznej	gospodarczej	przestrzenno-funkcjonalnej	technicznej	środowiskowej
PZ nr 1	Inwestycja w edukację, inwestycją w naszą wspólną przyszłość - wsparcie infrastruktury szkolnictwa ogólnego					
PZ nr 2	Rewitalizacja Starej Dąbrowy					
PZ nr 3	Rewitalizacja zespołu dworskiego w Rokiciu					
PZ nr 4	Kultura w rozkwicie - modernizacja i rozbudowa					

	Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie					
PU nr 1	Kontynuacja działalności klubu seniora					
PU nr 2	Powołanie mobilnego domu pomocy społecznej					
PU nr 3	Remont kaplicy grzebalnej					
PU nr 4	Integracja społeczna poprzez gry i zabawy z historią rodziny Von Wedłów i Blankensse w tle					

Źródło: opracowanie własne.

Każde podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się z kilku powiązanych ze sobą działań (modułów) mających charakter zarówno infrastrukturalny, jak i miękki, tworząc w ten sposób projekt zintegrowany. Ma to przeciwdziałać również fragmentacji działań tj. tzw. „rewitalizacji technicznej” lub „rewitalizacji społecznej”, które to pojęcia są błędnie stosowane, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa.

Ponadto poszczególne projekty zintegrowane są powiązane pomiędzy sobą, co zwiększa komplementarność zaplanowanych do realizacji działań. Niniejszy dokument zakłada również realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mają na celu wsparcie i dopełnienie projektów podstawowych, bezpośrednio ukierunkowanych na osiągnięcie celów strategicznych. Ma to prowadzić do osiągnięcia efektu synergii i zachowania kompleksowości podejmowanej interwencji. Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami podstawowymi oraz ich zależność z pozostałymi przedsięwzięciami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20 Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	PZ nr 1	PZ nr 2	PZ nr 3
PZ nr 1	Inwestycja w edukację, inwestycją w naszą wspólną przyszłość - wsparcie infrastruktury szkolnictwa ogólnego			
PZ nr 2	Rewitalizacja Starej Dąbrowy			

PZ nr 3	Rewitalizacja zespołu dworskiego w Rokiciu			
PZ nr 4	Kultura w rozkwicie - modernizacja i rozbudowa Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie			
PU nr 1	Kontynuacja działalności klubu seniora			
PU nr 2	Powołanie mobilnego domu pomocy społecznej			
PU nr 3	Remont kaplicy grzebalnej			
PU nr 4	Integracja społeczna poprzez gry i zabawy z historią rodziny Von Wedlów i Blankensse w tle			

Źródło: opracowanie własne.

8.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

Zakłada się połączenie systemu wdrażania, zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033 z procedurami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2030. Wspólnymi organami w realizacji obu wymienionych dokumentów będzie Wójt Gminy Stara Dąbrowa odpowiedzialny za stymulowanie i koordynację działań, a także odpowiednie komórki Urzędu Gminy w Starej Dąbrowie (w tym Zespół ds. rewitalizacji), jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy, którym zadania wynikające z Programu będą zlecane w taki sposób, aby wykonywały je podmioty mające do tego najlepsze kompetencje.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zostanie zapewniona nie tylko na etapie programowania, ale również na etapie wdrażania, dzięki współpracy i działaniu osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy programu w ramach Komitetu Rewitalizacji.

Szczegółowy opis systemu zarządzania, monitorowania i oceny efektywności wdrażanych działań przedstawiony został w rozdziale 10 i 12.

8.3.4. Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie, stąd działania rewitalizacyjne zaplanowane w niniejszym Programie są komplementarne z działaniami prowadzonymi w poprzednich perspektywach finansowych Unii Europejskiej. Stanowią one kontynuację i uzupełnienie wcześniejszych projektów. Przedstawione projekty wynikały z zapisów innych dokumentów lub pozytywnie wpływały na efekty rewitalizacji, choć nie były przewidziane w programach. Ponadto wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich projektów pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków, co wzmocni efektywność i skuteczność podejmowanych działań.

Tabela 21 Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich

Perspektywa finansowa 2007-2013				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Indywidualizacja z Gminą Stara Dąbrowa	60 000,00 zł	51 000,00 zł	Gmina Stara Dąbrowa
2.	Wyszkoleni strażacy - bezpieczna gmina	47 830,00 zł	40 655,50 zł	Stowarzyszenie Ochołniczej Straży Pożarnej w Starej Dąbrowie
Perspektywa finansowa 2014-2020				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Usługi opiekuńcze w Gminie Stara Dąbrowa	883 110,00 zł	750 643,50 zł	Gmina Stara Dąbrowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl.

8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania

Działania rewitalizacyjne, zaplanowane do wdrożenia w niniejszym Programie, mają na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Nagromadzenie się negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej koreluje z koniecznością zwiększenia nakładów finansowych na realizację działań w wyznaczonym obszarze. Projekty o charakterze rewitalizacyjnym łączące środki prywatne i publiczne, mogą być wspomagane środkami zewnętrznymi, pochodzącymi z:

- funduszy unijnych;

- funduszy publicznych krajowych;
- programów jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, w tym zwłaszcza programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego;
- innych funduszy międzynarodowych, w tym m.in. funduszy EOG i funduszy Norweskich;
- innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przed podmioty publiczne i prywatne.

Warto jest zauważyć, że w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+). Dodatkowym wsparciem będzie Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), który jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Do krajowych programów w ramach Umowy Partnerstwa w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Gmina może korzystać także z funduszy dedykowanych dla województwa zachodniopomorskiego w ramach Funduszy Europejskich dla Pomorza Zachodniego 2021-2027. Kolejnymi możliwościami finansowania działań rewitalizacyjnych z uwzględnieniem udziału interesariuszy procesu jest finansowanie w ramach formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz zaangażowanie do działań organizacji pozarządowych.

Zakłada się możliwość uzupełniania i łączenia finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFS+, EFRR i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania oraz prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Szczegółowe informacje dotyczące potencjalnych źródeł finansowania poszczególnych projektów znajdują się w rozdziale 9.

9. RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały ramy finansowe zaplanowanych projektów zintegrowanych wraz z szacunkowymi nakładami finansowymi w podziale na środki publiczne, środki UE oraz środki prywatne. Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych szacowana jest na poziomie 20,1 mln zł, z czego 3 mln zł wydatkowane zostanie ze środków publicznych, w tym z budżetu Gminy Stara Dąbrowa, a 17,1 mln zł finansowane będzie ze środków Unii Europejskiej (zakładając 85% dofinansowania).

Rycina 18 Szacunkowe zestawienie wartości zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne.

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. Założono również maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami (modułami), jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na dany moduł. W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych projektów zintegrowanych.

Tabela 22 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer projektu	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Szacunkowe nakłady finansowe (zł)			Źródła finansowania
				Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
Planowane zintegrowane projekty rewitalizacyjne							
PZ NR 1	Inwestycja w edukację, inwestycją w naszą wspólną przyszłość – wsparcie infrastruktury szkolnictwa ogólnego	Gmina Stara Dąbrowa	4 500 000,00 zł	675 000,00 zł	3 825 000,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Stara Dąbrowa Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
PZ NR 2	Rewitalizacja Starej Dąbrowy	Gmina Stara Dąbrowa	7 000 000,00 zł	1 050 000,00 zł	5 950 000,00 zł	0,00 zł	
PZ NR 3	Rewitalizacja zespołu dworskiego w Rokiciu	Gmina Stara Dąbrowa	5 000 000,00 zł	750 000,00 zł	4 250 000,00 zł	0,00 zł	
PZ NR 4	Kultura w rozkwicie - modernizacja i rozbudowa Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie	Gmina Stara Dąbrowa	3 500 000,00 zł	525 000,00 zł	2 975 000,00 zł	0,00 zł	
Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne							
PU1	Kontynuacja działalności Klubu Seniora	Gmina Stara Dąbrowa	-	-	-	-	

PU2	Powołanie mobilnego domu pomocy społecznej	Gmina Stara Dąbrowa	15 000,00 zł	2 250,00 zł	12 750,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Stara Dąbrowa Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
PU 3	Remont kaplicy grzebalnej	Gmina Stara Dąbrowa	100 000,00 zł	15 000,00 zł	85 000,00 zł	0,00 zł	
PU 4	Integracja społeczna poprzez gry i zabawy z historią rodziny Von Wedlów i Blankensse w tle	Gmina Stara Dąbrowa	50 000,00 zł	7 500,00 zł	42 500,00 zł	0,00 zł	
Ogółem			20 165 000,00 zł	3 024 750,00 zł	17 140 250,00 zł	0, 00 zł	

Źródło: opracowanie własne.

10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

10.1. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033 to dokument operacyjny, oddziałujący na różne obszary funkcjonowania gminy, realizowany w różnym czasie, we współpracy z różnymi podmiotami, zarówno w trakcie jego przygotowania, jak również podczas realizacji, monitoringu i ewaluacji. Z tego względu wymaga on zaplanowania odpowiedniego systemu zarządzania. Właściwa realizacja Programu zakłada aktywną współpracę ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji oraz przyporządkowanie poszczególnym jednostkom konkretnych zadań tak, aby przyniosła ona jak najlepsze efekty.

Za zarządzanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji, odpowiedzialny jest Wójt Gminy Stara Dąbrowa. Pełni on rolę nadzorczą nad całym procesem rewitalizacji, a jego zadania wykonywane są we współpracy z powołanym przez niego organem, którym będzie Zespół ds. rewitalizacji.

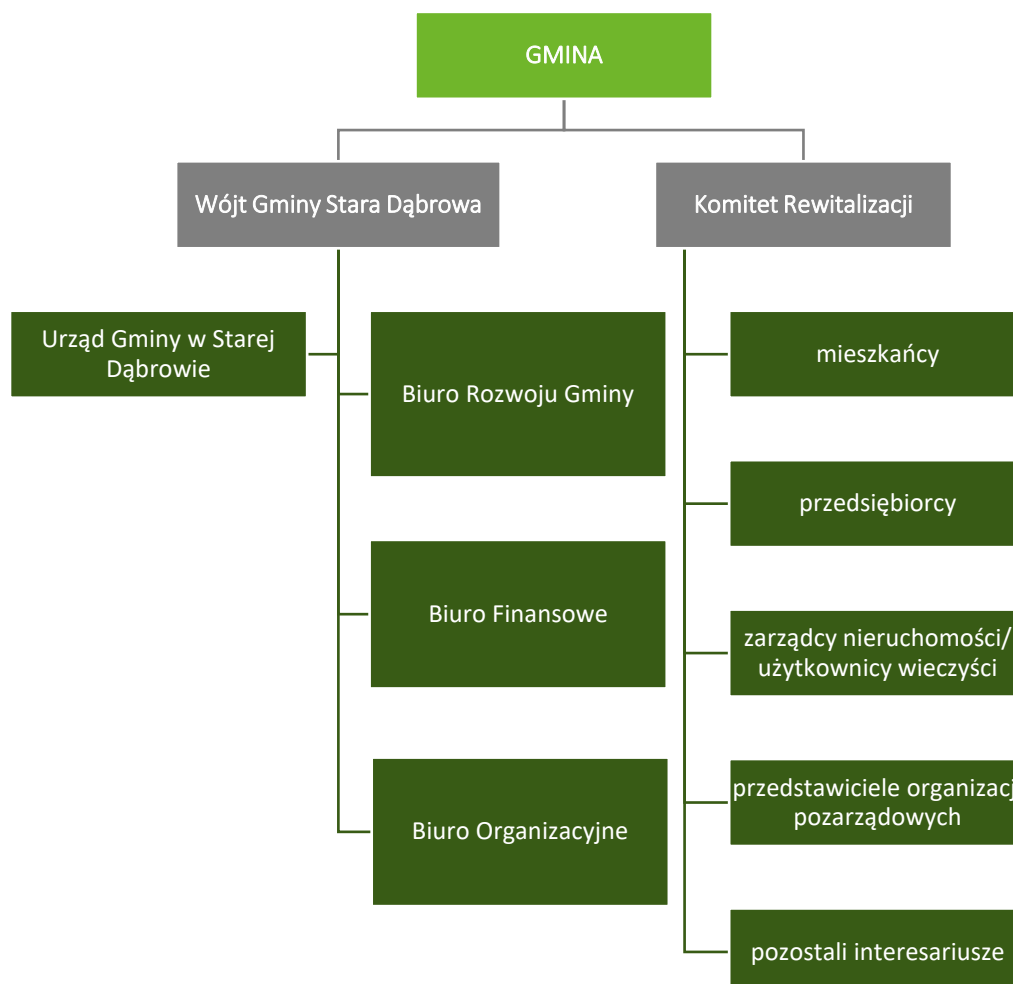
Zespół ten funkcjonował będzie w strukturze Urzędu Gminy Stara Dąbrowa. W skład tego Zespołu będą wchodzić osoby zaangażowane w realizację założeń GPR – pracownicy Urzędu Gminy w Starej Dąbrowie: Biuro Rozwoju Gminy, Biuro Organizacyjne, Biuro Finansowe, a także: Radni, organizacje pozarządowe, pracownicy szkół podstawowych. Do zadań Zespołu należeć będzie:

- koordynacja wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi,
- gromadzenie i aktualizacja danych dotyczących sytuacji kryzysowych w gminie,
- sporządzanie raportów z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i przekazywanie ich Komitetowi Rewitalizacji,
- organizacja systemu oceny i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności opracowanie wzoru formularza sprawozdań z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- identyfikowanie potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z realizacją Programu,
- bieżące informowanie mieszkańców nt. wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- zbieranie propozycji zmian do Programu zgłaszanych przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji,
- aktualizacja założeń Programu na skutek przeprowadzonej oceny skuteczności i bieżącego monitoringu Programu.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Gminy zobowiązana jest

podjąć uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Komitet ten stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy oraz sprawuje funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Tworzą go osoby reprezentujące wszystkich interesariuszy rewitalizacji przed organami władz Gminy Stara Dąbrowa. Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu należy zaopiniowanie, sporządzonej przez Wójta Gminy Stara Dąbrowa oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do pozostałych zadań Komitetu należy m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych. Szczegółowe zasady funkcjonowania Komitetu określa się w regulaminie Komitetu

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033.

Rycina 19 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa

Źródło: opracowanie własne.

10.2. KOSZTY ZARZĄDZANIA

Osoby zaangażowane w proces zarządzania Programem stanowią będą pracownicy Urzędu Gminy Stara Dąbrowa. Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji w Gminie Stara Dąbrowa uwzględnione zostały w ogólnych kosztach funkcjonowania Urzędu i ujęte zostaną w bieżących kosztach funkcjonowania Gminy. Stanowią będą wydatki na wynagrodzenia pracowników zajmujących się wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Osobami najbardziej zaangażowanymi w proces zarządzania Programem będą członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji. Należy jednak zwrócić uwagę, że zadania dotyczące rewitalizacji będą wykonywane przez członków Zespołu w części etatu (w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych), co pozwala wnioskować, że zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji nie wpłynie na konieczność ponoszenia dodatkowych kosztów.

10.3. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033 jest programem wieloletnim. Jego okres realizacji wynosi 10 lat. Rok 2023 jest rokiem kończącym prace nad przygotowaniem dokumentu oraz rozpoczynającym realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W następnym roku planuje się również powołanie Komitetu Rewitalizacji. Z uwagi na fakt, iż ustawa o rewitalizacji obliuguje do przygotowywania oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych przynajmniej raz na 3 lata, został zaproponowany podział realizacji Programu na 3 letnie okresy. Rok 2033 jest rokiem kończącym Program, w którym zostanie przeprowadzona ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 23 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

2023-2026	2027-2029	2030-2032	2033
Prace nad GPR/Pierwszy okres realizacji GPR:	Drugi okres realizacji GPR:	Trzeci okres realizacji GPR	Czwarty okres realizacji GPR oraz zakończenie prac nad GPR:
Uchwalenie GPR Powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2023-2026	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2027-2029	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2030-2032	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na rok 2033

Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2024 (do 31 marca 2025 r.), 2025 (do 31 marca 2026 r.) i 2026 (do 31 marca 2027 r.),	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2027 (do 31 marca 2028 r.), 2028 (do 31 marca 2029 r.) i 2029 (do 31 marca 2030 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2030 (do 31 marca 2031 r.), 2031 (do 31 marca 2032 r.) i 2032 (do 31 marca 2032 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2033 (do 31 marca 2034 r.)
Powołanie Komitetu Rewitalizacji Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2024-2026 (do 30 kwietnia 2027 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2027-2029 (do 30 kwietnia 2030 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2030-2032 (do 30 kwietnia 2033 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za rok 2033 (do 30 kwietnia 2034 r.) Ewaluacja ex-post realizacji GPR za okres 2023-2033

Źródło: opracowanie własne.

11. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PROCESIE REWITALIZACJI

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowaniu całego procesu rewitalizacji.

Z uwagi na to, iż Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Uczestnictwo różnych grup interesariuszy należy umożliwić na wszystkich etapach prac nad Programem (diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania).

Na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- ankiety/formularze,
- spotkania,
- wywiady pogłębione.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- mieszkańcom Gminy Stara Dąbrowa,
- przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie Gminy,
- przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji,
- organizacjom pozarządowym działającym na terenie Gminy,
- samorządowi gminnemu,
- pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom.

Zapewnienie udziału interesariuszom na etapie diagnozowania rozpoczęto się od konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa. Od 26 kwietnia do 29 maja 2023 roku wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu uchwały wraz z załącznikami, zamieszczono 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem konsultacji, tj. 19 kwietnia 2023 roku w następujących formach:

- na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej: <http://bip.staradabrowa.pl>;
- na stronie internetowej www.staradabrowa.pl;

- na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Starej Dąbrowie, Stara Dąbrowa 20, 73-112 Stara Dąbrowa (pokój nr 17).

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt uchwały wraz z załącznikami oraz Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Stara Dąbrowa dostępne były na stronie internetowej Gminy www.staradabrowa.pl, na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w formie papierowej w Urzędzie Gminy w Starej Dąbrowie. Wypełnione formularze można było dostarczyć w postaci papierowej lub elektronicznej.

Kolejną formą konsultacji była ankieta w formie kwestionariusza on-line dotycząca problemów występujących w 5 sferach funkcjonowania obszaru zaproponowanego do rewitalizacji.

W dniu 9 maja 2023 r. zorganizowano również spotkanie konsultacyjne on-line o charakterze otwartym. Podczas spotkania przedstawiona została propozycja granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz metodologia ich wyznaczenia. Uczestnicy mieli możliwość przedstawienia swoich wniosków, a także swobodnego udziału w dyskusji nad przedstawionymi propozycjami dotyczącymi założeń programu. Podczas spotkania nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian projektu.

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynął żaden wypełniony formularz składania uwag do projektu uchwały z załącznikami, natomiast liczba wypełnionych ankiet wyniosła 12.

Na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji oraz programowania Gminnego Programu Rewitalizacji, w dniu 26 lipca 2023 r. odbyła się wizja lokalna po obszarze rewitalizacji z przedstawicielami jednostek organizacyjnych Gminy oraz przedstawicielami Urzędu Gminy w Starej Dąbrowie.

Również na etapie programowania zaproszono interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby, podmioty gospodarcze i inne.

Ostatnią formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Przeprowadzono je w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym.

Udział społeczności lokalnej zostanie również zapewniony na etapie wdrażania dokumentu. Za proces wdrażania Programu odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Stara Dąbrowa wraz z Zespołem ds. Rewitalizacji. Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorującą sprawował będzie Komitet Rewitalizacji. Dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpi również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego prowadzone będą konsultacje społeczne.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie również udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, przedstawicieli szkół podstawowych i innych zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty adaptacji obiektów do pełnienia nowych funkcji, tworzenia nowych przestrzeni i ich wyposażenia, będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań. Jako przykłady można podać remont i modernizację Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Noblistów Polskich w Starej Dąbrowie oraz Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Chlebówku. Po przeprowadzeniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych planuje się podjęcie współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie, Centrum Kultury i Rekreacji w Starej Dąbrowie, Gminną Biblioteką Publiczną w celu organizacji zajęć dla mieszkańców w każdym wieku. Ponadto przewidywana jest współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz sołectwem w celu organizacji wydarzeń kulturalnych.

Otwarcie zmodernizowanych obiektów na potrzeby działań jednostek organizacyjnych gminy oraz organizacji pozarządowych pozwoli na lepsze dostosowanie tych przestrzeni do potrzeb interesariuszy i bardziej efektywne wykorzystanie środków. Takie działania wpłyną również na zwiększenie poczucia współodpowiedzialności, przynależności do miejsca zamieszkania i dbania o wspólną przestrzeń oraz zintegrują społeczność bez względu na wiek czy status społeczny.

Wszelkie informacje i raporty o prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych, będą przekazywane mieszkańcom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności m.in. na stronie internetowej gminy, mediach społecznościowych, lokalnej prasie. Sprzyjać to będzie większej partycypacji społecznej w proces rewitalizacji oraz wpływać na większe zaangażowanie mieszkańców w życie gminy.

12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

12.1. MONITORING PROGRAMU

Istotnym elementem skutecznego prowadzenia procesu rewitalizacji jest jego monitoring oraz ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba. Za monitoring Programu odpowiadać będzie Wójt Gminy Stara Dąbrowa wraz z Zespołem ds. Rewitalizacji, prowadzony on będzie w trzech płaszczyznach:

1. monitorowanie podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu oraz późniejszych jego aktualizacji (listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nakładów finansowych, przewidywanych rezultatów);
2. bieżący monitoring poziomu wdrażania Programu poprzez ocenę stopnia realizacji poszczególnych projektów za pomocą karty oceny projektu/przedsięwzięcia stanowiącej załącznik nr 4 do niniejszego Programu;
3. monitorowanie stopnia realizacji celów oraz skutków realizacji Programu za pomocą wskaźników produktu i rezultatu dotyczących przedsięwzięć podstawowych zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszego dokumentu oraz wskaźników oddziaływania.

Na podstawie powyższych parametrów sporządzany będzie raport monitoringowy (raport z postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033), który corocznie przygotowywać będzie Zespół ds. rewitalizacji we współpracy z Komitetem Rewitalizacji. Sprawozdawczość za dany rok będzie opracowywana do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

12.2. OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Stałe monitorowanie procesów zachodzących w przestrzeni obszaru zdegradowanego daje możliwość rozpoznania kierunków oraz bieżących potrzeb interesariuszy rewitalizacji.

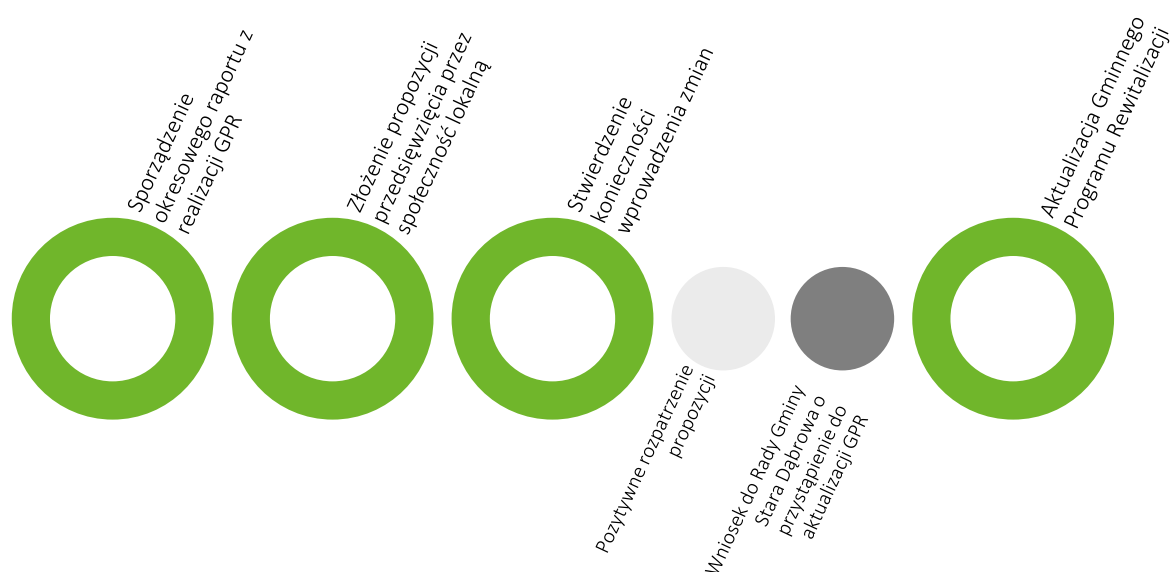
Skuteczność procesu rewitalizacji jest możliwa do zweryfikowania dzięki prowadzonemu corocznemu monitoringowi Gminnego Programu Rewitalizacji, a także ocenie skuteczności działań rewitalizacyjnych dokonywanej raz na 3 lata przez Wójta Gminy Stara Dąbrowa przy pomocy Zespołu ds. rewitalizacji. Dokument ten podlegać

będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, a następnie ogłaszany będzie na stronie podmiotowej Gminy Stara Dąbrowa w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 22 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji.

Analiza zachodzących zmian pozwoli stwierdzić, czy skutecznie zostało wyeliminowane zjawisko degradacji i jego negatywne konsekwencje oraz czy w wyniku powadzonego procesu nie zaistniała konieczność skupienia się na problemach wcześniej niewystępujących.

12.3. SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI DO PROGRAMU

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie, w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Wójt Gminy Stara Dąbrowa wraz z Zespołem ds. rewitalizacji w porozumieniu z Komitetem Rewitalizacji zidentyfikują konieczność modyfikacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033, Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku należy załączyć opinię, że Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033 wymaga aktualizacji wraz z oceną aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ponadto Zespół ds. rewitalizacji odpowiedzialny będzie za przyjmowanie propozycji przedsięwzięć od interesariuszy procesu rewitalizacji według zasad przez nich ustalonych. Na podstawie zebranych wniosków, Zespół będzie mógł wnioskować do Wójta i Rady Gminy o wprowadzenie zmian w treści dokumentu.

Ewentualna zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego implementacja Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzi ze sobą szereg zmian podejmowanych uchwałami dotyczących:

1. Wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.
2. Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasad i kryteriów wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Dla Gminy Stara Dąbrowa jest to Uchwała nr XII/109/2019 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 25 października 2019 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy na lata 2019 – 2023. W Programie zawarto informacje o zasadach sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących zasób mieszkaniowy, a także o zasadach wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu.

Z uwagi na charakter planowanych przedsięwzięć nie przewiduje się zmian w powyższej uchwale w przypadku wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033. Jednak ze względu na zbliżający się koniec obowiązywania obecnego Programu, istotne jest wzięcie pod uwagę zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji podczas opracowywania dokumentu na kolejny okres.

14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI

Przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacja została przyjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Nie został jednak jeszcze powołany Komitet Rewitalizacji, dlatego zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o rewitalizacji nie przewiduje się wprowadzenia zmian w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Przewiduje się ewentualną możliwość późniejszego dokonania zmian w Uchwale regulującej zasady wyboru członków Komitetu Rewitalizacji w celu włączenia przedstawicieli terenu objętego rewitalizacją. Liczebność Komitetu Rewitalizacji może zostać przedyskutowana w przypadku podjęcia zmian w powyższej Uchwale. Ewentualna zmiana uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji następuje w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne Gminy nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji na terenach Gminy Stara Dąbrowa objętych obszarem rewitalizacji.

16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

16.1. WSKAZANIE ZAKRESU ZMIAN W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Obszar rewitalizacji składający się z dwóch podobszarów, jak i obszar całej gminy Stara Dąbrowa objęty jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Dąbrowa, przyjętym na mocy uchwały nr XXXV/343/2022 Rady Gminy Stara Dąbrowa z dnia 25 lutego 2022 roku w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Dąbrowa.

Na podstawie analizy dokumentu, stwierdzono, że nie wystąpi konieczność wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynikających z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033, gdyż projektowane przedsięwzięcia są zgodne z polityką przestrzenną przedstawioną w Studium. W wyniku realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie nastąpi zmiana funkcji obszarów wskazanych w ww. dokumencie.

Zwraca się jednak uwagę na zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 10 ust. 2 pkt 14a wskazuje na konieczność określenia w studium obszarów zdegradowanych. W aktualnym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stara Dąbrowa do obszarów podlegającym procesom degradacji zalicza się składowisko odpadów stałych należące do BIO Star Sp. z o.o. w Stargardzie oraz dawną żwirownię z betoniarnią na północ od Starej Dąbrowy. Na obszarze Gminy stwierdzono małe i nieliczne występowanie miejsc niekontrolowanego wysypu śmieci (rejon cmentarza komunalnego w Nowej Dąbrowie, tereny niedokończonych inwestycji w pobliżu miejscowości Storkówko i Łęczyna).

16.2. WSKAZANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY

W granicach obszaru rewitalizacji nie obowiązują żadne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga uchwalenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie zmieni się przeznaczenie terenów określonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego poza obszarem rewitalizacji, a planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie naruszają przepisów określonych w tych dokumentach.

17 ZAŁĄCZNIKI

17.1 ZAŁĄCZNIK NR 1 I 2: PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

Załączniki stanowią osobne karty dokumentu.

ZAŁĄCZNIK NR 3: TABELA EWALUACYJNA

Tabela 24 Tabela ewaluacyjna

Cel	Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące	Wartość dla całego obszaru rewitalizacji (2021 r.)	Wartość docelowa (2033 r.)
Cel 1	1.1. 1.2. 1.3.	Powierzchnia ogólnodostępnych terenów zieleni na 100 mieszkańców	569,37	720,1
		Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców	1,27	1,41
		Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	0	1 000 os./rok
		Liczba wydarzeń organizowanych w budynku po starej gorzelnii	0	40 szt./rok
Cel 2	2.1. 2.2. 2.3.	Liczba organizowanych cyklicznych zajęć, warsztatów i kursów w budynkach - szkoły	0	20 szt./rok
		Liczba zaadaptowanych pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji (Zespół dworski w Rokiciu)	0	1 szt.
		Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	5,65	3,4
Cel 3	3.1. 3.2. 3.3. 3.4.	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	1,75	1,3
		Liczba uczniów i dzieci korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury Szkoły Podstawowej	0	100 uczniów/rok

Źródło: opracowanie własne.

Załącznik nr 4: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Tabela 25 Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego - narzędzie służące do monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033

Nazwa przedsięwzięcia		
Jednostka odpowiedzialna	Wskaż jednostki odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia.	
Partnerzy	Wskaż partnerów przedsięwzięcia lub wpisz nie dotyczy.	
Miejsce realizacji	Podaj miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji.	
Aktualny status projektu	Podaj aktualny postęp rzeczowy projektu: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”	
Termin realizacji	Planowany	Podaj planowaną datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
	Rzeczywisty	Podaj rzeczywistą datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
Opis realizacji projektu	Opisz zrealizowany projekt oraz zakres zrealizowanych zadań, podaj cel przedsięwzięcia, wskaż jakie problemy rozwiązuje, określ udział interesariuszy rewitalizacji w tworzeniu i realizacji przedsięwzięcia.	
Rezultaty projektu	Podaj efekty zrealizowanego projektu oraz ich wpływ na negatywne zjawiska w szczególności w sferze społecznej, oraz w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej.	
Nazwa wskaźnika odpowiadająca realizacji projektu i jego wartość	Wskaźnik produktu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika produktu realizacji celów i przedsięwzięć.
	Wskaźnik rezultatu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika rezultatu realizacji celów i przedsięwzięć.
Wartość projektu	Wskaż całkowitą wartość projektu	
Poniesione koszty	Wskaż dotychczas poniesione koszty projektu	
Dofinansowanie UE	Określ wartość dofinansowania ze środków unijnych	
Program wsparcia	Wskaż fundusz, program wsparcia i działanie, w ramach którego został zrealizowany projekt	

Źródło: opracowanie własne.

17.2 SPIS TABEL

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Stara Dąbrowa.....	9
Tabela 2 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Stara Dąbrowa.....	9
Tabela 3 Przedstawienie wyników analizy wskaźnikowej przeprowadzonej dla Gminy Stara Dąbrowa w podziale na jednostki analityczne	11
Tabela 4 Porównanie wskaźników dla sfery społecznej podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Stara Dąbrowa	20
Tabela 5 Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Stara Dąbrowa	29
Tabela 6 Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Stara Dąbrowa	31
Tabela 7 Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Stara Dąbrowa.....	34
Tabela 8 Porównanie wskaźników dla sfery technicznej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru oraz Gminy Stara Dąbrowa.....	44
Tabela 9 Cele i kierunki rewitalizacji	53
Tabela 10 Opis dokumentów powiązanych z Gminnym Programem Rewitalizacji	54
Tabela 11 Opis projektu zintegrowanego nr 1	63
Tabela 12 Opis projektu zintegrowanego nr 2.....	67
Tabela 13 Opis projektu zintegrowanego nr 3.....	72
Tabela 14 Opis projektu zintegrowanego nr 4.....	75
Tabela 15 Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 1	80
Tabela 16 Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 2.....	81
Tabela 17 Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 3.....	82
Tabela 18 Opis przedsięwzięcia uzupełniającego nr 4.....	83
Tabela 19 Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	87
Tabela 20 Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	88
Tabela 21 Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich.....	90
Tabela 22 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	93
Tabela 23 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	97
Tabela 24 Tabela ewaluacyjna	108

Tabela 25 Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego - narzędzie służące do monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa na lata 2023-2033.....109

17.3 SPIS RYCIN

Rycina 1 Jednostki analityczne na terenie Gminy Stara Dąbrowa	10
Rycina 2 Poglądowa mapa obszaru rewitalizacji w Gminie Stara Dąbrowa	12
Rycina 3 Struktura przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji - "Stara Dąbrowa-południe"	15
Rycina 4 Struktura przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji - "Chlebówko-Rokicie ".....	17
Rycina 5 Rozkład procentowy odpowiedzi nt. oceny problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze społecznej.....	26
Rycina 6 Rozkład procentowy odpowiedzi nt. oceny problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze gospodarczej	30
Rycina 7 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze środowiskowej według ankietowanych.....	33
Rycina 8 Budynek Urzędu Gminy Stara Dąbrowa	36
Rycina 9 Budynek Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Starej Dąbrowie.....	37
Rycina 10 Stadion sportowy GKS Dąbrowia Stara Dąbrowa	38
Rycina 11 Park Podworski w Starej Dąbrowie	39
Rycina 12 Stara Gorzelnia w Starej Dąbrowie	40
Rycina 13 Szkoła Podstawowa w Chlebówku	41
Rycina 14 Dwór w Rokiciu oraz w tle park.....	42
Rycina 15 Ocena problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej według ankietowanych.....	43
Rycina 16 Ocena problemów występujących w obszarze rewitalizacji w sferze technicznej według ankietowanych	44
Rycina 17 Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji	52
Rycina 18 Szacunkowe zestawienie wartości zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	92
Rycina 19 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Stara Dąbrowa.....	96